RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA ÎNVIERII DOMNULUI

Ura împotriva lui Isus din vremea când propovăduia pe pământ nu a scăzut. A crescut. Imens. Duşmanii Lui caută măcar un cuvânt sau o faptă, care să-L dovedească în greşală. Ceeace vor ei să dărâme mai presus de toate e credinţa în Invierea Lui. Căci aceasta e piatra unghiulară, pe care se clădeşte credinţa în Dumnezeu a creştinului. Socoteala lor e clară: dacă vor putea dovedi că Isus a săvârşit o greşală, El nu poate fi Dumnezeu, deci nu a putut învia. Cu această dovadă ei vor fi nimicit toată credinţa creştină.

Un fapt, de care s'au legat îndeosebi, e întâmplarea cu smochinul. Isus, adică, se întorcea din Bethania la Ierusalim în ziua de Luni după Dumineca Floriilor. Era primăvară. In drum s'a oprit la un smochin, căutând ceva FRUCTE (Evanghelia nu spune că ar fi căutat smochine). Negăsind nimic, l-a blestemat: "De acum să nu mai faci rod în veci".

Primăvara nu sunt smochine. 'De ce, dar, a blestemat smochinul?" 'Este aceasta o greşală?" "Cine mai poate să-L creadă Dumnezeu pe acest Dumnezeu al greşelilor?" au întrebat triumfător duşmanii. Si s'au bucurat că au găsit paiul greşelilor în ochii Domnului.

Un profesor dela universitatea din Oxford, Adolf Edersheim, scria o carte despre viaţa şi vremurile lui Isus. Când a ajuns la întâmplarea cu smochinul, s'a oprit. N'a mai scris nici un cuvânt. Iar în primăvară s'a dus în Palestina să afle adevărul la faţa locului. Intr'o zi de Aprilie, a împlântat mâna în tufişul unui smochin. Pe lângă frunze, a smuls şi nişte fructe.

"Ce sunt acestea?" a întrebat el pe profesorul evreu de lângă el.

"Gustă-le", i-a răspuns însoţitorul. "In vremea când umblau oamenii pe jos, călătorii le mâncau din smochinii dela marginea drumurilor".

Edersheim le-a gustat. Le-a mâncat şi i-au plăcut.

'Toţi smochinii fac asemenea fructe?", a întrebat englezul.

"Nu. Nu toţi smochinii. Numai cei cari rodesc şi smochine. Intâi aceste fructe, apoi smochinele. Dacă smochinul nu are aceste fructe primăvara, nu face nici smochine", a fost răspunsul evreului băştinaş.

Paiul, căutat cu lumânarea, n'a fost găsit. Căci Isus nu a dorit smochine când nu pot să fie, ci fructele primăverii, care se cuveniau să fie. Dar, cu toate că până acum nimeni nu L-a dovedit cu vre-o greşală, răsboiul urii împotriva credinţei în Invierea şi Divinitatea Lui continuă cu o înverşunare, care depăşeşte până şi vehemenţa veacurilor dintâi.

In această viforniţă apocaliptică, pe care noi cei din America nu o simţim, sărbătorirea Invierii dobândeşte cu totul altă semnificaţie decât a înţeles molatecul comportament, în care ne-am complăcut până mai eri - alaltăeri. Cuvintele "Christos a Inviat" trebue să fie steag împlântat pe cetatea noastră interioară clădită să înfrunte Golgota. Numai pe cei de pe metereze acestei cetăţi îi încununează Dumnezeu cu biruinţa Lui. Numai de pe aceste metereze vom face şi noi parte din rândurile de cari se sfărâmă asalturile uneltelor satanei. Si, iarăşi, numai de pe această stâncă vom putea repeta şi noi, făcând să răsune peste toate veacurile, cuvintele monumentale:

'Biserica lui Christos este nicovala, pe care se sparg toate ciocanele lumii!"

Cu acest duh al harului învredniceşte - ne, Doamne, să putem mărturisi în orice vifornită:

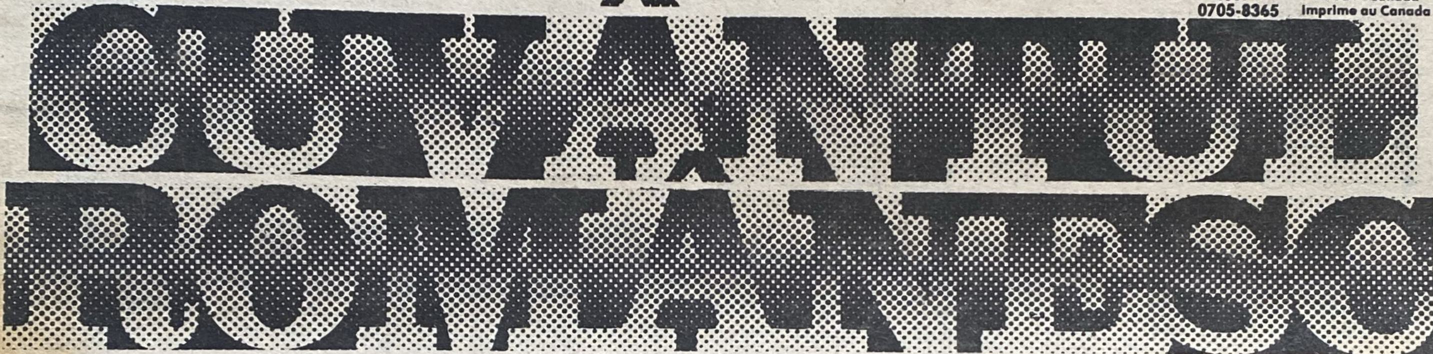
CHRISTOS A INVIAT!

Liviu ARBORE

Preţul unui exemplar: 85¢

ISSN 0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 4 Nr. 36 - APRILIE 1979 PUBLICAŢIE - LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

ANIVERSAREA DE 50 DE ANI A EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN AMERICA

Eugen BÂRSAN

Trecem prin zile când Românii Ortodocşi din America trăiesc sub semnul unei importante chemări: de a aduce mulţumiri lui Dumnezeu şi un prinos de recunoştinţă tuturor acelora care în condiţii nespus de grele, au înfiinţat şi consolidat o episcopie pe seama lor. Căci ce altceva ar putea însemna chemarea de participare la Slujbele religioase şi Festivitatea de sărbătorire a Aniversării de cincizeci de ani a Episcopiei Ortodoxe Române din America, care vor avea loc în zilele de 28-29 Aprilie în oraşul Detroit. De fapt locul în care Congresul Bisericesc din 25-28 Aprilie 1929 a hotărît înfiinţarea Episcopiei.

Nu putem scăpa din vedere o asemenea Aniversare, fiindcă istoria ei este o impunătoare realizare din viaţa românilor de peste hotare. Totodată ea mai este şi o oglindă a sufletului creştin viu şi românesc, care a fost factorul principal din spatele strângerii laolaltă şi punerii pietrelor fundamentale a organizării lor bisericeşti.

Fără de nicio îndoială, ceea ce au făcut, în câmpul tradiţiilor creştine şi naţionale, ţaranii români din Transilvania, Banat şi Bucovina, ajunşi în America de nord în decursul primelor două decade din acest secol, constituie exemplul cel mai mare şi mai pozitiv din capitolul istoric al românilor din emigraţie şi exil. Un exemplu care de bună seamă ar putea servi ca îndreptar emigraţiei româneşti de după al doilea război mondial.

Venind vorba de emigraţiile de ieri şi de azi, socotim că e bine şi cinstit să ilustrăm cu această ocazie că, din punct de vedere bisericesc şi naţional, la emigranţii "oameni simpli" lucrurile au decurs incomparabil mai bine decât decurg la emigranţii "oameni cu şcoală". La primii tradiţiile naţionale şi creştine moştenite din generaţii au fost legi şi datorii sfinte fără de care ei n'au putut trăi.

Tinem să precizăm că ceea ce în primul rând vrem să ilustrăm cu această comparaţie, e faptul că în viaţa creştină şi naţională elementul esenţial e "inima omului". Astfel, nu arareori auzim că o

Continuare in pag. 3

ÎNVIERE ROMÂNEASCĂ

Nicolae NOVAC

Când a venit în lume, ca OM, Isus Christos a adus omenirii mesagiul: "PACE, SI INTRE OAMENI, BUNA INVOIRE". . . Cântecul Său de leagăn, i-a fost cântat de Ingeri şi de stelele cerului. Iar în faţa umilei iesle din grajdul Betleemului Iudeii, unde i-a fost dat să se nască, au îngenunchiat, aducându-i SLAVA şi MARIRE, alături de cei câţiva ciobani şi cei TREI CRAI DE LA RASARIT.

A fost, fără doar şi poate, pentru prima dată când, cei umili, cei fără de prea multă carte, se întâlneau cu marii învăţaţi ai lumii de pe atunci, ci pe aceeaşi linie. Adică : IN GENUNCHI !...

Trăind într'o epocă de aşa zise revoluţii sociale, intelectuale şi chiar religioase, ori cât de strâmb am sta, dacă vom judeca drept, -şi asta, indiferent dacă suntem Creştini sau nu-, va trebui să recunoaştem că, cel dintâi şi cel mai mare revoluţionar ce a reuşit să despice istoria omenirii în două, dându-i un nou sens, a fost, feciorul teslarului din Nazareth: ISUS CHRISTOS.

Că Isus Christos, a fost OM în carne şi oase, o

R. RIBICZA — DE PAŞTI

dovedesc pe deplin cei patru evanghelişti, şi chiar El însuşi, când, suindu-se pe Muntele Măslinilor, a căzut în genunchi şi s'a rugat zicând: "Tată, dacă este cu putinţă, depărtează dela Mine Paharul acesta", adică, moartea pe cruce. Işi revine însă imediat din această slăbiciune omenească în faţa morţii, şi adaugă: 'Totuş, nu cum voiesc EU, ci cum voieşti TU".

Fireşte că, Tatăl Său din Ceruri, cel care l-a trimis în lume pentru mântuirea noastră, putea împlini această minune, salvându-l dela cea mai ruşinoasă moarte din acele vremuri, adică răstignirea. Dar, asta, ar fi pus capăt, întregii Sale misiuni şi învăţături...Dacă Isus Christos, însă, murea cu adevărat pe crucea de pe Muntele Golghota, odată cu El, ar fi murit tot ceea ce El a predicat cât a fost pe pământ. Inviind însă din morţi, Isus Christos a deschis omenirii noui orizonturi şi speranţe, asigurând pe toţi cei ce cred în El, că, dacă El a înviat, şi noi vom învia, atunci când ne va sosi ceasul, pentru a ne înfăţişa în faţa tronului de judecată al lui Dumnezeu, spre a răspunde de tot ceea ce am făcut, sau n'am făcut, în trecerea noastră pământească.

Marele scriitor, poet şi filozof libanez, Kahlil Gibran, a ilustrat, credem, credinţa în INVIERE, nespus de colorat şi adevărat în următoarea maximă:

"O, inimă, dacă cel ignorant îţi va zice că sufletul piere asemeni trupului, răspunde-i că floarea moare, dar seminţele rămân. Aceasta este legea Domnului!"

Si acesta este mesagiul pe care-l trimitem de ziua Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Christos, fraţilor noştri din ţara de baştină, în acest an. Convinşi fiind că, va veni şi ziua când, vom trăi cu toţii, şi împreună, o adevărată Inviere românească, în duh, adevăr şi frăţietate.

Nicolae NOVAC

editorial

TREI ANI DE EXISTENȚĂ

Am împlinit 3 ani de existență, 3 ani în care am fost prezenți în vâltorile și preocupările imigrației românești, din lumea liberă. Adică, am luat atitudini, am polarizat forțe angajate în lupta pentru eliberarea neamului românesc, de sub jugul politic, militar și ideologic al guvernului comunist.

In tot timpul acestor 3 ani, ne-am păstrat în limitele adevărului și am evitat orcie fel de retorică pașoptistă care poate impresiona pentru moment, revelând snobismul celor ce manifestă, dar care este folositoare.

Am căutat să verificăm, în limita posibilităților, toate datele ce ne-au fost prezentate, și să întemeiem pe documente certe acțiunea noastră. Mai mult decât atât, ne-am ferit să dăm calificative și să etichetăm atitudinile altora din exilul românesc. Nu am vrut, în nici un fel, să creăm ori să potențăm suspiciuni, căci noi urmărim consolidarea forțelor românești, nu destrămarea acestora. Noi dorim stabilirea unui climat sufletesc de mare înțelegere reciprocă.

Nu voim să scoatem pe nimeni din luptă, nu voim să monopolizăm "intransigența" pentru ziarul nostru, ci dorim să polarizăm forțele și să potențăm lupta românească.

De multe ori, am învățat dela alte publicații, lecții de comportament. Am învățat ce nu trebuie să facem, ce nu trebuie să scriem.

Ideia noastră fundamentală a fost desprinsă dintr'o perspectivă pozitivă, creatoare. Să contribuim la procesul de întreținere al conștiinței naționale, românești, și să arătăm toate viciile esențiale ale comunismului, ca formă de guvernare și ale marxismului ca ideologie politică.

Pe această linie, am fost prezenți pretutindeni și alături de toți cei ce au creat și crează, o stare de spirit românească. Fără invidie, fără răutate și fără superficialitate, ci îngrijorați și dornici de bine.

Am supraviețuit împotriva tuturor dificultăților pe care le-am avut în calea noastră și ne-am întărit poziția pentru că am fost înțeleși și pentru că ziarul nostru corespunde unor nevoi reale, ale exilului.

Năzuințele noastre s'au întâlnit cu aspirațiile altora și ne-am legat sufletește pentru dreptatea cauzei românești. Ziarul nostru a venit ca o tribună a acestor cauze, alături de alte tribune, pe care le respectă și le apreciază. Căci ne-am născut din dragoste pentru Tara Românească, nu din dorințe personale, de beneficiu sau faimă. Am venit cu gândul de sacrificiu permanent.

La capătul acestor trei ani, mulțumim tuturor celor ce ne-au ajutat, moral sau material, celor ce ne-au încurajat și celor ce și-au adus contribuția lor în paginile ziarului.

Le mulțumim și celor ce ne-au criticat deschis sau camuflat, pe drept sau pe nedrept, pentru că ne-au ajutat să ne definim mai bine poziția noastră și să cuprindem realitatea în care trăim.

Noi știm că numai adevărul poate să fie biruitor, de aceea nu vrem să ne abatem dela legile adevărului și nici dela spiritul lui. De aceea, nu ne grăbim și nu lovim în eforturile altora. Lăsăm timpului, istoriei, să despartă apele și să clarifice intențiile, faptele și situațiile noastre sau ale altora.

Noi ne luptăm cu comuniștii, care au acaparat Tara Românească și vor să distrugă spiritualitatea noastră. Nu vom obosi și nu vom ceda niciodată, în această luptă, în care ne găsim integrați, total, fără rezerve și cu toate riscurile.

Această luptă a legitimat apariția ziarului nostru, care va continua în același spirit.

George BĂLAȘU

NOTA REDACȚIEI

Ținem să facem cunoscut că redacția ziarului "Cuvântul Românesc" nu împărtășește întotdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

SOLUȚII CORESPUNZĂTOARE

Certurile, uneori sub orice nivel, în legătură cu 23 August 1944, nu mai au azi niciun rost. Capitularea necondiționată și conspirativă dela 23 August, impusă de puterile aliate occidentale și admisă de conspiratori, a fost opera unor oameni care crezând în ceea ce știau că este democrație au servit în realitate interesele unui mănunchi de agenți ai democrației în sensul sovietic, împotriva voinței și intereselor poporului român. Dar azi, în 1979, autorii Români ai lui 23 August 1944 nu mai există, iar cei ce datorită condițiilor date nu au acceptat acel "armistițiu", nu au nimic de revendicat. Nu trebue uitat niciun moment că enormele jertfe ale celor ce între 1944 și 1950 s'au opus cu riscul vieții lor ocupației sovietice cu prepușii ei, sunt o realitate mult mai grea de conținut moral și istoric decât orice fel de "legitimitate politică" pe baza vreunei luări de poziție din afara țării. 23 August este o dată care intră în memoria tragică a poporului nostru dar nu alcătuește niciun fel de "bonus" pentru niciun om politic.

Românii se împart azi, prin forța lucrurilor, în două: Românii liberi, din afară, și Românii captivi din România. Pentru unitatea lor de simțire și gândire trebue găsit numitorul comun, ceea ce nu este posibil decât cu ajutorul realităților românești de bază, pe care le aflăm în istoria, în cultura, în credințele și mentalitatea poporului român.

Ceea ce au comun Românii și dintr'o parte și dintr'alta, este lipsa unei "conduceri", dar în sensuri diferite: Românii liberi sunt pe cale să-și constitue un for reprezentativ, capabil să vorbească în numele Românilor, iar Românii captivi nu au o conducere ci doar o asociație de temniceri care nu vorbește decât în numele ei însăși, pentrucă Românii nu i-au dat niciodată niciun fel de mandat.

Faptul că între Românii liberi există diferențe de păreri afirmate nu este alarmant, pentrucă așa se întâmplă în libertate, iar stilul foarte urât în care unii își manifestă divergențele nu face decât să-i ducă la izolare. Fără să fim în slujba niciunui "cult al cantității", noi Românii cu adevărat liberi de orice fel de facțiune și de orice "mandat imperativ", suntem siguri că puse la vot diversele opinii, se ajunge la o zdrobitoare majoritate a celor ce vor să aibă un for reprezentativ cu adevărat majoritar și care să opună uzurpării marxist-leniniste minoritare, un program al realei desvoltări istorice românești într'o lume cu societate pluralistă, cu piață liberă și cu efectivă independență națională și inclusiv spirituală, față de orice fel de sectarism teleghidat de vreo putere imperialistă, față de orice "clasism", "ideologism" sau "internațională" de indiferent ce culoare.

Exilul românesc, adică majoritatea Românilor liberi, nu mai este cel din anii '50. Azi este dătător de ton și energie, un exil care începe cam cu anii '60, din care fac parte o sumedenie de Români care au trăit la fața locului tragedia poporului român după 1944. Dar nu mai puțin toate promoțiile exilului trebue să fie armonios unite, în primul rând evitând dispute inutile cu provocatorii de discordie. "Cuvântul Românesc" dă cel mai bun exemplu în acest sens.

Ion Ion din EUROPA

CĂTRE REDACȚIE

* Toronto, CANADA- In numele omului de pe stradă, vă felicit Domnule Eugen BARSAN, pentru articolul "DETRACTARI și POLEMICI" prin care puneți la punct pe toți aceia care se consideră buricul pământului de mintoși ce sunt, dar în realitate nu au nimic în sufletul lor pentru suferințele fraților noștri care suportă în Tară lanțurile robiei comuniste internaționale. Si nu vreau să spun că ei fac jocul asupritorilor noștri. Nu trebuie să vă cereți scuze că aceste articole ne la locul lor nu au fost publicate pentrucă nici noi cei mulți nu dorim acest lucru. Bătăioșii să se ia la harță cu spionii comuniști lansați printre noi și cu administrația comunistă din Tară, nu cu cei care doresc să aducă pe linia de LUPTA NATIONALA ROMANEASCA întregul exil Românesc. Socotesc că ei trebuie să-și ceară scuze pentru îndrăzneala de a ataca și pe acei puțini care mai doresc să facă ceva în această lume pe dos.

Deasemeni, D-le Bălașu, te încredințăm că cuprinsul din: "UN CUVANT PENTRU PRIETENI", este și dorința noastră încă din'naintea apariției "Cuvântului Românesc" ca această publicație să nu fie altceva decât o TRIBUNA de luptă anti-comunistă -luptă pe viață și pe moarte-pentru că numai astfel vom ușura suferințele fraților noștri din Tară care sunt lipsiți de cele mai elementare drepturi umane.....Dumnezeu să ajute tuturor acelora care gândesc la fel.

Traian V.COMSA

* Calgary, CANADA- ...Mă întreb dacă după tratamentul aplicat lui Paul Goma de către exilul românesc, se va mai ridica un alt protestatar în România împotriva regimului comunist de acolo ? Sutele de mii de ascultători din România ai postului de radio "Europa Liberă" care au ascultat lectura cărților lui Goma, adevărate acte de acuzare a regimului mincinos din România, cum credeți că vor reacționa la poziția adoptată de exil față de Goma ? Credeți că încrederea în Vest, respectiv în exilul românesc, a rezistenței anticomuniste din România, va rămâne nealterată după ce aceasta va vedea tratamentul aplicat uneia dintre cele mai reprezentative figuri al rezistenței din Tară ? Condamnarea lui Goma de către exilul românesc, nu înseamnă în acelaș timp și condamnarea celor care l-au susținut - Eugen Ionescu și alții- sau l-au urmat -mișcarea minerilor din Valea Jiului și alții ? Vă întreb pe d-stră cei care conduceți "cel mai mare și mai prestigios ziar al exilului românesc, și exprimați poziția acestui exil ?. ....Stiu că aveți probleme...Indemnurile voastre pentru evitarea polemicelor, ne publicarea unor articole, etc, etc... probleme...Sunt de acord cu voi în baza devizei: ceeace ne unește (lupta anticomunistă) este mai puternică decât ceeace ne desparte (micile disensiuni marcate prin polemici). Dar vedeți, această luptă anticomunistă, această luptă pentru omenie, declanșează nu numai rațiuni ci și patimi, pasiuni. Aceste pasiuni sunt omenești și sunt chiar necesare pentru orice act de creație, de succes, de progres....Deci polemica ca mijloc de stabilire a adevărului, nu trebuie eliminată.

Badea VASILE

* Paris, FRANTA - A trecut prea multă vreme de când trebuia să vă scriu pentru ca să încerc să găsesc scuzele de rigoare în asemenea ocazii. Este deci mai cinstit și mai bine să trec direct la cele ce aș fi dorit de mult să vă scriu, lăsând timpului și unei ocazii neprevăzute vederea de la chip la chip pentru o mai îndeaproape discuție.

Am urmărit de la apariția lui Cuvântul; cu mare atenție. Nu am pariat ca alții "data stingerii" ci m'am rugat ca soarta lui să nu fie soarta tuturor încercărilor avortate de peste treizeci de ani. Dincolo de cele două trei excepții, parcă un blestem a curmat de vreme sau mai târziu tot ceeace părea să constitue o încercare de închegare a ceva durabil. Desigur că vina este a noastră a tuturor dar... și soarta parcă se încăpățâna să ne fie permanent ostilă. De aceea bucuria mi-a fost mare și încrederea din ce în ce mai adâncă, văzând cu trecerea timpului nu numai soliditatea încercării dar și îmbunătățirea calitativă a Cuvântului.

Dincolo de valoarea fără îndoială majoră, el confirmă o regulă de aur: acolo unde există voința nestrămutată de a reuși, acolo unde se poate trece peste veleități personale și peste bisericuțe sau disensiuni minore, acolo unde predomină numai interesul pentru valorile permanente ale neamului și unde dragostea de cei rămași nu este numai vorbă goală, acolo se poate realiza concret faptă românească bună. Se pot pune bazele unei structuri de grup care să poată permite gândirea, exprimarea dar mai ales posibilitatea unei sinteze, a tuturor curentelor de orientare. Oglindă a imaturității noastre politice sau diversificare necesară pentru găsirea unei soluții globale a tuturor problemelor care ne frământă, puțin importă. Esențialul constă în posibilitatea de a exprima deschis și cu tot curajul ceeace ne doare, major și la nivelul tragediei trăite de cei părăsiți de oameni și de Dumnezeu dincolo de blestemata cortină.

Aș putea să-mi permit o sugestie? Cu sau fără vrerea voastră, sunteți condamnați să rămâneți pentru multă vreme gardienii limbii românești. A limbii grăite sau scrise de cei care au avut dealungul secolelor grija zilnică de a face din ea expresia sufletului nostru. Numai truda aceasta anonimă și umilă a permis apariția giuvaerelor care poartă numele de Miorița sau Luceafărul. Fiți deci necruțători cu tot ceeace tinde să fie transferat în occidentul liber din țara turcită. Ajutați pe cei care reușesc să scape de satan să se descătușeze de limbajul îmbibat cu expresii de mahala sau cu terminologia de agitator de "raion". Tineri crescuți într'o limbă deformată de lipsa de calificare a celor care nu se pot exprima decât "așa cum cere partidul", victime ale frazeologiei sunătoare dar goale de conținut, îndrumați-i să se întoarcă la izvoarele curate ale trecutului. Pentru că dincolo de orice alte răspunderi, este dat exilului să rămână gardianul intransigent al memoriei neamului românesc. Pentru că în ziua eliberării să nu fim blestemați. Pentru ca paginele de istorie neagră ce se scriu în sufletul celor răstigniți și în carnea celor schingiuiți să nu rămână doar o amintire care să se stingă odată cu cei care i-au servit de instrument. Exigențele redacției trebuie să fie în materie de limbă la nivelul răspunderii voluntar asumate.

Manifestul lui Stamatu este binevenit și obligatoriu pentru toți acei care pun mâna pe stilou. Pentru că nimeni nu este obligat să scrie... Iertați-mă, fără să-mi dau seama am trecut peste limita unei scrisori obișnuite. Pune-ți-o în seama unei nevoi de comunicare cu întreaga familie a CUVANTULUI.

Cu urările de bine și dragoste frățească. Dumnezeu să vă ajute.

D. BACU

Insemnări pe margine de drum:

UMBLÂND PRIN LUME

Nicolae PETRA

Apropierea dintre continente, țări și locuri, măsurată în timp, e în fiecare zi mai mare în timp ce apropierea dintre oameni, măsurată în înțelegere și dragoste e mereu, tot mai puțină.

Umblând prin lume, te găsești dela o zi la alta, aproape fără nici un efort la mii de kilometri dela locul de unde ai fost ieri. Acum 30 de ani o călătorie din America în Europa, în barcă, cerea mai bine de o săptămână. Azi, sunt avioane care trec peste ape în abia vreo 3 ore.

Dar când ajungi cu atâta viteză dela un loc al altul, treci doar dela un gol la altul, când cauți să găsești o apropiere de un fost prieten sau cunoscut.

Exilul românesc, e răspândit pe toată fața lumii, aproape fără de centre de mare concentrație și ar trebui să ne dăm seama că avem nevoie de o formă de conviețuire care să nu aibe nevoie de granițe ce să strângă împreună pe români ci să întrebuințeze o legătură sufletească care să ne țină la un loc.

Intrând într'un oraș european mare, cu o listă aproximativă de români care locuiesc acolo, prima impresie e că într'adevăr se găsesc foarte puțini români acolo. E în mare parte o iluzie că, bunaoară în Spania, ar fi un centru important de români trăind acolo acest exil, când de fapt numărul lor e extrem de limitat, poate la mai puțin de 100. Si aceasta în toate orașele mari europene sau americane.

Dar ceea ce e mai trist, nu e această iluzie că am fi mulți, dar faptul că nici pe acești puțini nu-i poți găsi. Dacă poți afla din întâmplare pe cineva, e foarte probabil că nu știe nimic sau foarte puțin de ceilalți români ce traesc în acelaș loc și mai trist, când îi cunoaște te sfătueste să nu-i cauți fiindcă "nu suntem prieteni", sau avem alte păreri sau că sunt "agenți".

Când cu greutate ajungi să întâlnești 3-4 români sub acelaș acoperiș, inevitabil cineva comentează, că ar trebui "să vii mai des pe-aici, căci e singura ocazie când ne vedem între noi". Desigur că nimeni nu e obligat să facă un efort și să lase ceva din treburi sau comodități ca să poată să te vadă, să vadă pe un alt român, dar dacă nu știm și nu putem să ținem vie o legătură sufletească între noi, să ne vedem atunci când există posibilitatea fără de prea mari eforturi, atunci să nu ne mirăm că atât exilul românesc, cât însuși viitorul unei Românii libere e în pericol să dispară.

Să nu mai spunem că suntem români, să ne schimbăm numele, să ocolim tot ce e românesc; cel puțin suntem sinceri fără să pretindem că suntem ceea ce nu simțim.

Am amintit de lipsa de interes în a ajuta pe puținii care fac un efort de a ne ține împreună, de lipsa de activitate, nu de existență, a unor asociații sau instituții (și câțiva s'au supărat) și la asta se adaugă și lipsa de interes în a ține o legătură personală în centrele noastre, ori cât de mici și puține.

Cu puținul timp ce ia o scrisoare sau o publicație dela un loc la altul, s'ar putea găsi o apropiere prin scris, prin publicații. Poate cu excepția C.R. nici o altă publicație nu strânge români împreună citind odată pe luna, foaia. Dar trebue făcut mai mult: un centru de informație culturală românească, nu unul de găsit pe prieteni rătăciți, deși și așa ceva e necesar, ci de a putea informa neamul nostru din exil, despre activitatea culturală, de ce s'a publicat, de ce se publică, unde se pot găsi publicații și cărți românești în exil și cine sunt cei ce, cu eforturi enorme caută să mențină vie această adevărată cultură românească.

Dacă nu facem ceva, odată cu micșorarea timpului trebuincios de a ajunge dela un loc la altul, va fi tot mai mare distanța între noi, tot mai departe sufletul nostru de cel al prietenului, până când ne vom risipi în infinitul din care nu vom mai găsi drum de înapoiere într'o adevărată diasporă a exilului, de care avem atâta nevoie.

Nicolae PETRA

ANIVERSAREA EPISCOPIEI

Urmare din pag. 1

realizare oarecare a fost sau este făcută de "oameni de inimă". Românii vechii emigrații din America de nord, merită din plin și pe bună dreptate acest calificativ.

Lăsându-se ghidați de tradițiile strămoșești, ei și-au organizat viața spirituală de jos în sus. Mai întâi și-au înființat parohii și făcut biserici. Biserica "Sf. Nicolae" din Regina, Saskatchewan, Canada, zidită în 1902, a fost primul lăcaș de rugăciune român-ortodox de pe continentul Americii de nord. Parohia "Sf. Maria" din Cleveland, Ohio, înființată în 1904, este prima din Statele Unite. In cei zece ani care au urmat de la aceste începuturi, s'au înființat și ridicat cele mai multe parohii și Biserici române-ortodoxe din această parte de lume. Deci a existat o viață bisericească ortodoxă-românească ani de zile mai înainte de înființarea Episcopiei în 1929.

Episcopia a venit ca un lucru imperios necesar. In primul rând, pentru a fi îndrumare și pavăză unei drepte rânduelі bisericești.

Legăturile de jurisdicție pe care cele mai multe parohii le aveau cu Mitropolia de la Sibiu, s'au limitat la o valoare mai mult formală. Căci din cauza depărtării și a lipsei unui ierarh-conducător la fața locului, domina tendința de conducere a fiecăruia după capul lui. Asemenea racile devenite obiceiuri trebuiau îndreptate.

Deși înființată în Aprilie 1929, noua Episcopie n'a putut avea parte de Episcop decât în 1935, când la cererea primită, Patriarhul României Miron Cristea a sfințit ca Episcop pe seama ei pe Policarp Morușca, fostul stareț al Mânăstirii Hodoș-Bodrog din județul Arad.

Păstorirea Episcopului Policarp Morușca a început bine însă a fost prea scurtă pentru a putea realiza cu adevărat ceva. In 1939 a plecat în Țară pentru a lua parte la ședința Sfântului Sinod Bisericesc. De acolo nu s'a mai putut întoarce niciodată. Mai întâi din cauza războiului care a intervenit și apoi din cauza guvernării comuniste care i-a interzis un asemenea lucru.

După 11 ani de confruntări cu fel de fel de greutăți cauzate de lipsa unui ierarh, Congresul Bisericesc dela Chicago din 1951, a ales ca Episcop vicar pe absolventul de teologie și fost lider al Studențimii române Viorel D. Trifa, pentru a conduce Dioceza în lipsa Episcopului titular Policarp. Noul ales a fost sfințit ca episcop cu numele de Valerian la 27 Aprilie 1952 în Filadelfia, iar în ziua Congresului Bisericesc din 5 Iulie, ținut în acelaș an la Detroit, a fost instalat ca episcop.

De abia de acum înainte Episcopia devine, încetul cu încetul, un organ atât de viu încât lumea începe să se uite la ea ca la un lucru minunat. Nu numai lumea românească ci și cea străină. Vorbind practic și real, Episcopia se identifică cu anii de prodigioasă pastorație ai Inalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Valerian. Ani plini de afirmări și de roade în toate privințele.

După cum se prevede și simte, marele eveniment aniversar va atrage multă lume. E lumea care a avut și are la inimă Episcopia și pe iubitul ei Arhiepiscop Valerian. Lumea împinsă de bucuria sărbătoririi succeselor.

Cu inima alături de această lume, transmitem Episcopiei Ortodoxe Române din America, cu ocazia sărbătoririi Aniversării ei de 50 de ani, omagiile cuvenite pentru toate marile realizări din istoria ei, și îi dorim viață lungă și plină de succese, și pe mai departe.

Eugen BÂRSAN

"... You can fool some of the people all of the time ..."

LĂSAȚI ORICE SPERANȚĂ VOI CE INTRAȚI LA AMBASADĂ

A răsărit o nouă "elită"!

O întâlnești, defilând la braț cu nevestele învelite în fustă lungă, pe la coctailurile oferite de emisarii culturii contemporane.

Dacă excludem pe cei de sub umbrela ambasadei și pe agenții infiltrați în viața refugiului, restul amatorilor de "pupă mână" sunt sinceri și cel puțin naivi. Ei cred că pentru a transforma pe comuniști în îngeri, este destul să-i scarpini pe spinare până le cresc aripile.

Le reamintim un adevăr azi uitat:

Când, după război, s'au deschis frontierele mai supravețuiau năravurile asupritoare ale capitaliștilor. Mergeai încărcat cu cadouri, dormeai unde doreai, nu trebuia să schimbi $10.00 pe zi, taxele la pachetele de ajutor erau aproape inexistente, etc.

Nu eram încă blagosloviți cu binefacerile detentei, dialogului, nu se ofereau drumuri gratuite și burse la odraslele liderilor; iar ambasada dela Washington nu-și inaugurase bufetele ambulante unde se servește țuică, prestigiu și măsline.

Pe atunci, cu fiecare vizită, înnodam la gura sobei legăturile rupte fără vrere.

Dar comuniștii iubesc dialogul în afara hotarelor. Sclavii dinăuntru granițelor trebuiesc izolați ca să nu afle ce se petrece în restul lumii.

Acum, cu excursiile "pachet", îți vezi prietenii din fuga autobuzului. Ești cărat ca un geamantan dela un hotel la altul, ești programat pentru mâncare și degustări de vinuri, vizitezi mânăstirile-muzee unde ghidul în limba engleză îți explică: "Așa erau superstițiile religioase la români" și întâlnești maicele cochete la tejghea vânzând artizanate: "$4.10 please!" și niciodată n'are mărunțiș ca să-ți deie restul.

Singura asigurare că ești în România și nu în Timbuctu e serviciul prost, jecmăneala și nepăsarea chelnerilor.

Azi protestul "elitei" contra nelegiuirilor din țară este exprimat civilizat, printre înghițituri de telemea și ciocnituri de pahare. . . .

Așa se cere la codul manierelor elegante!

In cursul "înfrățirilor pentru dragoste de neam" colectăm pupături, promisiuni și "cuvinte de onoare".

. . . Se vor cerceta și reduce taxele vamale la pachetele de ajutor, se va elibera Biserica Unită, se va desființa taxa de 10 lei pe zi, etc.

Tot ce cerem ni se promite și pentru fiecare cerere căpătăm 5 promisiuni și 7 cuvinte de onoare! Si avem atâtea "cuvinte de onoare" și promisiuni că ne-am umplut podul cu ele.

După 30 de ani de guvernare ateistă încă n'am învățat cum suntem mințiți și duși cu zăhărelul.

Procedeul este simplu:

Promisiunile vechi sunt uitate și cele noi sunt lăsate să se învechească.

Si aci e marea tragedie.

In timp ce dorim și sperăm binele și în timp ce practicăm dialogul cu agenții lui Niculiță, lațul pus pe grumazul fratelui din România se strânge din ce în ce mai tare!

Si cine poartă vina pentru sugrumarea celor din țară?

Noi, românii de peste hotare, care am abandonat lupta dârză anti-comunistă.

Noi, românii cei mulți și muți.

Noi suntem de vină!

Stroe MOLDOVANU

HOLOCAUST! DAR CARE?

Costin MIRON

După ecranele televizoarelor americane, le-a sosit celor europene rândul de a prezenta unui public larg până la imensitate, doritor de destindere (în sensul real), de zâmbet și deconectare, filmul Holocaust.

Holocaust nu destinde și nici nu deconectează. Holocaust caută să fie un film grav (angajat cum s'ar spune de către unii intelectuali în țările în care angajamentele sunt mai rare pentru muncitori), revendicând istoria, pretinzând adevărul și frizând supraproducția. Desigur, nu totdeauna trebuie să ne adresăm eternelor domnișoare de pension, iar în prezentarea Gulagului, Soljenitsin nu a destins pe nimeni. Nici cartea lui Grigore Dumitrescu despre ororile Piteștiului nu este calibrată la tonalitatea operelor Sofiei Rostopoșinskaia, cunoscută îndeobște sub numele de Contesa de Segur.

Nu, Holocaust nu este o supraproducție. Distribuția, și implicit gajurile, nu etalează nume ca acelea ale lui Alec Guiness, Gene Hackman sau Robert Redford. Confecționarea, eventual chiar închirierea eternelor uniforme ale armatei germane din timpul celui de al III-lea Reich și acelora ale SS-ului, care a fost cu totul altceva decât Wermacht-ul, nu par să fi atins valori inflaționiste, mai ales dacă ținem seama și de alura mai mult West Point a principalului actor, și implicit călău. Dar să lăsăm la o parte valorile cinematografice ale acestui lung kilometraj, care ca aproape toate filmele americane este bine sau foarte bine jucat de aproape toți actorii. Să-i desprindem câteva din sensurile politice și poate, dacă sunt, istorice, așa cum sunt etalate de-alungul a șapte ore de serială prezentare.

Scopul filmului, principalul său mesaj, cum s'ar spune atât la Moscova cât și la București, este de a aminti, reaminti și răsaminti, de peste trei decenii, acum și în veacul veacurilor, ororile comise de naziști în lagărele de concentrare, împotriva evreilor. A fost o crimă abominabilă, pentru care aproape toți cei vinovați și care au rămas în viață, au plătit, cei mai mulți, nu conform legilor elaborate de națiunea din care făceau parte și căreia, fără îndoială i-au adus un imens deserviciu, dar potrivit legilor elaborate de către fostul inamic de război, devenit învingător absolut, după terminarea acestuia. Dar în lagărele naziste nu au fost numai evrei. Au fost și germani, catolici democrați și comuniști. Au fost membrii ai SPD, partidul social democrat german, dar și foști ofițeri ai armatei regale române și legionari. Filmul Holocaust nu arată nimic despre ei. Dar trăim într'o lume liberă, deci să nu contestăm realizatorilor care au încasat, încasează și vor mai încasa multe și multe milioane de dolari de pe urma acestui film, dreptul, libertatea de a-l realiza, de a-l fi realizat cum au voit.

In fața istoriei, a urmașilor și urmașilor urmașilor, poporul român se poate prezenta cu fruntea sus. In România anilor 1940 - 1944 evreii nu au fost obligați să poarte steaua lui David. In România nu au existat lagăre de exterminare. Pentru nimeni. Au existat câteva excese izolate, așa cum se întâmplă crime în orice perioadă, oriunde. Dar numărul câtorva evrei morți este infim nu numai în raport cu acela al sutelor de mii de căzuți între Prut și Volga, ci mult mai mic decât acela al evreilor morți pentru națiunea și creiarea statului lor și aceeași perioadă, pe pământul biblic, din cauza gloanțelor sau execuțiilor osașilor Majestații Sale, Rege al știm cui, și Impărat (frumoase timpuri, de!) al Indiilor. De altfel în Scrisoarea Pierdută, spre deosebire de Macbeth, nu moare nimeni, decât, cel mult, de râs.

Filmul Holocaust a fost primit cu sadice sau ipocrite urale. Conducerea socialistă (de nuanță de foarte stânga) a televiziunii germane a cheltuit peste un milion de mărci pentru achiziționarea peliculei. Să nu se uite. Să știe și nepoții călăilor de atunci, ce s'a întâmplat. Holos și Kayeyn: TOTUL și A ARDE! Acest memento, homo germanicus, are un scop precis: să se amintească tuturor cetățenilor din Republica Federală a Germaniei că ei sunt moștenitorii tuturor crimelor făcute de Hitler, așa cum activiștii de partid din așa zisa Republică Democratică Germană îl continuă doar pe Goethe, Heine,

Continuare in pag. 4

De unde atâta venin?

"Şi fierului de-ai dai numai bătae.
Mânie'ţi dă, surzeniei şi ură.
De vrei pe plac să ţi se încovoae,
Dă-i înainte de orice, căldură."

(Petre Strihan).

Eugen POPESCU

Citind unele gazete din Exil, te întrebi cum de este posibil ca în aceeaşi limbă românească, în care cronicarii, poeţii şi scriitorii Neamului nostru şi-au exprimat cu multă frumuseţe şi nobleţe sentimentele lor româneşti, să găseşte astăzi atâtea cuvinte urâte, periferice, desgustătoare şi pline de venin, aruncate asupra unor români din Exil, de către alţi români din Exil.

Este adevărat că dintr'o bucată de lemn poţi face şi bâtă de spart capul unui om, dar şi cruce de închinat. Dar, aceasta dintr'un lemn pe care, punându-l pe foc să te încălzească, nu vei mai face din el nici bâtă şi nici cruce. Depinde de om ce vrea să facă din lemn.

Oare, aşa să se întâmple şi cu limba pe care o vorbeşti? Nu, aici este altceva. Poţi vorbi frumos, sau poţi vorbi urât, dar nu poţi tăia limba, sau s'o arunci în foc, aidoma lemnului, ca să te încălzească.

Felul cum se foloseşte o limbă, depinde de educaţia omului, de formaţia lui intelectuală, sau psihică, de fondul lui sufletesc, de nivelul lui uman.

Lăsând la o parte meşteşugul vorbirii, al articulării cuvintelor, care este o problemă de technică şi de flexibilitate a coardelor vocale, dar referindu-ne la expresiile folosite de publicişti şi gazetari. În unele publicaţii româneşti din Exil, te-apucă revolta şi te întrebi: de unde atâta venin în limbajul unor oameni?

Să zicem că limbajul unui activist de partid, în Ţară, este redus şi plin de venin, din cauza numărului restrâns de clase primare frecventate şi politicii de ură pe care o face, dar este cert că veninul pe care-l varsă asupra societăţii, atunci când vorbeşte de burghezi, de moşieri, de chiaburi, de intelectuali, de orice clasă, de legionari, sau de partidele istorice, etc., i se varsă acest venin mai întâi lui în suflet, şi apoi a fost instruit cum trebue să vorbească şi ce trebue să vorbească.

Dar, unor publicişti şi gazetari români din Exil, cine le varsă venin în suflet, pentruca la rândul lor să-l arunce asupra confraţilor din Exil? Cine?

Oare, altceva nu mai e de făcut, decât să ne atacăm în mod necontrolat, unii pe alţii? Să cetim cu glas tare de câteva ori, articolul, înainte de a-l trimite la tipografie şi poate ne speriem ce auzim şi nu-l mai trimitem la tipărit, înainte de a-l reface şi a-i da o faţă umană.

Cel ce atacă într'un limbaj atât de neîngrijit, pe fratele său din Exil, oare, se crede chiar atât de curat şi de îndreptăţit ca să ia piatra şi s'o arunce asupra fratelui său român? Gândiţi-vă că aceşti români din Exil poartă pe spatele lor crucea pribegiei şi nu trebue să aruncăm cu pietre în ei, pentrucă nu ne dă nimeni acest drept. Putem să-l ajutăm să nu greşească, sau să repare ce a greşit. Criticile sunt necesare, dar nu loviturile nedrepte şi desgustătoare.

Puneţi mai multă căldura, Domnilor, în scrierile şi publicaţiile voastre şi veţi obţine mai mult. Renunţând la atacuri nedrepte şi urâte aruncate asupra oamenilor, veţi obţine stima tuturora, iar dacă articolele voastre vor fi transformate în critici elegante, obiective, fundamentate pe temeiuri reale (nu imaginare, deducţii sau presupuneri) veţi servi şi cauza românească şi veţi ajuta şi pe fratele vostru de a-şi găsi drumul corect şi bun de mers în viaţă.

O tristă coincidenţă îngrijorează pe cei ce observă limbajul folosit de unii publicişti români din Exil şi anume, se constată că în timp ce aceştia atacă numai românii din Exil, în schimb nu scot o vorbă despre oamenii şi stările de lucruri din Ţară, ca şi când în Ţara totul ar fi în ordine.

Să fie oare numai românii din Exil răspunzători de dezastrul Ţării, de aducerea ruşilor pe pământul românesc, de toate relele pe care le cunoaşteţi cu toţii că sunt în Ţară? Si atunci, de ce unii publicişti le ocolesc şi nu scot un cuvânt despre ele, şi au treabă Sunt şi aspecte din acestea, care îngrijorează cel mai mult.

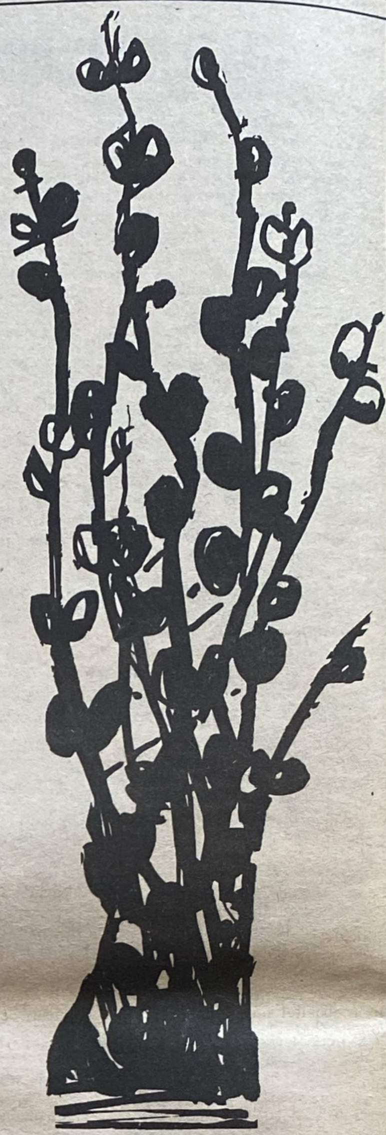
În orice vorbă sau faptă omenească trebue să existe o etică. Unde este etica publicistului? El trebue s'o aiba în primul rând, pentrucă el poate crea curente de opinii prin scrierile sale şi aceste opinii nu trebuesc lipsite de etică.

Ar fi laudabil dacă toate gazetele româneşti din Exil, ar accepta un armistiţiu de 6 luni şi în acest timp să nu primească la publicat nici-o polemică sau atacuri necontrolate faţă de românii din Exil, ci să încurajeze criticile privind fapte exacte, situaţii ce-au avut loc, sau au loc în prezent, iar criticile să fie întemeiate pe documente obiective, care au tăria de probe în justiţie.

Să parcurgem gazetele româneşti din Exil în aceste luni de armistiţiu şi dacă ele înţeleg să accepte armistiţiul, ne vom simţi cu toţii bine, iar dacă unele gazete vor continua să atace pe nedrept, cu limbaj necontrolat, vom şti exact că aceste gazete sunt inspirate din isvoare duşmane Neamului românesc, sau sunt oficioase ale unor organizaţii de stat româneşti, care au interes să nu existe solidaritate între românii din Exil. Gândiţi-vă, Domnilor publicişti, că articolele voastre vor fi citite, vor fi inventariate în biblioteci şi arhive şi oricând vi se vor aduce aminte, de bine sau de rău.

Şi dacă ar fi să ne adresăm anumitor publicişti din Exil, care folosesc un limbaj sau expresii atât de respingătoare şi de prost gust, i-am putea întreba, cu sinceritate şi durere în suflete: de unde aveţi atâta otravă pe care o turnaţi în articolele voastre? Nu trebue să răspundeţi nimănui la această întrebare, decât conştiinţei voastre.

Eugen POPESCU

SADISM ŞI ANTICULTURĂ

Ştefan FILIP

Sigaliovismul dostoievskian constă în prezicerea unei societăţi în care se interzice accesul poporului la cultură, oamenii fiind forţaţi să muncească pentru pătura conducătoare, exact în situaţia unui uriaş lagăr de muncă silnică. Înspăimântător de crude preciziunile au fost totuşi depăşite. În România sclavii fiind forţaţi să-şi aclame călăii. A sărbători o nenorocire este împotriva firii şi găseşte semnificaţie numai în tratatele de patologie a creierului. Sadismul inimaginabil al structurii comuniste face ca oamenii, munciţi ca vitele de povară, să fie obligaţi să aplaude, să râdă la comandă, să se gudure pe lângă schingiuitori, în loc să-şi strige nemulţumirea. Inversarea totală a valorilor morale, corupţia cea mai incredibilă, perversitatea presiunii permanente sunt fructele acestei nelimitate exploatări.

Dictatura menţinută prin teroare e o operaţie făcută pe creier cu bisturiul groazei la scară sociologică. Stalinismul ceauşist se desvăluie ca o monstruozitate a istoriei moderne, aşezând nenorocirea pe spinarea gârbovită a poporului român cu o râvnă ce ilustrează ambiţia elevului de a-şi depăşi maestrul.

Flagel necruţător comunismul bântuie în ţară, aducând pentru bietul român o teribilă moarte civilă. Nu există dreptul de a critica regimul, nu se poate publica nimic în presă decât elogii la adresa guvernanţilor, nu se poate scrie o carte fără aviz politic, nu se poate obţine un paşaport. În timp ce tiranul cu familie şi acoliţii săi s'au plimbat, pe banii poporului, pe toate meridianele globului.

Cei care l-au aruncat pe Eminescu din rafturi, i-au interzis pe Goga şi pe Blaga, sunt în pătura conducătoare începând cu Ceauşescu. Încă o probă a realei intenţii comuniste, aceea de a distruge cele mai preţioase valori culturale româneşti, de a ne devaloriza ca popor, de a ne robi mai uşor. Russeau cu al său contract social, John Stuart Mill cu Eseul despre libertate sunt printre gânditorii anatemizaţi de securitatea ideologică comunistă forţă de opresiune poliţienească, care interzice orice astfel de publicaţie.

'Cine nu-i cu noi e contra noastră'' e permanenta piatră de încercare a insului care trebuie să mărturisească fanatic, mereu, credinţa în partidul comunist. Renegarea este plantată ca o ciupercă otrăvitoare în întunericul oportunităţii comuniste, de unde soarele libertăţii a pierit pentru totdeauna. Forţa prelungită, abuzivă, îndepărtează total raţiunea, devine factor esenţial împotriva progresului oricărei societăţi. Discernământul critic, obiectivitatea sunt înlocuite cu relaţii preferenţiale, oameni total incapabili ocupând posturi înalte, numai pentru că sunt rude, prieteni sau acoliţi ai dictatorului. Valoarea exemplului, a omului de succes în comunism, fiind bazată pe înşelăciune, pe corupţie totală, duce la o ierarhizare pe false temeiuri. Minciuna se împrăştie peste tot şi devine act de supravieţuire. Nu se' mai disting categoriile de bine şi de rău, ceea ce a rămas este porunca dictatorială şi suspiciunea permanentă, ce formează un fel de pat al lui Procust, în care insul este contorimat până la totală despersonalizare.

Un guvern cu bune intenţii, având oameni pricepuţi ar fi putut - în scurt timp - să asigure o înflorire industrial-economică în ţară, cu un standard de viaţă ridicat.

Pauperizarea populaţiei, cozile de carne şi de pâine, excesiva birocraţie comunistă fac parte din arsenalul ideologiei ceauşiste, cu intenţia de a reduce omul la instincte, de a transforma o fiinţă superioară într'un animal inferior, dominat de inaniţie, de biciul stăpânirii. Muncitorul român trebuie să devină un robot care să lucreze 24 de ore pe zi, cu o forţă herculeană, minte de geniu, care să nu consume prea mult şi să nu fie indiscret, cerând răspunsuri pentru eşecurile conducerii. Zilele de muncă neplătite, 18 ore-zi lumină, fac ca vara să devină iad pentru ţărani. Ziua-noapte a minerului, sobol al adâncurilor; schimburile de 12 ore ale muncitorilor, care nu mai au duminici - luni şi ani în şir - fără speranţe pentru scurtarea timpului de lucru, în comparaţie cu huzurul şi fastul guvernanţilor trădează trădătorii, demonstrează neapartenenţa acestora la spiritul românesc, îi defineşte pe comunişti ca pe cei mai sinistrii spoliatori, al căror scop nu este altul decât de a înstrăina bunurile României pentru exportul de revoluţie dictat de ruşi.

În mod obişnuit operaţiile se fac cu aprobarea pacientului. O experienţă fără voinţa populaţiei, ba, chiar împotriva voinţei sale, este similară cu un război declarat împotriva propriului popor de către guvernanţii fără niciun fel de scrupule, veniţi peste noapte din neant şi aşezaţi de o putere străină pe grumazul poporului, de unde nu vor să mai plece. Săraca ţară bogată!

Ştefan FILIP

HOLOCAUST! DAR CARE?

Urmare din pag. 4

şi desigur pe Marx, Engels, Kautsky şi Rosa Luxemburg.

Desigur crimele făptuite de Hitler şi naţional-socialism sunt imense. Dar ele sunt circumcise temporal şi spaţial. Cea mai mare crimă a lor a fost şi este aceea a prelungirii anatemei asupra unui popor, din care majoritatea indivizilor nu numai că s'au născut după dispariţia lui Hitler şi a sistemului dar au fost şi procreaţi ulterior. Iar acestei crime, astăzi nu-i lipsesc complicii, ce vor să perpetueze anatema aruncată de Hitler, devenindu-i astfel, cu ordin de la Moscova, sau pur şi simplu din prostie, continuatorii. Mergând cu raţionamentul, dacă astfel poate fi numit, mai departe, ar trebui să-i cerem socoteală Preşedintelui Valery Giscard d'Esting pentru noaptea Sfântului Bartolomeu, iar acesta, la rândul său să ceară socoteală Reginei Angliei pentru moartea lui Napoleon în Sfânta Elena.-

Dar să ne ferească Holocaustul să cerem socoteală de asasinatele de la Katyn, de morţii de ieri, de azi şi de mâine din Gulaguri, din beciurile tuturor securităţilor pe care anumiţi eurocomunarzi le mai cred încă un fel de Prater fără bilet de intrare. Să nu cumva să întrebăm de Holocaustele de astăzi: din Rusia, din România, din Cambogia, din Vietnam, din Angola şi din prea multe atâtea alte parţi.

S'a spus că principalul scop al filmului a fost acela de a trezi conştiinţe şi de a împiedica repetarea crimelor comise. Măcar de ar fi aşa. Dar până atunci să ne întrebăm dacă în ultimii ani au mai fost asasinaţi evrei pe pământul german, în masă şi pentru faptul că sunt evrei şi să recunoaştem că această crimă s'a repetat: În 1972 la Olimpiada din Munchen, când sportivii evrei au fost "executaţi" de "eroii palestinieni"...

Să i se proecteze Holocaust lui Yarafat şi lui Ghadafi.

Iar ca români, care de veacuri avem necazuri şi cultul omeniei, să ne gândim cu modestia mândriei unei naţiuni pe cât de mici, pe atât de mari, că nici nu am asuprit, nici nu am cucerit. Cu atât mai mare ne este amărăciunea nouă, care nu am construit lagăre de exterminare în timp de război, dar le-am cunoscut după.

Holocausturi pentru care nimeni nu a plătit nici o marcă, nici un dolar.

Costin MIRON

DIN NOU SPRE OSTROVUL SÂNGELUI

PORNIREA SPRE GOLGOTA

Radu DUNĂREANU

Ca o cutie de conserve cu termenul expirat, Jilava duhnea supraîncărcată. Câte suflete erau, nu se putea ști. După ani de socialism victorios și eficient, Jilava rămăsese la fel fără nici un fel de canalizare și apă curentă în celule.

Numărul în celule se dublase dar tinetele rămăseseră la aceeași capacitate. De aceea golirea lor, în curte, se transformase într'un adevărat coșmar. Sergenții securiști, caralîii stăteau pe sală cu niște bâte măiestru cioplite, cam ca cele folosite la basseball ori la vechea noastră oină. Scheletele chinuite trebuiau să se miște rapid și măiestru cu hârdăul plin de fecale, enorm, inuman de greu. Trebuiau să se miște ca niște năluci printre ciomegele dresate, furcile caudine ale golgotei gratuite. Dacă n'o făceau se puteau întoarce cu un mădular zdrobit. Mișcându-se repede, câțiva stropi puteau cădea pe betonul umed și scârbos la culoare - Iarăși bâte însoțite de râsul tâmp al uniformelor albastre – Mișcă banditule! Saltă banditule!

Râsul, batjocora și lovitura.

Bandiții erau în majoritatea cazurilor titrați a cel puțin o universitate. Teroarea, cu urmarea ei firească, frica, altoită pe fondul foamei, ca să nu pomenim de celelalte, sufletești- domnea atotstăpânitoare.

Din închisoare de tranzit, Jilava se transformase într'un depozit de carne vie. Noul val antilegionar dela începutul anului 1958, precum și "finalizarea campaniei de colectivizare" făcuse ca aresturile, celulele de anchetă ale neobositei securități să devină complet neîncăpătoare. Incălcând propriile lor reguli de secretomanie securiștii burdușiseră celulele Ministerului de Interne, ale Uranusului, ale Malmezonului (Calea Plevnei), dublând numărul victimelor pe aceeași suprafață. De aceea cei mai mulți arestați, în special pentru "agitație" și cei contra colectivizării erau duși direct la Jilava, unde se făcea o spoială de anchetă pentru a justifica bătaia și semnarea dosarului. Asta a făcut ca aglomerația la Jilva să crească peste limitele suportabile -culminând apoi cu baterea în cuie a obloanelor chiar și pe timpul nopții-

Transporturile dela sediile de anchetă ale Capitalei către Jilava curgeau zilnic. Insolența stăpânilor puși de ocupanți devenise agresivă. Transporturile se făceau ziua, la vedere, cu un grup de dube, ostentativ păzite de soldați (români, în termen) înarmați până în dinți.

Lumea privea șirurile de mașini, pline până la refuz și se îngrozea - Era tocmai scopul transporturilor: timorarea, uciderea sentimentului de revoltă - Doar frica să învăluie totul.

Robert a fost adus la Jilava în această perioadă de vârf. Ritualul obișnuit, mult trâmbițat în filmele "anti-fasciste" -Dezbrăcarea "la piele" în celulele mici dela poartă, predarea hainelor civile și preluarea celor vărgate, zeghea, apoi goana înfricoșată, în pielea goală, printre bâtele călăilor până la ușa de zăbrele cât mâna, a celularului. Alte lovituri și aruncarea ta într'una din camerele deja ticsite. Dormitul pe jos, pe bancă sau 5 în 3 paturi - Același ritual și pentru cei repartizați "pe Reduit"-

Primele nopți ale negrilor săi ani în zeghe, Robert le-a petrecut dormind cu bătrânul profesor Saxu, la data aceea în vârstă de 80 ani. Arestat și condamnat la 7 ani în cadrul lotului "Biserica Sf.Elefterie", biserica frumoasă de lângă noua operă (Cotroceni). Colegi de lot: bătrâni între 70 și 92 de ani, din comitetul bisericesc. Arestați pentru că, așa cum turnase țârcovnicul Bisericii -Ascultau Vocea Americii și Europa Liberă!

Pentru cei care nu știu, prof. Saxu a fost unul din învățătorii lui Mihai, din greșală tragică - Rege al României- și colaborator oficial al aranjării invaziei rusești în țară.

Plus, prof. Saxu este autorul muzicei la cântecul copilăriei "Vine, Vine Primăvara". (A fost eliberat peste câțiva ani și a murit la el acasă, pe una din străzile Cotrocenilor, Str. Operei mi se pare. Fostul lui elev, pe care bătrânul profesor îl apăra cu vorba în celulă la glumele celor tineri, pe linia sa consecventă n'a făcut nimic ca să-l scape- Putea să plătească, putea să aranjeze prin cineva să-i trimită pachete. Nimic. La moartea profesorului Saxu , cu nerușinarea tipică comunismului, o fițuică din țară a publicat un mic necrolog, omițând anii de închisoare.)

Viața și dosarul penitenciar l-a despărțit de profesorul Saxu. A fost mutat pe Reduit, cunoscut în jargon "la șerpărie". Niciodată n'a putut realiza exact câte suflete erau în camera aceea quasi rotundă, umedă și cu miros continuu de putrefacție. Pereții de cărămidă arsă erau văruiți cu alb și datorită continuei umezeli varul se scursese lăsând zidurile să rânjească sinistru. Sau dacă le priveai atent era ca și cum zidurile plânseseră și au rămas cu un rictus de durere.

Mâncarea clasică a închisorilor comuniste din România: turtoiul (de fapt un amestec de mălai cu multă tărâțe și apă, trecut puținel prin cuptor) și ceva zeamă ciudată pe care niciodată Robert n'a identificat-o exact. După un regim de încordare și bătaie dela Securitate, trupul acum se relaxa oarecum și își cerea drepturile elementare. Foamea punea stăpânire pe trup pătrunzând în fiecare celulă biologică.

Discuțiile, încercările de activitate intelectuală nu făceau decât să marcheze, fariseic chinul, tortura continuă a foamei. Robert fusese sfătuit de doctorul B -încă dela Securitate: " rezistă foamei, nu te lăsa robit, nu mânca o picătură mai mult decât ce-ți dă administrația. Intr'un fel fi ascet. Asta te va ajuta să nu decazi moralicește"-

Târziu, respectând îndemnul, Robert a înțeles ce multă dreptate a avut doctorul.

Unii își găsiseră diferite refugii personale. Tânărul elev-rabin Deutsch, cu tichia religioasă se ruga toată ziua. Era slab sub limita distrofiei. Inchis pentru "sionism" sau așa ceva, rezista prin religie. Nu mânca decât turtoiul care nu putea fi bănuit de complicitate cu grăsimea de porc. Restul mâncării îl dădea altora: Nu era cușer! Susținea că în luna Octombrie 1959 va fi eliberat și credea cu fermitate socotind ruga sa continuă ca o plată pentru viitoarea minune în care credea cu străsnicie.(Anticipăm:Ruga și Credința i s'au adeverit. La data zisă de el, din lagărul Salcia, a fost luat, dus direct la București, aeroport, avion-Israel. Fusese la timp cumpărat).

Poezia era cel mai des refugiu. Se învățau și se rememorau, uneori creativ, mii de versuri cel mai des scrise de elita cunoscută a închisorilor: GYR și CRAINIC. Se și "scria" multă poezie, în memorie, hârtia și creionul fiind de domeniul visului de neatins în închisorile politice românești.

Plutea un aer de încordare și de așteptare. In afară de bătăile devenite cronice și care făceau parte din rația zilnică a fiecăruia fiecare simțea, cu acel instinct deosebit al deținutului că se pregătea ceva. Era prea mare valul de ființe care se loveau continuu de zidurile umede, roase de lacrimi și de sânge.

Erau presați la un loc tineri (chiar minori) bătrâni (peste 80 de ani) toate păturile sociale și toate profesiile.

Asteptarea durea-

3 Sept. 1959 - Dimineața- "Ia-ți toate boarfele banditule și mișcă repede că te ia mama dracului"- sună comanda de pe coridor. Fiecare își strânge bruma de lucruri rămase după lungi ani de închisoare. Cei mai bine echipați erau cei ce lucraseră la mine unde au putut să-și cumpere lucruri esențiale și utile.

Pentru Robert orice transport era o glumă. In afară de paltonul ponosit de acum, cu care fusese arestat, nu avea nimic. Celebrul pachet cu hrană rece (25 grame marmeladă, 350 grame pâine și 100 grame slănină sărată) încăpu în buzunar. Apoi calvarul trenului.

Compartimentul pentru deținuți avea 8 locuri. Bineînțeles că au fost presați câte 10. In loc de geam o placă metalică cu niște găuri mici.

Drumul n'a fost lung - Au fost transferați la Galați. Inchisoare de drept comun. Ce căutau ei acolo? Presupnerile și svonurile curgeau continuu având aceeași sursă: dorința fiecăruia luată drept realitate.

Inchisoarea, bineînțeles era plină, cum se putea altfel ?. Transportul dela Jilava avea circa 500. Au fost împinși în fosta Biserică a penitenciarului. Acolo așteptau de două zile alții vreo mie dela Gherla în general și din alte părți cu închisori mai mici. In Septembrie Biserica era rece iar betonul murdar de pe jos și umed te respingea. Vechii deținuți, cu experiență aveau sacii cu lucruri făcuți de așa manieră că puteau să-și protejeze plămânii sensibilizați de primejdioasa umezeală. Robert nu avea nimic. Dar intrase într'o zonă de nepăsare față de sine însuși. Nu dorea decât să rețină cât mai mult din ceea ce vedea. Poate vreodată, cine știe, va mărturisi public.

Biserica transformată acum în depozit de suferință umană arăta dureros. Pereții murdari și zgâriați dovedeau folosirea locașului drept depozit. Prin colțuri ceva paie murdare și bălegar. Probabil că adăposteau ceva animale dela servicii auxiliare ale închisorii. Altarul fusese cândva construit pe o podea mai înaltă. Acum, deoarece clădirea nu avea canalizare pe locul Altarului, administrația fixase locul hârdaielor de murdărie. La peste o mie de suflete ce se îmbulziseră aceste hârdaie erau permanent neîncăpătoare. Surplusul se scurgea peste, pângărind tot ce era și tot ce fusese.

Cei dela drept comun au adus mâncarea... cineva a scăpat o vorbă: BALTA. Puțini au înțeles ce înseamnă, dar nimeni n'a realizat ce va urma.

După o noapte petrecută în mirosuri, umezeală și cu căldura dela trupurile înghesuite unele în altele, din nou plecarea. Același ritual: încolonarea, numărul, înjurăturile scârnave, loviturile.

Robert avea trupul amorțit de lovituri, de frig, de tăria betonului. Sufletul era ca în ceață și începuse să se teamă de apatie.

Scurta călătorie până la Brăila și apoi aici încărcarea în vasele de transport pentru materialele de construcții, știute de localnici cu numele de bacuri.

La plecare s'a constatat că bacurile erau mult prea mici pentru sutele de nefericiți planificați a fi îmbarcați. Cu bâtele, cu cismele, milițienii au împins până când planificarea securității a fost atinsă.

Robert literalmente a stat suspendat între alte două corpuri. Singurul lor noroc a fost faptul că vasul nu avea punte și aer era din belșug.

Sosirea la malul bălții. Debarcarea ca o mare ușurare. Chinul mai mic devenise o fericire.

Din portul improvizat cam 5 km până la primul lagăr. Drumul pe jos la început a fost plăcut după amorțeala dureroasă de pe vas. Apoi începu să fie chinuitor. Pământul uscat și glodos se simțea dureros prin tălpile pantofilor deja rupți -ai lui Robert. Apoi foamea-

Lagărul pustiu arăta și mai sinistru. Singurele semne de viață erau soldații de acum cu automatele spre oameni, veghind din turnurile de pază, vajnic împotriva fioroșilor dușmani ai poporului reprezentat prin minoritățile lui naționale.

Ordin : Nimeni nu intră în bărăci. Bineînțeles mâncarea nu era planificată -O nouă zi de foame.

Lagărul avea o baracă mare din scândură, bineînțeles neizolată și fără sobe -și apă- In fața porții de intare o baracă mai mică din lut bătătorit (chirpici) rămasă din prima etapă a lagărelor din Baltă, din anii 1950-1952.

Bucătăria era mai bine zidită, plus o mică baracă pentru muncile de întreținere - Nicăieri instalație de apă- Closetul, o groapă în curte, care se golea cu o saca specială, trasă de 2 boi. Apa se va aduce, pentru gătit tot cu o saca din același braț al Dunării unde se aruncau și fecalele.

Oamenii au fost împărțiți pe brigăzi a câte 50 oameni, în frunte cu un brigadier. După două zile a început munca la dig, urcușul golgotei-

O nouă etapă în exterminarea deținuților începuse. Se redeschisese zona de lagăre OSTROV.

Primul lagăr în care a sosit Robert a fost Salcia. Curând avea să treacă și prin alte două: Gradina și Stoenești.

Gradina a fost organizată similar cu bărăci similare. Atât la Salcia cât și la Gradina erau cam aceiași oameni, până la 1.500. Majoritatea dormea într'o singură baracă cu câte două hârdaie enorme drept closet, așezate lângă un șir de paturi fără niciun fel de paravan. Literalmente două luni, Robert n'a putut dormi, având patul exact lângă hârdaiele cu pricină.

Apoi cu trecerea timpului mutat din brigadă în brigadă, a reușit să găsească locuri mai bune. Dar lipsa somnului continua, dar din alte motive: foamea, frigul, durerea mușchilor trudiți de muncă și durerea bătăilor zilnice.

La Stoenești situația a fost diferită. Așa zisul lagăr nu avea bărăci. Un fost saivan (adăpost pentru oi) făcut din stuf (trestie) împletit a fost înconjurat cu sârmă ghimpată și gata. La fel nu apă canalizare ci doar un frig cumplit și bătaie continuă.

In accepțiunea administrației Stoenești era ca un lagăr de pedeapsă. De aceea aici au și organizat un sistem special pentru brigadieri.

Radu DUNĂREANU

Fragment din "In Tara lui Cain stăpână e frica".

INVIEREA

(Fragment)

de MIHAI EMINESCU

Cântări de laude 'nălțăm
Noi, Ție, Unuia.
Primindu-l cu psalmi și cu ramuri,
Plecați-vă neamuri,
Cântând Aleluia !

Christos a înviat din morți
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte.

FRAȚIA ORTODOXĂ: Situația Românismului de astăzi

PERICOLUL CATOLICIZĂRII ÎN ȚARĂ ȘI ÎN REFUGIU

D.C. AMZAR

Pericolul care se ivise la orizontul Românismului nostru prin numirea unui preot ROMANO - catolic la conducerea Misiunii Române Unite din Munchen: LATINIZAREA Bisericii Române Unite, a fost înlăturat prin chemarea Părintelui Octavian Bârlea în fruntea Misiunii, dovadă că alarma dată de noi, Ortodocșii, a fost înțeleasă și că temerile noastre n'au fost lipsite de temei. Un alt semn îmbucurător în acelaș sens este și faptul că titulatura Misiunii a fost schimbată din "catolică română" în "română unită", care e conformă cu realitatea istorică.

Dar dacă pentru noi, în Refugiu, pericolul latinizării putem spune - și spera - că a trecut, pentru frații uniți din Țară el rămâne o amenințare permanentă. De ce? In Iunie 1977 a luat ființă în Țară un "Comitet pentru salvarea Bisericii Române Unite a Blajului". Acest Comitet a lansat un manifest în care ia atitudine față de acest pericol, care se ivise și pentru noi în Refugiu prin numirea Părintelui Caitar la Munchen. Iată textul care ne interesează: "Nu dorim și nu acceptăm o libertate în cadrul Bisericii romano-catolice în România. Noi nu suntem o biserică catolică ca oricare alta. Noi suntem biserica română unită a Blajului și nu ne putem integra în altă biserică. Noi suntem biserică românească și ne-am născut ca o necesitate istorică numai pentru români și pământul românesc. Noi nu suntem un simplu cult, suntem o instituție de cultură curat românească și cu (un) cult specific românesc. De aceea nu ne putem integra în alte culte." Ceeace doresc inițiatorii acestui Comitet este "libertatea Bisericii Române Unite a Blajului cu autonomia avută în tot decursul existenții ei."

Spre deosebire de această atitudine, iată ce scrie un preot român greco-catolic, deci unit, din Refugiu ca răspuns la protestul Ortodocșilor din Munchen împotriva numirii Părintelui Caitar: "Să ni se îngădue, ca Biserică unită, să ne conducem așezămintele după legea și rânduelile noastre." Până aici toate bune! Dar care sunt aceste "rândueli"? 'Biserica Unită este acasă la ea la Misiunea catolică din Munchen. Fiindcă facem parte din Biserica catolică, Ordinariatul Munchen este suveran în casă la noi."

Ne întrebăm: care din aceste două poziții față de problema confesională la noi, Românii, indiferent de locul unde ne aflăm: în Țară sau în Refugiu, este conformă cu realitatea istorică și corespunde intereselor Românismului nostru comun? După convingerea mea atitudinea clară și demnă a Comitetului din Țară și nu aceea oferită de preotul român unit din Refugiu, care se declară pur și simplu supus al Ordinariatului Munchen, "suveran în casă" la uniții români din Germania federală.

Din fericire acest "suveran" al fraților noștri uniți a corectat în timp util măsura pripită cu numirea unui preot ROMANO-catolic, chiar dacă acesta va fi fost instruit ad-hoc, cum s'a spus în predica de instalare, în celebrarea ritului bizantin. (Dealtfel numirea Părintelui Caitar n'a venit dela Sacra Congregratio pro ecclesiis Orientalibus, ci s'a făcut su presentazione di S.E. Mons. Cristea!). Așa fiind problema confesională în Refugiu poate fi considerată ca rezolvată, mai ales după ce Misiunea a trecut în seama Părintelui Bârlea, care a dat dovadă că este tot atât de bun român pe cât de bun catolic și care reprezintă pentru noi Ortodocșii cea mai bună garanție că aspectul românesc al problemei confesionale în Refugiu nu va mai trece pe planul al doilea.

Care e situația în Țară? Guvernul nu vrea să știe de libertatea Bisericii Române Unite, care rămâne desființată oficial, deoarece după doctrina socialismului "științific" orice măsură hotărîtă de partid și executată de guvern e cea mai bună cu putință în momentul în care a fost luată. A reveni asupra ei ar echivala cu recunoașterea unei greșeli, ceea ce, iarăși în plină doctrină socialistă, nu e posibil, pentru că partiul are totdeauna dreptate! In schimb acelaș partid admite astăzi, după 30 de ani, trecerea fraților greco-catolici la catolicismul propriuzis!

Aceasta înseamnă a deschide larg porțile misionarismului catolic în România, revenind la situația confesională de pe timpul lui Vlaicu-Vodă în Țara Românească și Alexandru cel Bun în Moldova, ceea ce Vaticanului nu poate decât să-i convină, cu atât mai mult cu cât datorită emigrării treptate a Svabilor din Banat după al doilea război mondial, numărul catolicilor din România se află în continuă scădere.

Noul misionarism catolic printre români a început însă în primii ani după război în cadrul Refugiului, când câțiva intelectuali slabi de înger, din convingere sau din oportunism, au trecut la catolicism, dar ei au rămas cazuri izolate, căci marea masă a ortodocșilor n'a părăsit Biserica-mamă, nici acolo unde, din lipsa unui preot ortodox, aceștia au fost nevoiți să ia parte la slujbele religioase ale uniților, cum a fost cazul la Munchen și la Colonia.

La rândul lor uniții din Refugiu au trebuit nolens volens să se apropie de catolici, în special tinerii greco-catolici care se aflau la Roma pentru studii teologice n'au îndrăznit să se căsătorească, fie din convingere fie din condescendență față de clerul romano-catolic. Mai semnificativ pentru acest proces de adaptare la mediul catolic mi se pare a fi faptul că niciunul din ei n'a acceptat să preia locul vacant la Munchen în urma sfârșitului tragic al Părintelui Zăpârțan. Aceasta înseamnă că procesul de adaptare a atins în cazul lor maximum de intensitate, preoții acceptând astfel să se contopească definitiv în catolicismul latin. Adaptarea la mediul catolic le va fi fost înlesnită și de conștiința comună că noi Românii "dela Râm ne tragem"!

Conștiința latinității noastre nu s'a pierdut în Țară, după cum se știe, nici la ortodocși, cu atât mai puțin la foștii greco-catolici, căci iată ce mărturisesc aceștia în manifestul din iunie 1977: "Noi, români fiind", scrie "Comitetul pentru salvarea B.R.U.", "am vlăstărit din rădăcina latinității noastre și numai din ea ne putem scoate seva existenții noastre în timp. Așa să fim priviți, căci numai așa vom putea fi înțeleși." Dar cu tot accentul pus pe latinitate, aspectul răsăritean apare și de data aceasta în expresia "vlăstărit", derivată din "vlăstar", cuvânt de origină neogreacă, așa cum la Grigore Ureche acelaș aspect constă în pronunția slavă a "cetății eterne": Râm în loc de Roma!

Acest amănunt semnificativ și caracteristic pentru gândul și cuvântul românesc ne dă prilejul de a reveni, într'un scurt excurs istoric, asupra mult discutatei probleme a latinității noastre. Sub forma "latinității" avem de-a face cu o teză "latinistă" a școalei ardelene, nume dat nu de protagoniștii și adepții acestei direcții în cultura română, ci de adversarii ei în frunte cu Titu Maiorescu din cauza exagerărilor puriste ale filologilor și istoricilor ardeleni. Datorită însă meritelor incontestabile ale acestei școli, porecla i s'a schimbat cu timpul în renume!

(Sfârșitul în numărul viitor)

D.C. AMZAR

CUM AU PLĂTIT ROMÂNII PENTRU CRIMELE FĂCUTE DE UNGURI

Cu siguranță va veni și ziua în care toate partidele comuniste vor da socoteală pentru crimele lor împotriva umanității, inclusiv naționalul partid al "Dacilor" comuniști din capul României de azi. Reproducem un capitol din ultima carte a lui Paul Goma, "Cutremurul oamenilor", cu sub-titlul "se poate trăi în România de azi?" Cartea a apărut în traducere franceză (Alain Paruit), la editura "Seuil" din Paris, anul acesta. Retraducem din limba franceză capitolul 5, pg. 108 -111, redându-l integral.

5. SUPRAVIEȚUITOAREA

Femeea bătrână (sau mai curând femeea îmbătrânită) nu mi-a cerut să-i trec numele sub tăcere. De altfel nu mi-a cerut nimic. Dar o regulă tacită mă împiedică să-l dau în vileag.

A venit în vizită la mine, la sfârșitul lui Martie. Sosea dintr'un oraș din Nordul Transilvaniei. Evreică comunistă, fostă deportată la Auschwitz, ocupase posturi de responsabilitate în aparatul partidului comunist, timp de zece ani după ce comuniștii luaseră puterea; dar pensionată înaintea vârstei deja de câtva timp acum iată că se afla la noi, în Aleea Compozitorilor. . .

Nu venea chiar de una singură. Discutase îndelung cu tovarășii'' ei înainte de a lua vreo decizie. Pe care aceștia o puseseră democratic la vot iar după obținerea votului femeea luase trenul de București. Venea de-a dreptul dela gară după ce căutase mai multe ceasuri blestemata noastră adresă. Alte ceasuri le-a petrecut în unicul nostru jilț, fumând, privind, ascultând "cazurile" altor vizitatori.

Repet: era mai puțin o femee bătrână pe cât o femee îngrozitor de îmbătrânită, și bolnavă. Și care fuma enorm.

Nu, ea nu venea pentru cazul ei, totuși departe de-a fi unul obișnuit. Nu venea nici în numele grupului ei de "tovarăși". Nu umbla după nimic, nu voia nici măcar pașaport, nu cerea să i-se facă vreo dreptate. Cu majoritatea voturilor, "tovarășii" o desemnaseră ca să vină să-mi vorbească și nu să-mi ceară ceva precis.

Si a vorbit. Intreruptă de permanentul du-te vino al altor vizitatori. Mi se părea că o aud pe Florica Iosub, personagiul meu din "Ele erau patru", "In cerc", "Garda inversă". Si mi se părea că mă aud pe mine însumi în anumite pasagii din "Gherla".

Natural, ea crezuse. Iar acum, natural, își interzicea să nu creadă. Nu mai puțin însă . . .

Cedarea Transilvaniei de Nord făcută Ungariei în 1940 prin dictatul dela Viena, a fost primită cu entuziasm de către Evreii transilvăneni. Pentrucă limba lor maternă era limba maghiară și cultura germană, ca a Ungurilor în genere. Pentrucă în douăzeci și doi de ani de "ocupație valahă" ei suferiseră atât din motive de persecuții ale Statului-ceeace, între noi fie vorba nu existase-, cât și de prezența în calitate de "stăpâni" a Românilor, acești "Valahi împuțiți", inculți, balcanici și. . . franțuziți (ce oroare!). Ei deci au jubilat când cu cedarea Transilvaniei de Nord, pentrucă ei de asemenea, Evreii, se considerau ca niște "Mari Unguri".

Ei nu știau ce îi aștepta. Sau mai curând nu voiau să creadă, în ciuda sfaturilor date de Evreii polonezi, care după ce mai întâi se refugiaseră în Ungaria, conduși apoi de un instinct care nu greșa, au coborât la Sud, spre România, pe-atunci țară de azil; și nu voiau să creadă chiar în ciuda exemplului dat de unii Evrei unguri care, presimțind ce li-se pregătea au fugit în România și au scăpat de hecatombă.

Dar ei, de ce rămăseseră pe loc? Pentrucă între România și Ungaria, aceasta din urmă era mai aproape din punctul de vedere al limbii și al culturii. Si, în afară de aceasta, erau comuniști. Ceea ce în România era mai mult o bășcălie, pentrucă nu erau luați în serios comuniștii, pe când în Ungaria de când cu revoluția lui Bela Kun în 1919. . .

Cu mulți dacă. . . Dacă Nordul Transilvaniei nu ar fi fost cedat Ungariei; dacă Evreii transilvăneni s'ar fi refugiat în România. . .

- Eu, dragă tovarășe, eu sânt o supravieţuitoare dela Auschwitz. Singura care a scăpat din toată familia, și Evreii sunt prolifici. La fel cu toți tovarășii mei, fiecare și-a pierdut toată familia. Si nu mai vorbesc de familiile din care n'a mai rămas nimeni.

Eu însumi știam. Mi se povestise, citisem.

- Deci nu aveam deloc dreptate, bucurându-ne că redeveneam Unguri. Ungurii nu aveau nevoe de noi. De altfel nimeni nu are nevoe de noi dar ceea ce e de pus la socoteală este felul în care se încearcă a se descotorosi de noi. Autoritățile ungurești au vrut s'o facă lichidându-ne. Si în parte au reușit. Si ce este mai straniu este că supraviețuitorii au rămas îndrăgostiți de Unguri și de Ungaria. După război, când s'au stabilit statisticile "soluției finale", aceeași supraviețuitori au transferat cifrele victimelor (și responsabilitatea), dela Ungaria la România. Ei da! dragă tovarășe, oricât ar părea de neîntemeiat, nu numai Evreii din Transilvania de Nord, dar chiar și alții care niciodată nu au pus piciorul pe acolo, au fost considerați ca victime ale Românilor! Si asta nu e tot: mulți dintre cei scăpați din Ungaria veche, fără Transilvania de Nord, au venit după război în România și s'au răzbunat cum au putut pe Români. . . despre care se spunea că i-ar fi trimis la Auschwitz.

Stiam. Fără să fi citit. Eu însumi am scris despre acei Evrei unguri, care ajunși ofițeri ai Securității, snopeau din bătăi țărani și preoți români nevinovați. . . pentru acelaș motiv.

- Noi am plătit scump eroarea cu privire la Unguri: ei ne-au trimis la crematorii, ceea ce Românii lui Antonescu nu au făcut. O altă eroare și aici nu sânt de aceeași părere cu tovarășii mei: eu cred că este vina noastră; ei zic că istoria este responsabilă, ca și cum istoria. . . Pe scurt, uite de ce este vorba: noi Evreii am folosit de unelte încă din 1917. După ce am fost folosiți, compromiși, șantajați, am mai servit și de țapi ispășitori. Ca întotdeauna. Si peste tot: în Uniunea Sovietică, în Cehoslovacia, în Polonia, în România. Din nefericire nu am învățat nimic. Eu sânt prea bătrână și nu pot să mai folosesc nici de sculă nici de țap ispășitor. Dar nu are nicio importanță. Ceea ce interesează este că nu mai vreau. Nu mai vreau să fiu utilizată, pentrucă m'am înșelat de două ori și aceasta ajunge într'o viață. Aceasta nu mă privește decât pe mine. Dar nu pe tovarășii mei. Ei încă mai cred. Ei nu au curajul, la sfârșitul vieții, să recunoască adevărul, că au trăi înșelându-se pe ei și înșelând pe alții. In vreme ce eu. . . Bine înțeles îmi interzic să nu cred, îmi interzic să fiu anti-comunistă, și de altfel, poți fi contra ceva ce nu există? Dar. .dar. . .Tovarășii mei m'au trimis să vă spunem ce gândesc ei, ce gândim noi, că ceva nu merge bine în câmpul socialist. Deloc bine. De aceea m'au delegat: să vă spunem, și s'o repetați, că nu merge bine.

Inaintea plecării mi-a spus că nu avea mandat pentru a semna "Scrisoarea la conferința dela Belgrad". Dar că după ce se va întoarce acasă își va informa tovarășii, le va povesti ce-a văzut și-a auzit, ce-a aflat dela semnatarii întâlniți la mine. Si dacă tovarășii se vor decide să semneze vor desemna un delegat, poate pe ea. Sau poate, ar redacta un mesagiu de solidaritate, de susținere a "scrisorii", ea în orice caz nu putea să preîntâmpine decizia comună. In orice caz, ea va reveni peste opt sau zece zile cel mult.

Nu știu dacă a mai venit. In orice caz nu mi-a dat niciun semn de viață atâta vreme cât am mai fost liber.

P.S. Cu prilejul măcelului mondial trecut, Ungurii au dat dovadă că nu pot să garanteze viața minorităților. Pe Români i-au asuprit și schingiuit ei iar pe Evrei i-au dat altora să-i ardă de vii.

Până la preluarea României de către Imperiul Sovietic în 1944, Românii nu au participat niciodată, nici direct, nici indirect, ca mijlocitori, la niciun fel de crimă, ca în cazul Ungariei care a predat Evreii celor ce i-au exterminat. Când Transilvania a fost alipită Patriei adevărate, România, în 1918, nu au existat acte de răsbunare ale Românilor asupriți aproape un mileniu. Iar dacă azi minoritățile etnice din România o duc greu, să știe că tot foarte greu o duce și majoritatea românească dată pe mâna minorității marxist-leniniste, care nu mai este românească decât pentrucă vorbește o limbă stâlcită pe care încă o numesc, prin abuz, românească, dar sufletul este al unui Imperiu distrugător de popoare.

■ ■

UN NEDREPTĂȚIT DAR NU UN ÎNVINS : PAMFIL ȘEICARU

N. S. GOVORA

In Tară citeam în mod regulat ziarele "Porunca Vremii", "Calendarul", "Buna Vestire" și "Curentul". Cum unele din ele au fost suprimate de Carol II, asi putea spune că am citit zilnic, între 1932 când am ieșit ofițer și 23 August 1944, ziarul "Curentul". Si "Curentul" - ca atâția alți compatrioți îl citeam pentru articolele dlui Pamfil Seicaru. Il cumpăram zilnic, iar când am plecat pe front, m'am abonat. Nu însemnează că eram de acord cu toate articolele. Dar pe multe din ele nu le-am uitat și i le-am amintit dlui Seicaru, atunci când am devenit prieteni. Căci am devenit prietenul dlui Seicaru, fapt cu care m'am mândrit și mă mândresc.

Personal l-am cunoscut în vara anului 1943, în fastuosul lui birou din Palatul "Curentului".

L'am revăzut la Paris acum 30 de ani și-cu teribila lui memorie-și-a reamintit vizita și obiectul ei, mai ales că am ajuns la el înarmat cu o scrisoare de recomandație de la prietenul lui, poetul George Tutoveanu din Bârlad. Si deatunci am devenit prieteni, o prietenie care durează de 30 de ani, prietenie cunoscută dealtfel în exilul nostru. Mulți au crezut că eu am fost și sunt un "duce geantă" al Maestrului. Si realitatea este cu totul alta. Intre noi au isbucnit deseori certuri de o extremă violență, au existat perioade mai lungi sau mai scurte când nu ne-am vorbit, dar totdeauna ne-am împăcat. Pentrucă Pamfil Seicaru, vulcanicul Pamfil Seicaru, are cultul prieteniei. Ii cunosc deafirapăr, marile lui prietenii cu Cezar Petrescu și Nichifor Crainic. Cu amândoi a fost prieten din tinerețe și amândoi l-au lovit. Si totuși el nu i-a smuls niciodată din inimă. Unele ciocniri dintre mine și el au avut loc tocmai din cauza lui Cezar Petrescu. Eu îl uram pe Cezar Petrescu, fără ca acesta să-mi fi făcut nimic, deoarece nu ar fi putut și nu ar fi avut nici un motiv să-mi facă rău. Dar îl uram pentru că mă desamăgise. Scriitorul Cezar Petrescu fusese idolul adolescenței și tinereții mele. Ii cunoșteam romanele și, mai ales, volumul de nuvele cu care se lansase pe de rost. Si după atâta amar de ani, ași putea săpovestesc scenele care mă impresionaseră mai mult din cărțile lui, parcă le-ași fi citit ieri. In special mă impresionase "Intunecare". Mai târziu, adică în exil, am putut să-mi dau seama că cel puțin pentru scenele de război -Cezar Petrescu nu făcuse războiul-, sursa de inspirație îi fusese Pamfil Seicaru. Numele ordonanței-Omir-, era numele ordonanței pe care o avusese pe front, Pamfil Seicaru.

Si mi-am dat seama că Cezar Petrescu fusese o imundă lichea. Retrăgându-se de la "Curentul", Cezar Petrescu fundase ziarul "România", plătit din fondurile secrete ale Statului. "România" fusese fundată de Cezar Petrescu pentru a susține pe Carol II și pe Armand Călinescu. Când au venit legionarii la putere, mai toate gazetele care, de voie sau de nevoie, combătuseră pe legionari, au rămas într'o prudentă expectativă. Numai Cezar Petrescu a avut nerușinarea să scoată două sau trei numere, cu titlul în verde!!! Natural, cu tot verdele, "România" a fost suprimată. Puțin mai târziu a voit să scoată cu Ilie Rădulescu o gazetă intitulată "Răsăritul". Dar și această încercare a eșuat.

Il uram și îl dispretuiam de atunci. Cu comuniștii a jucat hora cu aceeași nerușinare. Si-a republicat romanele, scoțând capitole, punând altele, modificând, așa cum doreau comuniștii. Si a scris-tot pentru a face plăcere comuniștilor un articol contra fostului lui prieten, Pamfil Seicaru. Si Pamfil Seicaru, știa, dar în discuțiile noastre, îi lua totdeauna apărarea.

Cu Nichifor Crainic, a intrat în corespondență după ieșirea acestuia din închisoare. Știu doar că în aceste scrisori, Crainic se plângea de crâncena foame pe care o suferise acolo. La Madrid, anul trecut, m'am pomenit cu vizita unui preot român cu o vastă cultură teologică. Trăise în preajma lui Crainic în ultimii ani de viață ai acestuia, și, în trecere prin Madrid, voise să-l vadă de Seicaru, pentru a-i povesti toate convorbirile ce avusese cu Nichifor, convorbiri al căror centru fusese Pamfil Seicaru. Voia preotul să-i spună că Nichifor Crainic fusese entuiziasmat de cartea "La Roumanie dans la grande guerre", carte care a fost pusă în exil "sub herem".

Pamfil Seicaru a fost cel mai mare gazetar al Tării noastre, dela Heliade Rădulescu, până în zilele noastre. Si nu numai ca scriitor, ci și ca organizator. Cu el începe în România adevărata gazetărie, adică o instituție care să trăiască pe propriele-i picioare, în care gazetarul să fie omenește plătit, în care munca și talentul gazetarului să fie cotizate. Cu "Cuvântul" întâi, apoi cu "Curentul", cititorul a început să plătească foaia zilnic, să o aștepte, să urmărească o campanie, să se entusiasmeze sau să desaprobe. Pamfil Seicaru a înțeles că în primul rând gazetarul trebuie să fie cultivat. Si că gazetarul trebuie să fie în primul rând un luptător și un patriot. Seicaru a fost un luptător toată viața. In război a fost un luptător în afară de serie, căci a fost decorat cu Mihai Viteazul, ca sublocotenent de rezervă. Aceasta spune destul.

După război s'a întors la prima lui armă: condeiul. Așa cum am mai scris, Pamfil Seicaru a înțeles care e pericolul de moarte: Rusia. Si a studiat Rusia, a cunoscut și cunoaște Rusia, ca nimeni altul. Am în posesia mea un număr mâncat de molii, din "Curentul". Ca deputat, în Cameră, Pamfil Seicaru a pus problema pericolului rusesc. Răspunsurile date de ministrul de atunci, Aurelian Bentoiu, intervențiile unor deputați țărăniști, fac să ne cutremurăm în fața inconstienței personalului nostru politic din acele vremuri. Voi reveni pe larg, la epoca respectivă, în lucrarea mea "Relațiile româno-ruse".

In timpul războiului? A fost cu trup și suflet alături de instinctul sănătos al Nației, care-și dădea seama de marele pericol. Citea, se documenta, era într'o continuă fierbere. Trăgea clopotul de alarmă în fiecare zi. Proba irefutabilă o găsește cititorul în cartea "Articole de fond". Din această carte, se vede cum Pamfil Seicaru trăgea clopotul în fiecare zi, dar se vede treaba că babele care trebuiau să-l audă, erau nu numai surde, ci și proaste.

Pamfil Seicaru a fost încleștat în lupta antibolșevică, pe viață și moarte. Dovada e că nu și-a scos bani în străinătate. Alți gazetari și-au scos bare de aur, în putini cu untură. Seicaru nu și-a scos nimic. Gândea că dacă nu vom învinge, va muri. Si când te gândești că vei muri, la ce folosesc banii trimiși în Elveția? Cu cont secret sau nu, rezultatul e același.

Soarta-spre nenorocul multora-a voit ca Pamfil Seicaru să scape de moarte. Dar cu bani, foarte, foarte puțini. S'a stabilit întâi la Palma de Mallorca.

Un diplomat de-al lui Buzești, Pogoneanu, frate cu infirmul, vinovatul și totuși curajosul Pogoneanu din procesul Maniu, într'un articolaș, vorbea de "confortabilul" refugiu al lui Pamfil Seicaru de la Palma de Mallorca. L-am văzut în acest "confortabil" refugiu pe Pamfil Seicaru în primăvara anului 1951. Nu pot să descriu acest "confortabil" loc de refugiu al prietenului meu Pamfil Seicaru, căci s'ar supăra: n'a acceptat niciodată compătimirea nimănui. Voi descrie totuși o scenă, pentru a-i arăta o parte a caracterului lui. Când un om trece prin dificultăți materiale-grave dificultăți-nu mai are poftă nici de scris, nici de citit. Din puținii bani cu care ieșise din Tară, împrumutase pe o rudă apropiată, pentru ca aceasta să-și monteze un negoț. Această rudă își plătea datoria trimițându-i lunar, 4500 pesete. Imi amintesc și cifra. Si această sumă era mică pentru a trăi o lună de zile. Admirabila, formidabila doamnă Tanța Seicaru, făcea eforturi supraomenesti pentru a face față. Era totuși nevoită să facă datorii: la lăptar, la măcelar, la brutărie chiar.

Banii veneau regulat, toată suma odată. Si într'o dimineață, în ziua în care trebuiau să vină banii, în loc de 4500, vine un mandat telegrafic de 500 de pesete. Dna Tanța, era consternată. Ce-o să spună a doua zi, lăptarului, măcelarului? Seicaru? Un Vezuviu în erupție. Credeam că va cădea fulgerat de apoplexie. Dacă ruda apropiată ar fi auzit ce a spus atunci Pamfil Seicaru! Seicaru! Eu eram înlemnit.

Dar după un sfert de oră, Seicaru s'a așezat la masa de scris. Ii tremurau mâinile, dar condeiul alerga pe hârtie ca o locomotivă. Nu pentru a-și fulgera "ruda", ci pentru a continua o lucrare. Banii au venit după aceia toți și lucrurile s'au aranjat.

Si marele gazetar Pamfil Seicaru, acel gazetar de la București pe care-l cunoșteau gazetele occidentale, agențiile de presă, etc., căruia îi analizaseră și comentaseră articolele de la "Curentul", nu a putut găsi nici un locușor, cât de modest la acele gazete. Motivul? Mafia care i-a închis toate porțile.

In Paris exista o instituție-centru de cercetări, cred că se numește-care dădea burse substanțiale intelectualilor exilați, natural cu obligația de a-și continua activitatea, adică de a scrie. Si această instituție a refuzat să dea o asemenea bursă lui Pamfil Seicaru. A dat în schimb altora, care nu scriseseră până atunci nici o broșurică și care-normal-nu au scris nici după aceea. Aveau fobia scrisului. Si aceștia, pe lângă bursa zisului institut-58.000 de franci, bani grei pe vremea aceea-mai primeau bani și de la unchiul Sam și din "Fondul Național" - deci își băteau joc de proverbul românesc care spune că "mielul blând suge la două oi", căci ei sugeau la trei oi.

Si tot ce a scris Pamfil Seicaru în exil a fost scris cu mâna tremurândă, din cauza lăptarului, măcelarului și a proprietarului "confortabilei" case în care locuia.

Să mi se ierte o digresiune. In Paris trăia un român care se chema Nicolae Penescu-nu președintele Consiliului Național-, un om foarte de treabă. Profesorul Sângiorgiu-un germanist renumit-trăia greu în Germania. Penescu s'a gândit să-l ajute, l-a invitat la Paris și împreună s'au dus la conferința unui renumit germanist francez, care vorbea în acea seară despre Goethe. Ori Sângiorgiu cunoștea pe Goethe "a fond". Ași exagera desigur afirmând că Sângiorgiu știa câți negi și unde îi avea Goethe, dar afirmația nu ar fi departe de realitate. A vorbit francezul și au urmat discuții. Si discuțiile au fost duse de Sângiorgiu. Francezul a fost entusiasmat. A căutat să-l cunoască și i-a spus să facă o cerere de bursă la institutul celor cu trei oi, obligându-se să-i susțină cererea cu căldură. Sângiorgiu a depus cererea, secretara l-a primit cu multă deferență-fusese anunțată de germanistul francez-și i-a spus să treacă peste o săptămână, căci fără nici o îndoială, cererea îi va fi aprobată. Dar peste o săptămână, secretara l-a primit foarte încurcată. "Vedeți dle profesor, știți, înțelegeți, dvs ați purtat în România pistol și diagonală, deci cererea dvs a fost respinsă". Cum Sângiorgiu nu era un molâu din fire, secretarei i-a fost dat să audă cuvinte dure. "Doamnă, eu credeam că mi se acordă bursa pentru cele ce știu, pentru ce am scris și pentru ce ași scrie, grație acestei burse și nu pentru că ași fi purtat diagonală și pistol, pe care dealtfel nu le-am purtat niciodată". Si era adevărat că Sângiorgiu nu purtase niciodată diagonală în Tară, căci fusese cuzist și nu legionar. Făcuse însă parte din Guvernul de la Viena. Si Sângiorgiu a murit în lipsuri. Bine au trăit doar cei cu fobia scrisului. Cunosc pe "Românul" care a intervenit pentru a nu se da bursa lui Sângiorgiu, dar la ce ar folosi să-i dau numele?

Am cunoscut îndeaproape viața pe care a dus-o Pamfil Seicaru care, asa cum am spus, cu mâna tremurândă a scris atâtea cărți și care mai are în manuscris peste 2000 de pagini, ca "Istoria Presei", "Nicolae Titulescu, orchideie politică", etc., dar nu-mi pot permite să scriu mai pe larg despre aceasta, pentrucă ași supăra pe bătrânul meu prieten.

Acestea poate le voi scrie după moartea lui, dar nu e sigur, căci deși are 18 ani mai mult decât mine, cu extraordinara-i vitalitate, e foarte probabil că nu eu voiu scrie necrologul lui Pamfil Seicaru, ci el îl va scrie pe al meu.

Ca orice om, și dl Seicaru a săvârșit erori, a fost nedrept cu unii sau cu alții. In discuțiile ce am avut cu el, a recunoscut unele din aceste erori. Dacă și-ar scri memoriile-încă o ocazie pe care n'o pierd pentru a face apel ca să-și scrie memoriile-ar repara desigur aceste nedreptăți.

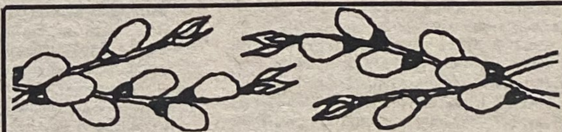
A scris contra unora sau altora, dar totdeauna a recunoscut calitățile celor pe care-i combătea. De exemplu, a avut o mare prietenie pentru Ion Mihalache, dar nu a apreciat pe Iuliu Maniu. A pus desigur mult vitriol în scrisul lui despre Maniu. Dar pun o întrebare: în cei peste 30 de ani de exil, cine a scris cele mai frumoase pagini despre Maniu? Cine a pus într'o vie lumină activitatea lui Maniu dela Viena, cine a descris în culori atât de calde, partea într'adevăr eroică din 1918 a lui Iuliu Maniu? Nu a fost altul, ci Pamfil Seicaru, antimanist. Acesta e adevărul. De 30 de ani despre marele Maniu, citesc doar articole inepte. Unde sunt maniștii, unde sunt partizanii lui? Să nu se găsească în exil nici un național-țărănist care să scrie o carte pentru a lua apărarea lui Maniu, astăzi atât de maltratat de antimaniști (?) și-din nefericire pentru maniști-și de documentele care ies unele după altele la iveală și care toate sunt anti?

Ar fi trist pentru maniști dacă paginile cele mai frumoase despre Iuliu Maniu ar rămâne cele scrise de un antimanist (?), adică de Pamfil Seicaru.

Am subliniat cuvântul carte, căci mă refer la o carte care ar trebui scrisă, o carte bazată pe documente și nu articole inepte în care se înghesuiesc adjective găunoase, fără nici o bază documentară.

Ar trebui să vorbesc și despre "Chemarea", dar ar însemna să vorbesc și despre mine și nu-mi place câtuși de puțin să fac aceasta. Voi spune totuși că grație artileriei grele pe care a reprezentat-o Pamfil Seicaru la "Chemarea", fața politică a exilului a fost schimbată. Acuzatorii din 1949 s'au transformat în acuzații din 1979.

Si ca să închei, spun cu toată sinceritatea că nu ași fi deloc supărat dacă necrologul meu l-ar semna Pamfil Seicaru. Dar ași fi nesincer dacă nu ași adăoga că ași dori ca aceasta să se întâmple cât mai târziu posibil.

Hristos a Inviat!

E-o primăvară plină
De aur scuturat;
Mi-e sufletu'n lumină-
Hristos a înviat!

Râd florile, natura,
Văzduhu 'nmiresmat;
Să nu mai știu ce-i ura-
Hristos a înviat!

Mi-s ochii numai rouă,
De moarte, am scăpat;
S'ajung făptură nouă -
Hristos a înviat!

Acesta e misterul,
Ce azi l-am deslegat:
Ca să ne dee Cerul,
Hristos a înviat!

Sergiu Grossu.

BISERICA CREȘTINĂ

ȘAPTE CUVINTE CĂTRE TINERI

CUVÂNTUL CEL DE AL ŞASELEA CĂTRE TINERI

DESPRE MOARTE ŞI DESPRE ÎNVIERE

Motto: "Adevărat, adevărat zic vouă: dacă cineva va păzi cuvântul Meu nu va gusta moartea în veac" (I.VIII, 51)

Vom vorbi astăzi, prietene, despre moarte și despre înviere. Ce stranie împerechere antimonică pentru urechile tale care nu cunosc decât moartea și viața. Tu, tânărul meu prieten, nu cunoști decât sensul logic al afirmațiilor. Strâns cu forța, în corsetul material al lucrurilor, tu știi că apa curge la vale, că focul arde și că norii conțin sarcini electrice. Si aceste cunoștințe trebuie să-ți facă somnul liniștit, urechea plecată spre ascultare și înțelegerea limitată la ceea ce ți se dă. Rețeta universului ți se oferă ca un răvaș de plăcintă. Decanii ideologiilor ateiste au primit iluminări care i-au pus în posesia adevărului absolut: înlocuirea unei greșeli grosolane prin alta mai puțin grosolană. Numai că fiecare nouă eroare îți este impusă cu obligația de a o accepta ca pe un adevăr absolut. Incercarea de a lua critic un adevăr ideologic, este o erezie periculoasă. Oficianții ateismului încep îndată goana după vrăjitoare.

Polii existenței noastre se întind viață și moarte, afirmă orice concepție materialistă. Tu, omule, ești sortit să te naști și să mori printr'un capriciu al naturii, sau printr'un simplu joc al libidoului. Tu nu ai destin. Tu urmezi legea necesității și a cantității care prin miracol devine calitate și trebuie s'o accepți ca pe singura care îți guvernează viața și moartea.

Inseamnă că tu ești cea mai nefericită ființă de pe pământ, căci nici planetele, nici animalele nu au conștiința vieții și a morții. Dar tu știi. Tu știi că trăiești și, mai ales, știi că vei muri. Toată viața ta se desfășoară sub sumbra perspectivă a morții. Dacă timpul nostru modern nu a crescut cu nimic șansele vieții, el a înmulțit infinit posibilitățile morții. Civilizația și moartea, tragici cavaleri ai Apocalipsei, bântuie planeta noastră de un secol. Si nici un înger al învierii nu se arată la orizont. Si nici un arhanghel nu brăzdează cerul cu glas tunător care să spună îngrozitorilor cavaleri: "Opriți!"

Pe cerul material al ateismului care îți îngrădește orizontul, scrie cu litere funebre: "Nu există decât moarte și viață". Si apoi o strașnică interdicție: "Este oprit să crezi în înviere!"

Prietene, ce ți-a dat ateismul în loc, atunci când te-a deposedat de credința în înviere. Ce dar sfânt ți-a oferit atunci când ți L-a luat pe Iisus Cel Inviat? La ce sărbători senine te-a chemat când te-a pus să muncești în zilele de Paști și de Crăciun? Ce purificare și ce odihnă spirituală ți s'a conturat în față, după ce sărbătorile creștine au fost mânjite cu noroiul denigrării și cu lozincile violențelor verbale?

Altă dată, oamenii căutau să trăiască timpul lui Dumnezeu, dimensiunile lărgite spre infinit ale timpului; astăzi vorbim de mitinguri.

Altădată ne împăcam cu toți semenii de Paști după cuvântul cântării pascale: "... și unul pe altul să ne îmbrățișăm Să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru înviere".

Astăzi, în ziua de Paști, ni se distribuie distracții câmpenești cu orgii de alcool care sfârșesc inevitabil în violență.

Tu știi tinere, că o concepție este valabilă, nu prin faptul că există, ci prin efectele ei pozitive. Si atunci, judecă singur, prietene al meu, compară și apreciază, dar, mai ales, decide-te. Fiindcă ai de ales între bine și rău, între blândețe și violență, între viață și moarte.

Dar acum te voi lua cu mine într'un orizont nou. Pentru acest zbor nesperat va trebui să renunți la prejudecățile pe care simțurile materiale ți le-a implantat în minte. Va trebui să-ți purifici inima de patimile pe care educatorii tăi ți le-au crescut cu atâta grije din copilărie și până acum dându-le strălucire și nume de virtuți; să smulgi necredința și ateismul, ura și lipsa de respect pentru oameni, servilismul și violența, lașitatea și orgoliul.

Si astfel, purificat, să te îndrepți spre marele praznic al Invierii. Să înțelegi că învierea lui Hristos este o înnoire pentru univers, că prin transformarea ta toată lumea se schimbă și că, la Cina cea de Taină, când Iisus anunță patimile sale apropiate, acestea trebuiau să ia pentru lume o valoare mistică și salvatoare. Să înțelegi că patimile sunt spre moarte, iar moartea spre înviere.

Dar dacă învierea nu există, dacă singura realitate este moartea, atunci suntem mai nefericiți decât pietrele. Căci privind lucrurile fără credință, viața noastră durează de la naștere și până la vârsta morții care poate fi tot atât de bine o zi sau șaptezeci de ani, căci din clipa în care te-ai născut ești destul de bătrân ca să poți muri. Dar ce înseamnă acest scurt interval față de veșnicia morții?

Căci a muri animalic înseamnă, pur și simplu, a muri. Ca o piatră care s'a rostogolit de pe locul ei în hău. Ca o vită lovită de toporul ucigaș la abator. O asemenea moarte nu are nimic uman în ea. Este un coșmar căci dincolo de ea nu se întrezărește nici o lumină ci doar întunericul groaznic. Viața umană este, în esența ei, tragică, din cauza morții și a suferinței care o preced.

Credincios sau necredincios, nici un om nu poate scăpa acelei ultime judecăți care precede cu o clipă agonia și care este tribunalul conștiinței noastre. Si cine dintre noi se simte cu totul inocent la această judecată?

Cei mai mari și mai afirmați atei ai secolului nostru, care nu numai că au făcut din materie un Dumnezeu și din ateism o mistică nouă dar au uzat de toate mijloacele de persuasiune și de distrugere pentru a ucide în tine pe Dumnezeu, prietene tânăr, se tem de propria lor dispariție cu o teamă metafizică și incurabilă. De aceea își construiesc morminte impozante, atașându-se cu o dragoste stupefiantă de rămășițele lor pământești, încercând astfel o tragică substituire a aspirației lor spre veșnicie. Drama vieții lor idolate, se sfârșește într'o moarte și mai idolatră. Au trăit cu groaza suferinței și și-au dorit o moarte subită, căci pentru ei, moartea era o suferință insuportabilă din cauza inutilității ei. Pe ei nu i-a salvat nici măcar acest ultim act de solidaritate umană, care est moartea.

Da, Iisus ne-a dăruit o moarte fără spaime, o împăcare a morții cu fericirea,

Continuare in pag. 9

Învierea Domnului

Preot Dr. Petre POPESCU

In tot timpul Sfântului și Marelui Post, cetirile lungi și domoale nu mai sfârșesc. Glasul citeților din toate bisericile și rugăciunile credincioșilor, unite cu ale îngerilor, sunt o simfonie extraordinară ce se ridică spre cer, sunt imn de implorarea milei și imn de mărire către Dumnezeu.

Timpul acestor 40 de zile deschide un coridor spre infinit, iar rugăciunile și Sfintele Evanghelii ne pun în față lumea nouă ce se va naște din Iisus Hristos.

Drama de pe Golgothe ne face să ne simțim solidari cu acele multe și binecuvântate generații care au adunat pentru noi, cinstind pe Dumnezeu și Biserica Lui.

Hristos merge de bună voie la moarte, pentru noi și pentru păcatele noastre.

El a murit în glorie. El a fost iubire și iubirea lui a fost suferință. "Si fiind în sbuciumul durerii cu mai mare stăruință se ruga. Iar sudoarea lui, ca picături mari de sânge, picura pe pământ" Luca, 22, 44. El n'a suferit din cauza împlinirii soartei lui -spânzurarea pe cruce - ci pentrucă în jurul lui se făcuse un mare gol. Iuda îl trădase, Simon Petru s'a lepădat de el, iar apostolii cei mai apropiați, în momentul crucial, n'au fost în stare să stea de veghe nici măcar un ceas. Părăsit, el merge la moarte spunând: "intristat este sufletul meu până la moarte". Deci el n'a murit direct de răutate, de vrășmășie, de ură și de puterea întunerecului. El a murit în lumina eternă a dragostei scăldată în suferință, în lumina eternă a milei. Pentru aceasta El a Inviat.

Prin moarte, Iisus Hristos descoperă felul în care Dumnezeu există pentru lume: El este dragoste. El este dar ireversibil, El este rană pentru cei ce-l refuză, pentru cei ce păcătuesc și pentru cei ce trăiesc în indiferență față de el.

Prin jertfa pe cruce el s'a integrat și a devenit prezent în lume și acesta este faptul hotărâtor al mântuirii noastre. El se comunică lumii prin proclamarea Fericirilor: "Fericiți cei săraci cu duhul. . .; Fericiți cei ce plâng. . .; Fericiți cei blânzi. . .; Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșează de dreptate. . .; Fericiți cei milostivi. . .; Fericiți cei curați cu inima. . .; Fericiți făcătorii de pace. . .; Fericiți cei ce sunt goniți pentru dreptate . . .; Fericiți veți fi când vă vor ocărî pe voi și vă vor goni si vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru mine".

El continuă să trăiască în istorie prin cei ce plâng, prin cei blânzi, prin cei prigoniți, prin cei ce strigă, "Adevărul mai presus de toate" etc.

"Si a înviat a treia zi după scripturi". "Si era vederea lui ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada". Matei, 28,3.

Invierea Domnului anunță și definește lumea în care vom trăi după judecata de apoi. Este anticiparea vieții noastre, la sfârșitul veacului. Așa cum El a înviat, vom învia și noi, exact ca El, Hristos-Omul, înafară de veac.

Această certitudine: "Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le!", a mărturisit-o Sfinții Apostoli, Biserica Primară și Biserica Eternă.

Invierea Domnului, lămurește, întărește și garantează tot ceea ce El a făcut pe pământ.

Ori cât de înaltă ar fi fost învățătura Sfintei Evanghelii, Apostolii n'ar fi putut birui lumea, dacă n'ar fi fost încredințați că Invățătorul lor a biruit moartea și dacă nu li s'ar fi arătat lor, ca în zilele mai înainte de Golgotha.

Ori cât de subjugătoare și plină de însuflețire ar fi fost înrâurirea Domnului asupra inimilor ucenicilor Săi, ei n'ar fi fost vitejii morali care au fost, dacă n'ar fi văzut pe Domnul lor viu după moarte.

In plus, după Inviere El le spune: "Iată Eu trimit peste voi făgăduința Părintelui Meu; voi însă ședeți în Ierusalim până ce vă veți îmbrăca, de sus, cu putere". Luca, 24, 49. La cincizeci de zile după înviere, vine a doua minune, a Pogorârii Duhului Sfânt. Puterea învățăturii creștine și energia Celor Sapte Taine sunt dela Duhul Sfânt. De atunci și până se va spune ultimul Amin lumea va trăi în Har.

Din aceste trei fapte legate organic, au crescut aripile sufletești ale celor doisprezece pescari din Galileea, s'au ridicat nebiruiții martiri, mucenicii și sfinții, cari împodobesc Epitrahilul mucenicesc al Bisericii Eterne.

In vremea noastră, a anonimatului jertfelnic, zeci și zeci de mii de martiri români au îmbogățit Epitrahilul mucenicesc al Bisericii Eterne. Cine îi știe pe toți? Când furtuna Satanei se va liniști și când se va face numărătoarea lor, omenirea se va cutremura.

Pentru ce au murit acești bravi creștini și români? Pentru ce s'a vărsat atâta sânge nevinovat pe pământul României? Pentrucă acești bravi creștini și români au iubit pe Hristos, Biserica și Neamul. Pentrucă iubirea lor scăldată în suferință nu a îngăduit conștiinței lor nici acomodare cu cei fără de Dumnezeu și nici slăbirea credinței lor creștinești pusă la încercare cu metode diabolice. Au murit iubind și iubirea lor a fost suferință. Au murit însă și cu nădejdea învierii lor dincolo de veac și cu nădejdea învierii Neamului Românesc. Când trâmbițile vor suna, ei se vor prezenta cu Neamul întreg, cu rănile, cu cicatricile, și cu pustiirile făcute de cei fără de Dumnezeu. Ei au trăit în Har pe acest pământ și Harul le-a deschis poarta spre viața veșnică.

Invierea Domnului, este suprema garanție a învierii lor și a Neamului Românesc.

Iată pentru ce, noi cei de azi, românii pribegi, să mărturisim smeriți, această credință nestrămutată: "Si a înviat a treia zi după scripturi".

Pr. Dr. Petre POPESCU

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ÎN 1978

Partea II-a

Bisericile sunt dărâmate, sau se interzice repararea lor. La o ședință a preoților pe capitală, inspectorul Niță Pascu le-a spus textual: "În interiorul bisericilor puteți face orice operații de reparare, dar pe dinafară, deocamdată, nu".

-Ce înseamnă acest deocamdată? Au întrebat unii preoți.

-O lună, două, trei, un, an doi, trei a răspuns fără nici un fel de jenă acesta.

Bine înțeles că la sfârșitul acestei ședințe s'a votat o moțiune de mulțumire către Partid, stat și organele Departamentului pentru grija față de biserică, pentru libertățile nemaiauzite pe care le acordă cultelor ș.a.m.d.

La o altă ședință ținută cu membrii comitetului de sistematizare a capitalei, ingineri, arhitecți, etc., delegatul Partidului le-a spus: "Acum lăsați creioanele jos. Nimeni nu mai scrie, dar ce auziți rețineți foarte exact. Pentru biserici, nici un ajutor, nici o înlesnire. De aici încolo puteți scrie iar".

Ședința a avut loc în luna Iunie. Imediat după suspendarea părintelui Calciu care protestase împotriva dărâmării bisericilor Enei și Domnească din Focșani. Așa dar, aceasta este atitudinea statului față de Biserică și de biserici și oricine nu votează moțiuni de laudă aduse guvernului și nu declară că niciodată nu au fost atâtea libertăți religioase, are de suportat teroarea ierarhiei.

Ar fi cazul ca toate delegațiile religioase occidentale să refuze orice fel de colaborare și de contact cu Octavian Popescu și cu Ilie Georgescu, indivizi lipsiți de scrupule și cu instincte bestiale, promotori ai ideilor de internare în clinici de psihiatrie a preoților care luptă deschis împotriva ateismului.

Trebue să se pună capăt acestor abuzuri și înscenări. Se cere o libertate reală, nu una de comandă. În care să se poată exprima liber și fără pericol credința, să se poată propovedui învățătura lui Hristos, și să se poată combate fără teamă de sancțiuni ateismul. Să nu fie numiți preoți, profesori de religie, să nu se acorde burse în străinătate, pe principiul exclusiv al informațiilor și al hotărârii partidului. În timp ce în Ungaria, recunoscându-se că toată cultura europeană este de esență creștină, se editează de către statul comunist Sf. Scriptură, la noi este contestată orice contribuție a religiei la cultura românească. România iese din preistorie doar odată cu înființarea Partidului Comunist și de abia de la apariția lui Ceaușescu a învățat ce este cultura. Pentru ierarhia Bisericii Ortodoxe Române cea mai mare crimă este să combați aceste idei, să ceri libertate de predicare, să protestezi împotriva dărâmării bisericilor.

La ce stadiu se află oare ierarhia B.O.R. și pe cine servește ea, dacă preoților devotați li se închid ușile bisericii, sunt aruncați în ghiarele securității, sau loviți cu interdicția de a mai putea să-și câștige pâinea cea de toate zilele?

In ultima vreme a intervenit un nou acord tacit între B.O.R. și stat, bineînțeles, în detrimentul Bisericii: Pe baza unui ordin telefonic, fără nimic scris, secretariatele Seminariilor Teologice au respins toate dosarele candidaților ai căror părinți, mamă sau tată, sunt membri de partid. Remarcăm că această dispoziție nu a venit la organizațiile de partid de linie oficială, nu li s'a pus în vedere membrilor de partid să nu dea fiii la teologie, ci a fost împinsă Biserica la această discriminare la care ierarhii noștrii s'au pretat fără nici o ezitare, uzând de dispoziții tainice și respingând dosare fără ca măcar să le spună candidaților motivele. Noul procedeu urmărește să pună Biserica în poziție compromițătoare, afirmându-se de către organele de stat că nu partidul ci Biserica face discriminările respective. Intoleranța Bisericii, atitudinea ei împotriva partidului este astfel declarată, ea neadmițând măcar nici pe fiii comuniștilor în rândurile ei. Ce canon și ce antecedente justifică această atitudine servilă, preasfințiții noștrii ierarhi? Pe de altă parte această "intoleranță" a Bisericii care pune în evidență caracterul ei milenar de instituție reacționară, cum se afirmă la toate ședințele de partid sau de nepartid, justifică și măsurile arbitrare ale statului de a interzice teologilor accesul la funcții echivalente cu studiile lor, ca și sancționarea celor care merg la biserică, prin retrogradări, mustrări, scoateri din serviciu, etc.

Nici un ierarh nu a avut curajul să se opună unei măsuri arbitrare care izbește în Biserică și direct, prin compromiterea ei, și indirect prin justificarea persecuției pe care oficialitatea o aplică teologilor și celor credincioși.

Cunoscută fiind aversiunea partidului și guvernului față de reparațiile de biserici pe care preoții și credincioșii le obțin cu atâtea umilințe și sperțuri, mitropolitul Moldovei, Teoctist, s'a grăbit să dea dispoziții să se oprească și bruma de reparații care se mai făceau. Așa că lucrările au înghețat. Unii președinți de sfaturi populare au fost admonestați, sau chiar dați pentru îngăduința față de aceste lucrări cu caracter "antipartinic" și Teoctist poate spera la scaunul patriarhal, imediat ce acesta se va elibera, fapt care poate surveni oricând având în vedere că actualul patriarh a avut un edem pulmonar și că este oricând pasibil de o nouă criză, datorită exceselor de băutură, mâncare și tutun pe care le face în ciuda prescripțiilor medicale. Si vorba românească: "Schimbarea domnilor bucuria nebunilor". Paralel cu această trădare a ierarhiei și a unei părți din preoțime, duhul credinței sporește la credincioși și tot mai des răsună glasul celor care cer libertăți religioase și demnitate de la ierarhii lor.

Un glas ca al părintelui Calciu nu mai este un glas izolat. El se bucură de toată simpatia clerului și a credincioșilor adevărați și nu vânduți. Iată un simptom de care se bucură și de răsunetul pe care cele "șapte cuvinte" l-au avut în inima tinerilor teologi.

Seria de seminariști care a terminat acum un an își făcea serviciul militar la Plenița, în județul Dolj. Prin câțiva dintre teologi, cele "șapte cuvinte" către tineri rostite în postul mare de părintele Calciu în Biserica Radu-Vodă din București, au ajuns și la Plenița. Ele au circulat printre elevi, au fost copiate, citite, comentate. Prin trădarea unuia sau a unora dintre ei, ofițerul politic a aflat și a făcut o percheziție amănunțită. În urma căreia textele au fost confiscate și teologii acuzați că dețin literatură neofascistă. Exact. Am spus corect: literatură neofascistă. Pentru el, predicile cu caracter strict religios erau neofasciste. Si nu ne mirăm deloc, deoarece tot așa au îndrăznit să afirme și Preasfințitul Antonie și vicarul Popescu Octavian, și consilierul cultural - biata cultură teologică - Ilie Georgescu. S'au luat declarații, s'au proferat amenințări și ofițerul politic a alergat repede la București, la organele superioare să le aducă la cunoștință crima nemaiauzită a unor telogi care au îndrăznit să aibă asupra lor texte religioase. Aceste texte au fost înainte și Patriarhei.

Odată cu înscăunarea noului patriarh, orice publicare de manuale și cărți de cult a încetat. Nu mai găsești cărți de rugăciuni, catistiere, ceasloave, psaltiri, absolut nimic. Din când în când se publică un manual de seminar sau de facultate, un curs de artă a lui Nissan care cunoaște atât de puțin sufletul românesc exprimat în arta religioasă română, sau, spre marea noastră bucurie, Filocalia sau volumul unu al Teologiei Dogmatice a părintelui Stăniloae, după ani de interdicții, mizerii și umilințe. Dar acestea sunt cărți cu caracter special și accesibile numai unei anumite categorii de oameni. Nu există cărți religioase de masă care să contrabalanseze cât de cât propaganda ateistă.

Ultima știre din lumea ierarhilor: În sfârșit, Veniamin Micle a fost ales episcop vicar de Buzău. Biata Episcopie care nu a avut noroc în ultima vreme decât de ticăloși ca fostul episcop vicar Veniamin Râmniceanu, azi exilat la Mânăstirea Coroș, iar acum vine un altul, slugarnic, infam, care a anchetat elevii împreună cu securitatea în cabinetul directorial. Cazurile acestor anchete sunt numeroase, cităm doar unul: În luna Iunie, un elev seminarist este chemat în biroul directorului unde mai era un civil -securist- și preotul profesor Bordașiu. Elevul este supus unei anchete dure pe motiv că el ar fi elevul care vorbește la telefon cu părintele Calciu și care se recomandă, chipurile conspirativ, flăcăul. Acest elev avea comun cu "flăcăul" numele de botez: Costică. Se înțelege că elevul a negat, fiindcă nu avea nimic de a face cu părintele Calciu, și cu "Flăcăul". Cu toate acestea în declarația pe care a trebuit s'o scrie, a declarat că în privința părintelui Calciu nu are nimic de spus decât numai de bine. Declarația l-a înfuriat pe Bordașiu, care a început să-l amenințe și a rupt hârtia. Toți elevii cu numele de Costică au fost puși sub supraveghere. Acesta este Micle și acestea sunt recompensele pentru delatori, anchetatori benevoli și oameni lipsiți de scrupule.

Un alt caz de persecuție este tot al unui elev seminarist căruia i s'a deschis o anchetă, sub acuzația că este ostaș al Domnului și că își cară bunica pe toate coclaurile ca să participe la adunări. Reținem faptul simptomatic din acest caz, că Oastea Domnului există și funcționează ca o asociație religioasă, că se bucură de o mare simpatie și că devine tot mai incomodă pentru autoritatea de stat și pentru ierarhie care își vede absolutismul amenințat de activitatea pur spirituală a Oastei.

Oare nu se va pune capăt niciodată acestor acțiuni de teroare și acestor monstruozități opresive? Să se fi refugiat toată sângeroasa mentalitate stalinistă între zidurile Bisericii? Să înceteze! Să înceteze!

DESPRE MOARTE ȘI DESPRE ÎNVIERE

Urmare din pag. 8

deoarece ne-a adus garanția că ea nu este un sfârșit, ci un început. Inceputul unei vieți eterne, viață prin înviere.

A iubi o ființă înseamnă a-i spune: "Tu nu vei muri". Si să crezi ceea ce spui. Si această credință oarbă, irațională și neargumentată este, de fapt, singurul adevăr fundamental pe care-l simțim în iubirea noastră cu adevărat profundă. Vorbesc de toate iubirile. Mama care-și dezmiardă copilul îi spune, de fapt, cu credința care răstoarnă morții: "Tu nu vei muri". Si crede.

Iubitul care-i șoptește ființei dragi, cuvinte de ardoare care topesc coșmarul morții, îi spune, în realitate: "Tu nu vei muri". Si crede.

Istoria întunecată a omenirii cunoaște un moment de soare care, de atunci, se revarsă peste umanitate scăldând-o în lumina cunoașterii căci vorbesc despre Soarele Dreptății. Hristos Cel Intrupat, Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să mântuiască.

Ce necesitate putea determina la întrupare desăvârșirea divină, liberă de orice necesitate?

Niciuna, ci numai dragostea, căci numai ea este virtutea liberă și liberatoare. Nu iubirea - pasiune, ci iubirea - caritate.

"Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică", (I.III.16).

Iisus devine astfel întruparea iubirii, dragostea palpabilă și crucificată. Atât de greu i-a fost omenirii să creadă în ceea ce vedea, că iubirea desăvârșită stătea în fața ei, întrupată, încât a vrut s'o vadă pe cruce, adusă la acea situație limită, care este moartea și suferința; pentru a-i verifica autenticitatea ca prin foc și pentru a constata dacă rămâne identică, până la sfârșit, cu sine însăși. Si Iisus a trecut examenul la care omenirea L-a supus.

Amintiți-vă prieteni de cuvintele Lui de pe cruce: "Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac" (Lc.XXIII, 34).

Ce dovadă de dragoste mai mare decât aceasta ne-ar putea da cineva?

Si dacă tu crezi atunci când spui ființei pe care o iubești "Nu vei muri," de ce să nu crezi în cuvintele supremei iubiri când îți face făgăduința vieții eterne:

"Adevărat, adevărat spun vouă: cine ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M'a trimis pe Mine, are viața veșnică și la judecată nu va veni, ce s'a mutat din moarte la viață" (I.V.24).

Ideile se mențin prin adevărul lor. Ele nu au nevoie de violență. O idee care se menține prin violență și forță, este profund subminată de falsul din ea.

Dacă materialiștii nu vorbesc de moarte, este pentru că se tem de ea, și o trec sub tăcere așa cum trec sub tăcere toate ideile care nu pot fi mistificate.

De ce 4 Martie a trecut sub tăcere la un an după cutremurul din 1977? Pentru că moartea te obligă să te gândești la Dumnezeu, la viața pe care o duci și la responsabilitatea ta morală. Si ei se tem de capacitatea ta de a intui adevărul metafizic și de libertatea ta spirituală, tot atât de mult ca și de moarte.

Dar eu îți vorbesc despre ea, despre moarte, ca despre singura ta posibilitate de a învia. Căci fără înviere și moartea și viața devin un non sens, o absurditate. Iubirea lui Dumnezeu este garanția învierii noastre iar învierea este fundamentul credinței noastre în Dumnezeu și în Iisus Hristos, Fiul Lui. Ea este ocazia sublimă și glorioasă a unei afirmări vitale și o invitație la amnistierea trecutului, cum spunea un ziarist francez, cu ocazia Paștelui catolic. Si la încrederea în viitor.

"Să iertăm totul pentru înviere".

Orice altă atitudine înseamnă moarte.

Cel care a murit, Acela a și înviat și cei care L-au văzut, au mărturisit și mărturia lor este adevărată, fiindcă au pecetluit-o cu suferința și moartea lor. Nu ne îndoim de adevărul spuselor lor.

"Iar Sâmbăta târziu, întru cea care luminează în întâia a sâmbetelor. . . iată s'a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer și venind a prăvălit piatra și ședea deasupra ei. Si înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. (Mt.XXVIII, 1-3).

Acesta este măreţul tablou al învierii Domnului, Cel Care a sfărâmat lanțurile morții și a adus omenirii nesperata perspectivă a învierii.

De acum, prietene tânăr, nu te mai teme de moarte căci Hristos a înviat, fiind pârga învierii noastre (cf. I Cor. XV, 20).

Din clipa în care ai aflat acest adevăr viața ta a căpătat un sens. Ea nu se va sfârși între scândurile unui sicriu - și numai aceste fapt care ne-a făcut viața derizorie și inutilă ci, trecând prin moarte, suie spre gloria învierii.

Mergi tinere, și spune vestea aceasta tuturor, să strălucească fața de înger de lumina învierii, căci astăzi, îngerul din tine pe care ți l-am descoperit la primul meu cuvânt, a biruit pământul din tine. Spune celor care ți-au oprimat până acum sufletul tău divin: "Cred în înviere" și-i vei vedea înspăimântați, fiindcă îi va birui credința ta. Se vor zvârcoli și-ți vor striga cu disperare: "Țărâna este paradisul tău și instinctele tale îți sunt cerul".

Dar tu să nu te oprești, ci să treci mai departe, strălucitor și pur, străluminând tuturor învierea cea din întâi a sâmbetelor.

Tu, prietenul meu, ești unul și unicul purtător al îndumnezeirii tale în Iisus Hristos și ridici cu tine întreg neamul acesta românesc spre culmile propriei sale învieri.

Din moarte la viață și de pe pământ la cer.

Pr. Prof. Gh. CALCIU

Rostită în cea de a cincea Miercure a Postului Mare, în Biserica Radu-Vodă din București, la 12 Martie 1978.

NOAPTEA ÎNCERCĂRILOR

O NOAPTE DE PAŞTI, ÎN ÎNCHISORILE COMUNISTE

Nicole VALERY-GROSSU

Primăvara mijea. Pomul din curtea noastră îmbobocea. Natura, înviorată, ne strecură un fel de neastâmpăr, un dor de ducă, marele dor de libertate!

Paştele se apropia şi, odată cu apropierea acestei sărbători, lipsa celor dragi se făcea mai simţită. Deobicei marile sărbători şi duminicile te făceau să râvneşti, mai mult ca oricând, de a fi împreună cu toţi cei pe care i-ai lăsat în urmă.

Celula noastră devenea tot mai neîncăpătoare. Printre noile venite era şi o călugăriţă ortodoxă, Maica Evdochia. Moldoveancă, cu o vorbă moale şi mângâietoare, ea ne-a adus multă înviorare.

Duminica, Maica Evdochia începea "slujba" noastră improvizată printr'o rugăciune. Biata de ea fusese arestată fiindcă găzduise nişte fugari. Nici nu ştia cum se numesc şi dece erau fugari. Prinşi, ei au denunţat-o drept gazdă, reuşind astfel să scoată din cauză pe alţii la care mai fuseseră. Dar Maica Evdochia nu le purta ranchiună. Se ruga pentru ei şi pentru eliberarea lor.

Din pricina atâtor noi venite, "biblioteca" noastră era frecventată cu mai multă prudenţă. Cele mai vechi reuşiserăm să ne mutăm în aşa fel încât paturile noastre să formeze o parcelă compactă, ca să fim aproape unele de altele. Apoi, când verificam buna credinţă a vreuneia din cele mai noi, îi împărtăşeam şi ei "secretul" nostru.

Pentru sărbătorirea Paştilor, hotărîsem ca mai întâi să citim cu regularitate, în săptămâna mare "Drumul crucii" şi să meditâm adânc asupra suferinţelor lui Isus. Tare mult ne plăcea rugăciunea Lui din urmă. Multe o învăţaseră pe dinafară. Memorarea paginilor din Biblie era un obicei foarte răspândit printre deţinute. Strângeam hrană pentru zile grele. Căci ştiam că va veni o perioadă când vom pleca din lagăr. Unde? Nimeni nu avea habar. Dar o plecare era iminentă. Se vorbea, din spusele noilor venite şi din svonurile care circulau prin temniţă, că Statul începuse construirea unui Canal, care să unească Dunărea cu Marea Neagră. Într'o regiune din Dobrogea, şi că acolo fuseseră transportaţi mii de bărbaţi la muncă forţată. Se părea că ne va veni şi nouă, femeilor, rândul de a pleca spre acele meleaguri.

Mă gândeam cu multă tristeţe la despărţirea de surorile mele din această închisoare. Şi singurul lucru care reuşea să disperseze umbra ce se aşternea în suflet, era că poate, în altă parte, voi mai fi necesară altor suflete. Aşa cum lucrase Dumnezeu la Mislea, va putea lucra şi înaltă parte. Ori, eu eram la dispoziţia Lui şi nu îngăduiam tristeţii să se aştearnă în inimă. Căutam să mă bucur mereu, deşi multe evenimente, multe persoane din lagăr, multe dezamăgiri ar fi pledat împotriva acestei bucurii continue. Dar pe lângă toate întristările, minunata lucrare pe care o făcuse Biblia strălucea ca o victorie a credinţei şi a dorinţei de a-I sluji lui Isus. Şi acesta era un motiv de permanentă satisfacţie.

Ne hotărîsem, deci, ca în noaptea Invierii să ne sculăm, toate cele care mergeam împreună pe acest drum al Crucii, înainte de ora 12 noaptea şi, în tăcere, să oficiem şi noi slujba noastră a Invierii.

Intr'adevăr, când clopotele sunau în sat noi eram strânse peste 30 de femei, în dreptul paturilor noastre, iar Maica Evdochia, şezând pe un pat la al 2-lea etaj, ne domina, în aşa fel ca toate să putem auzi cum ne citeşte şi cum se roagă în surdină. După ce Maica Evdochia ne citise pasagiile respective din fiecare Evanghelie, urmă urarea tradiţională "Christos a înviat", iar noi răspunserăm în cor: "Adevărat a înviat". Fără să mai ţinem seama de pericolul de a fi auzite (deşi avusesem grije să închidem toate ferestrele), isbucnirăm toate într'un glas şi intonarăm cântarea minunată ortodoxă "Christos a înviat din morţi", şi o repetarăm de trei ori, cum este obiceiul. Tot dormitorul se trezi. Clipele erau atât de solemne, plana o atât de mare bucurie în atmosferă, încât aproape toată lumea cobori din paturi şi-şi uni glasurile cu ale noastre. Desigur că dacă gardiana ar fi fost la post, ne-ar fi auzit. Dar noaptea paza era efectuată doar în afara curţii a doua, care limita temniţa de clădirea birourilor şi a infirmeriei.

Stăturăm multe minute în picioare şi cântarăm în surdină aceleaşi sfinte cuvinte pe melodii diferite. Un suflu de pace se aşternu peste întreg dormitorul. Singurele care se făceau că dorm erau câteva evreice, printre care şi Maria de Layo. Când clopotele bisericuţii din sat nu se mai auziră, după ce ne urarăm unele altora, printr'o îmbrăţişare frăţească, "Christos a înviat", ne luarăm locurile în pat. Deschizând două ferestre, aerul primăvăratic şi plin de miresme pătrunse în cameră. Departe de ai noştri, aruncate în văgăuna în care trăiam, eram totuşi mai aproape de Dumnezeu şi înţelegeam mai bine misterul Invierii decât pe vremea când sărbătoream în libertate, Paştele. Azi îi înţelegeam vraja minunată.

Din noaptea Invierii rămaserăm cu un obicei. Luasem hotărîrea de a forma un lanţ de rugăciune, care să înceapă la ora 5 dimineaţa şi să se sfârşească cu o rugăciune în comun, la ora 12 noaptea. In timpul zilei, fiecare se ruga câte 10 minute, o rugă fără glas. Era o concentrare puternică, în ciuda zumzetului care domina dormitorul. Iar la 12 noaptea, când fluera o sirenă undeva departe (Mislea era situată în apropierea celei mai bogate zone petrolifere a României), cea care veghiase ultima pentru lanţul de rugăciune, ne scula pe toate. Coboram tiptil fiecare lângă paturile noastre. Şi cum locul dintre paturi era strâmt, iar noi eram numeroase, apropierea aceasta trupească ne lega parcă mai mult în rugăciunea aceea dela miezul nopţii.

Cercul de rugăciune devenea mereu mai compact. Închisesem într'ânsul şi două din evreicile, care ne împărtăşiseră dorinţa de a se ruga şi ele "Dumnezeului lor". Noi ne bucuram de orice suflet care ni se alătura şi astfel ne rugam laolaltă. Tema rugăciunii era mereu schimbată: ne rugam pentru familiile noastre o zi întreagă, apoi pentru cele din dormitorul nostru, pentru cele dela "Izolare", pentru întreaga temniţă, pentru bărbaţii închişi în diferite închisori, pentru mântuirea sufletelor celor care ne robeau, pentru eliberarea ţării noastre. . .

Mult bine ne-au făcut aceste ore de închinare în comun. Ele încununau lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu, care pătrunsese în cugetul fiecăreia. Ele reprezentau un gest firesc cerut de o mulţime de suflete care se simţeau unite în aceiaşi credinţă şi nădejde.

* * * *

Intr'o dimineaţă, când deţinutele de drept comun care ne aduceau mâncarea în hârdău îşi făcură apariţia, una din ele profită să sufle lui Gina, care asista alături de ele şi de gardiancă la împărţirea terciului: "A isbucnit războiul în Corint".

După ce hârdăul fu golit şi uşa din nou ferecată, Gina veni şi ne spuse ştirea.

- Cum ţi-a spus?. . . Ai înţeles bine că, este vorba de război? A isbucnit războiul în Corint?. . .

O serie de întrebări fură adresate Ginei, care manifesta, ca toate, de altfel, o febrilitate crescândă.

- Deci, dacă este vorba de Corint, înseamnă că Americanii au debarcat acolo şi că vor ocupa Europa.

- Vezi, tot nu ne lasă! Din Corint trec în Yugoslavia, apoi vor veni în România. . .

- Crezi c'o să se lase Ruşii luaţi aşa de uşor? Vor interveni şi ei !

- Desigur, dacă a zis că a isbucnit războiul în Corint! N'a zis că "au aterizat Americanii". Ci că este război.

- Are dreptate Nina. Este război. Dar oricum, dacă Americanii sunt în Corint, înseamnează că opoziţia sovietică nu e prea grozavă.

- In plus, nu veneau ei, Americanii, cu degetul în gură. Îţi închipui, la aviaţia lor imbatabilă, şi cum or fi pus totul în joc, praf îi face pe Ruşi!

Ce zarvă se făcu în dormitor! Gardianca interveni de mai multe ori, dar fără succes. Unele femei o priveau de pe acum cu milă, parcă. Ni se părea că Americanii au şi sosit, că sunt la poarta închisorii.

Deşi ne recomandasem una alteia discreţie, pentru ca acele în care nu aveam totală încredere să nu afle ştirea, în câteva minute tot dormitorul era la curent şi în fierbere. Cum am spus, gardianca interveni şi, ca să ne potolească puţin, rămase în dormitor.

Fiecare la locul ei, sau pe băncile din mijlocul camerii, uitarăm de rugăciune şi urzeam planuri nesăbuite de libertate. Ne îmbibasem cu un fel de optimism isteric. Nu eram în stare să ne ţinem firea, în ciuda gardiencii care era prezentă.

- Ce aveţi azi? Aţi înebunit? urlă ea.

-N'au nimic, zise de Layo, le-a răsbit "singurătatea". Sunt în călduri!

Gluma asta o amuză pe gardiancă şi începu un dialog murdar între Maria şi ea. Râdeau amândouă şi făceau tot felul de apropouri la presupusa noastră "nervozitate". Intervenţia Mariei de Layo ne salvase. Dar conversaţia lor luă proporţii şi începură să curgă vorbe de ruşine şi tot felul de anecdote pe aceiaşi temă.

Imi dădui seama cât de superficial era totul în noi. Gândul unei eliberări, svonul unui război care să ne scape din temniţă, era mai tare ca toate cele ce se aşezaseră în noi timp de atâtea luni de zile. . . Uitasem să ne rugăm! Nu simţeam nici măcar nevoia. Cât de puternic este Ispititorul! Ii împărtăşii lui Gina gândul meu, apoi altora. Până şi Măicuţa Evdochia era "electrocutată" de ştirea războiului. . .

Mă închisei în mine, şi aşezată pe marginea patului, încercai să mă adun şi să mă concentrez, strigând înlăuntrul meu: "Doamne, iarte-mă!"

Mă îndreptai apoi spre Gina, spre alte femei, şi le şoptii că nu cred că este bine să ne supraexcităm pentru un svon; că dacă libertatea ar fi chiar la un pas de noi, nu este cazul să uităm de îndatorirea noastră zilnică, de obligaţia pe care ne-am luat-o cu privire la lanţul rugăciunii.

Trezite ca din vis, am format îndată "lanţul" şi am început. Şi încetul cu încetul spiritele se potoliră.

Şi totuşi. . . Toată ziua se vorbi numai de război. In timpul prânzului, Gina o întrebă, din nou, pe deţinuta dacă svonul se menţine. Ea spuse că este sigur, că nu este un svon.

La ora de plimbare, unele din femeile noastre încercară să transmită ştirea şi la "Izolare". Alte femei se cocoţaseră la ferestre şi încercau să ia contact prin semne cu deţinutele dela ateliere. Uneori mai ieşea câte una şi mergea dela un atelier la altul, traversând curtea. Aveam şi noi micile noatre "şmecherii" ca să ne punem în legătură cu celelalte, dar le păstram pentru ocazii serioase, căci se risca mult. De data asta, încercările de luare de contact nu încetară. Magda, o veche deţinută cu experienţă mare (fusese arestată şi sub alte regimuri), ceru să meargă la infirmerie în mod excepţional, motivând că are dureri mari de ficat. Gardianca o scoase. La întoarcere, la ea spuse că şefu infirmeriei, o deţinută de drept comun, confirmă prin semne isbucnirea războiului. Ba, mai mult, văzu şi pe directoare, cu doi militari superiori. Se plimbau agitaţi prin curte. Directoarea vorbea mereu, făcând gesturile ei de zile mari.

- Ascultaţi, spuse Mica, Nu-i exclus ca în astfel de cazuri să ne deporteze, ba chiar să ne omoare, ca Americanii să nu dea de noi şi să aibă ce auzi.

- Ce să zic, spuse o vecină a ei, tocmai pe noi din Mislea să ne deporteze sau să ne omoare! Ce zici? Intâi se iau de bărbaţi!

- Bravoo, sări de Layo! Asta vă este dragostea, creştinelor, sfintelor, vă bucuraţi de nenorocirea altora. Adică, din dragoste frăţească, nu pe noi să ne omoare, ci pe bărbaţi!

- N'ai înţeles, Madame, niciodată nu înţelegi şi te bagi în vorbă!

Şi tot aşa, din discuţie în discuţie, trecu ziua întreagă. Cât despre starea noastră de linişte lăuntrică, ea se turbură şi cu greu menţinurăm lanţul de rugăciune.

Odată masa de seară servită, când aceiaşi întrebare fu pusă a doua oară deţinutei în chestiune, şi când ea confirmă din nou veracitatea informaţiei, la ora "închiderii", încercarăm să ne culcăm, fără a ne mai povesti romane, sau . . . a merge la "teatru". Nu se citi nici Biblia. . .

Imi fu greu să adorm. Peste toate discuţiile şi planurile de eliberare stăruia un sentiment de vinovăţie: mă lăsasem furată de vacarm şi de toată zarva unei zile trecute fără ca legătura permanentă cu Isus să aibă aceiaşi intensitate ca deobicei. O teamă îmi cuprinse sufletul. Oare aşa de slabă eram în credinţă şi atât de uşor mă desprindeam de El? Sunt atât de influenţabilă? Mă lăsasem pe deantregul în mâna lui Dumnezeu, ba mai mult, încă din celula solitară decisesem să nu mă frământ niciodată în legătură cu eliberarea din puşcărie, ştiind că ziua aceia este sortită de Cel de sus. Şi iată că în câteva ore puteam frământa planuri şi iluzii care nu intrau în "programul" meu de existenţă! Ce neputincioasă este firea omenească, ci mică mă simţeam. Mi-era ruşine să îndrept un gând către Dumnezeu. Nu aveam destulă putere să-I cer măcar iertare. . . Trebuia, totuşi, să-L chem într'ajutor. El cunoaşte slăbiciunile noastre, ştie din ce suntem făcuţi. El mă va ierta atât pentru neputinţa mea sufletească cât şi pentru faptul că, deşi aveam acum un ascendent asupra deţinutelor credincioase din lagăr, nu avusesem nici puterea şi nici voinţa de a le aduce la realitate, de a le arăta că ne lăsăm furate de gânduri streine ţintei noastre. . .

. . . Nu ştiu cât dormisem, când dintr'odată un sgomot puternic se auzi chiar în dormitor. Nu realizasem că în toiul nopţii un grup compact de gardience şi gardieni, în frunte cu directoarea şi trei ofiţeri superiori de miliţie, pătrunseseră în dormitor. Directoarea urla din răsputeri: "Toată lumea jos! In două minute îmbrăcarea şi alinierea în faţa uşii!"

Eram toate jos şi încercam să ne îmbrăcăm la repezală, fără a gândi la nimic decât că avem două minute pentru a pune hainele de puşcărie pe noi şi a ne alinia în faţa uşii. Directoarea continua să ţipe şi să ne terfelească cu tot felul de epitete. Militarii străini se făceau a privi pereţii şi plafonul. Gardienii şi gardiencele erau peste tot în dormitor, la

Continuare în pag. 11

HRISTOS A ÎNVIAT! . . .

Mara MADĂLEANU

Se apropiau Paştile. Deţineam funcţia majoră din şcoală pe linie educativă, comandantă superioară de pionieri. Când mi s'a propus această funcţie, prima reacţie a fost să refuz, dar tovarăşii au insistat, dându-mi timp de gândire, aveau nevoie de mine. Mi-am adus atunci aminte de o discuţie avută de părintele călugăr Augustin Pop de la mânăstirea Obreja, după ce ieşise din închisoare, cu tatăl meu. - "Dacă în 1946-1947 românii onorabili nu s'ar fi retras în aşteptarea americanilor lăsând posturile cheie goale pe care apoi le-au ocupat fără probleme, elemente străine vândute, unguri, evrei şi ruşi, chiar dacă soarta României nu s'ar fi putut schimba, s'ar fi putut evita vărsarea de sânge care s'a făcut!

" - Cum preacuvioase - a întrebat tatăl meu - aţi fi fost de acord cu o conlucrare cu Balaurul Roşu? - Nicidecum - a ripostat ieromonahul - trebuia însă să ne fi folosit de îndemnurile Mântuitorului: "Fiţi isteţi ca şerpii şi şireţi ca porumbii!" şi fără să ne fi trădat crezul şi conştiinţa, am fi putut influienţa fie şi numai în parte evoluţia viitoare!"

In dilema în care mă aflam, mi-am amintit de cuvintele "unchiului" Augustin, ce din Ianuarie 1955 zăcea sub crucea de lemn cu inscripţia: "Aici aşteaptă învierea morţilor Augustin Pop, ieromonah O.S.B.M. 1888-1955", sus pe aleea centrală a cimitirului din Cluj. M'am gândit atunci la cel care ar putea prelua postul în cazul unui refuz din partea mea şi legat de asta, la perspectiva ordinului de plantare de puieţi cu întreaga unitate de pionieri, elevi şi cadre didactice în ziua de Paşti, cum se întâmplase cu un an şi cu doi înainte. M'am gândit bine şi am spus: "Da!" Nu aveam clar, cum aş putea evita o asemenea blasfemie, eram totuşi convinsă că, nu este absolut imposibil de a se evita. Se apropiau deci Paştile şi aşteptam cu emoţie să văd ce înţeleaptă iniţiativă le-o mai fi trăznit tovarăşilor, ca măsură educativă ateistă, pentru acea zi, Ilar Domnului! Nu ceva prea grav, dar destul spre a profana una din sfintele duminici de dinainte de Paşti: "Adunarea generală pe unitate să aibă loc în Duminica de Florii!" înainte de masă se înţelege.

Dispoziţia m'a dus la ideea că, undeva sus, la judeţ, trebuie să existe un creştin, altfel ar fi fost mult mai rău. Presupunerea, ulterior mi s'a confirmat, spre bucuria mea. Dar în Duminica Floriilor ortodoxe şi unite, amintesc unite întru cât deşi în Transilvania oficial uniţii au fost desfiinţaţi, în realitate ei există păstrându-şi credinţa aşa cum pot, se serbau Paştile catolice. Cum în şcoală aveam şi secţie maghiară, mulţi copii ca şi cadre didactice, sărbătoreau Paştile. Se mai adaogă la asta şi faptul că şi mulţi români serbează ambele praznice.

Dispoziţiile erau severe privindu-i pe absenţi. - În calitatea mea de creştin, nu'mi puteam permite o nesocotire a Sf. Liturghii din ziua Invierii, printr'o adunare de unitate în care să discutăm tot felul iar secretarul de partid să prelucreze şi unele teme legate de educaţia ateistă. Miam sdrobit o seară întreagă creierii, ce să fac? In ziua următoare mi-am adunat oamenii şi i-am întrebat: "Ce facem? Tinem adunarea generală Duminică în data X, sau Sâmbătă după masă după terminarea cursurilor (lucram după masa). După cum ştiţi- am continuat- mulţi părinţi ne-au rugat să le lăsăm copiii liberi Duminica, mai ales acum când începe sezonul turistic!" N'a fost nevoie să supun la vot. In unanimitate cadrele au optat pentru ziua de Sâmbătă după ore. Doreau şi ele o Duminică liberă, dacă nu în scopuri creştineşti, atunci pentru familie, au atâtea de puţine asemenea zile libere!

In Sâmbăta respectivă, după adunare, se apropie de mine, în treacăt, mai mulţi colegi, români şi unguri spunându-mi încet: "Hristos a înviat!" uitându-mi-se în ochi cu înţeles. "Adevărat . . .!" - A fost unul din cele mai emoţionante momente din viaţa mea de educator.

Peste câteva zile mă întâlnesc cu colega omolog, de la şcoala din centru, o fată de treabă, dar prea tânără spre a se putea gândi că lucrurile s'ar putea petrece şi altfel decât le pretinde partidul, "bunul părinte!" Fără intenţie, vorba vine şi despre adunarea de unitate.

-Când aţi ţinut-o? - am întrebat eu.

-Cum când? - se miră ea- Duminică doar aşa erau intrucţiunile! - Da, da instrucţiunile. . . -am murmurat eu ca şi pentru mine şi am dat să plec, dar ea mă opreşte întrebându-mă. . .

- Noi, Sâmbătă după masa!

Ochii ei din mari şi din albaştrii ce erau, au devenit şi mai albaştri, voind să întrebe: "E şi aşa ceva posibil?"

- Desigur - i-am răspuns - aşa au dorit oamenii!

Indepărtându-mă, am încercat să mă transpun în situaţia credincioşilor romano-catolici care la ora 10 asistau la liturghia mare a Invierii în catedrala lipită de şcoala fostă cândva iezuită şi în a cărei curte acum, exact la aceeaşi oră au început să sune trompetele, să bată tobe minute în şir şi să se cânte imnuri idolului noului păgânism impus.

Mara MĂDĂLEANU

O NOAPTE DE PAŞTI, ÎN ÎNCHISORILE COMUNISTE

Urmare din pag. 10

uşe şi în curte. Tineau armele întinse spre noi, ca şi cum am fi fost surprinse asupra unui fapt nereglementar. . .

In fine, poate mai repede decât în două minute, eram toate gata. Ne strângeam părul în grabă şi, în tăcere înaintam una după alta.

Poarta din zidul despărţitor al curţii noastre era deschisă. Un bec slab lumina curtea cea mare. Escortate de miliţieni şi de gardienii noştri furăm conduse acolo. O voce de bărbat ordonă:

- Toată lumea alipită de zid. Marş!

Ne îndreptarăm una câte una spre cele trei ziduri ale curţii şi, înghesuite, ne lipirăm de peretele în dreptul căruia ne nimeriserăm, amestecate unele cu altele, adică nefiind împreună cu grupul din care făceam oarecum parte.

Odată toate afară şi lipite da zid, gardianul şef ordonă:

- Stânga'mprejur cu faţa la perete. Lipiţi nasul de zid! Executarea! Nimeni nu vorbeşte şi nu priveşte în stânga sau în dreapta! Marş!

Ne executarăm. Ca un fâsâit sinistru, acest "stânga 'mprejur" undui în noapte şi'n liniştea sinistră. Doar puştile care erau îndreptate spre noi se făceau auzite, căci gardienii şi miliţia aveau aerul că le încarcă gata să tragă.

Vocea directoarei nu se mai auzea. Nu puteam să-mi dau seama dacă este şi ea în curte, dacă a plecat, dacă a rămas în dormitor!

Cu nasul vârît în perete, toată atenţia era îndreptată la mişcarea armelor. Aşteptam, din clipă în clipă, să tragă în noi. Ici-colea se auzeau cucuvelele care-şi făcuseră culcuş în podul clădirii în care era dormitorul nostru.

Dintr'odată îmi apăru clară situaţia, războiul în Corint, Americanii sunt aşteptaţi, pe noi ne împuşcă, aşa cum se vorbise dimineaţa. Nu mai era timp de pierdut! Repede, repede, rugăciunea cea din urmă. . . "Doamne în mâna Ta îmi încredinţez întreaga fiinţă. Dacă este voia Ta să mor acum, iartă-mi toate păcatele, priveşte cu milă la nimicnicia mea, priveşte cu îndurare la dragostea cu care m'am alipit de Tine, nu ţine în seamă căderile mele. Rămâi cu dragii mai de acasă! Intăreşte pe toate colegele mele de suferinţă şi pe toţi acei care trec, în aceste clipe, prin aceleaşi emoţii. In mâinile Tale îmi încredinţez sufletul!

Şi apoi aşteptai. Cu colţul ochiului zăream ţeava unei mitraliere care atingea parcă trupul unei femei aflată la vreo doi metri de mine. Auzeam bătăile de inimă ale vecinelor mele. Gardienii mişcau din când în când armele şi le verificau. Iar eu aşteptam să tragă. Ba, mai mult, la un moment dat mă întrebai dacă nu cumva trăseseră şi sunt deja moartă! Atât de neverosimil părea totul. Deodată, Maria de Lăyo urlă: "Copilul meu rămâne fără mamă, criminalilor!". Două perechi de palme trosniră din aceiaşi direcţie. Strigătul Mariei fu deajuns ca să deslănţuie alte femei. Nu vociferară, dar începură să plângă şi să ofteze. Gardienii se deplasară, probabil, în direcţia de unde veneau lamentările.

- Linişte! Linişte! Nimeni nu mai scoate nicio vorbă!

Ciudat sentiment înaintea morţii! Rugăciunea odată spusă, nu mai găseam cuvinte pentru a continua. Mă simţeam deşertată. Aşteptam să trec prin marele "hop", să trec "pragul". Nicio figură, nicio amintire nu mă însoţeau. Eram în faţa morţii singură de tot. Dincolo de prag Il simţeam pe Isus. Nu mai ascultam nici sgomotul puştilor mitraliere, nici bocănitul cizmelor celor care se plimbau într'una prin mijlocul curţii. Aveam sentimentul că nu mai era nimic de făcut. Nici pe Isus nu-L mai realizam ca în rugăciune. Nu mai avea conţinut şi nici imagine. Era acel "ceva", acel "tot" în care aveam să mă contopesc dintr'un moment într'altul.

Ceeace făcu ca să aud, ca prin vis, şi să reiau anevoie în posesie greutatea mea pământească, când vocea directoarei urlă:

- Stânga 'mprejur! Executarea!

Zorile se iveau. Directoarea şi ofiţerii superiori veneau dinspre dormitorul nostru. Miliţienii străini încheiau cortegiul. Lumina încă slabă a dimineţii se împletea cu gălbejeala becului şi răsfrângea pe feţele tuturor o culoare dubioasă, mortuară.

Mă aflam, din nou, pe pământ. Încolonată şi în drum spre dormitor, conform ordinelor ce le primeam automat, mă refăceam, îmi strângeam fiinţa evadată până atunci, plecată departe. Totul era prea confuz ca să pot gândi sau trage concluzii. Veneam din moarte spre aşa zisa viaţă. Un singur sentiment îşi făcu loc: câtă goliciune este viaţa! Dacă n'ar fi Isus care să te iubească şi să te aştepte, totul ar fi un infinit gol.

Adunate în "ţarc", dormitorul ne apăru ca după incendiu. Saltele tăiate zăceau pe podea. Paiele acopereau alimente, maldăre de cearceafuri erau amestecate cu perne, tăiate şi ele. Hainele cămăşile de noapte erau amestecate deavalma. Gardiencele ţipau:

- Gata cu percheziţia. Puneţi totul în ordine, haide, începeţi!

In timp ce noi, ca ieşite din minţi, priveam îngrozite la spectacol, păstrând fiecare în priviri nedumerirea care se aşeza peste urmele de groază a orelor prin care trecusem. . .

Este inutil să spun că nimeni nu schiţă nicio aluzie răutăcioasă la felul în care se făcuse percheziţia, la barbaria cu care ni se răvăşiseră toate lucrurile. Eram, însfârşit, deasupra acestui "amănunt", căci veneam toate din moarte. Şi ideia de a fi scăpat era mai puternică decât orice alt fapt, fie el esenţial în sărăcăcioasa

noastră viaţă de celulă. Ce importanţă avea că proviziile meschine erau pierdute, sau că ne vor trebui zile ca să repunem totul în ordine. Stăteam, după ce gardianca închise şi ferecă uşa, încă împietrite şi cu capul plecat. Ca după un efort supraomenesc, încercam să ne revenim. Nimeni nu scoase o vorbă. Incetul cu încetul, odată cu primele raze de soare de Iunie, ne desmorţirăm şi, la îndemnul Ginei, care-şi căpătă sângele rece, scotocirăm în "boarfe" şi refăcurăm pe îndelete paturile.

Gina ni se adresă:

- Gardianca mi-a spus că ne va aduce câteva ace şi sfoară ca să coasem tot ce este stricat. Până atunci, încercaţi să puneţi saltelele pe paturi, precum şi pernele. Despre cearceafuri, nu este cazul să le căutaţi pe cele ce vă aparţin. N'are importanţă. Nu le-am luat cu noi în curte când ne-au scos pentru a ne omorî. . .

Priveam acum la figurile femeilor. O seninătate unică le lumina obrazul. N'au mai intervenit certurile de altă dată, când după percheziţii mai puţin importante, fiecare se lupta să intre în posesia cearceafului personal, sau când îşi căutau peria de dinţi şi săpunul "trimis de acasă". . . Lovitura fusese directă, prea mare. Nimeni nu credea că se va reîntoarce vie în acest dormitor. . .

Vocea lui Lenuţa veni ca de departe:

- Ce-o mai fi fost şi asta? S'au răsgândit să ne omoare? Poate au primit un ordin în ultimul moment. Doamne ajută! şi se închină de trei ori.

Apoi, fiecare începu să-şi dea cu părerea. Şi fiecare părere era un strigăt de recunoştinţă pentru faptul de a fi încă în viaţă.

Maica Evdochia se urcă pe bancă şi zise:

- Hai, dragile mele, să mulţumim lui Dumnezeu pentru că ne-a salvat!

Toată lumea se ridică pentru rugăciune. Şi Maica Evdochia mulţumi lui Dumnezeu şi-I ceru să ne unească în suferinţă şi să ne ajute fiecareia să ne apropiem de El. "De Tine avem nevoie, Dumnezeule atotputernic, atât în viaţă cât şi în faţa morţii, amin". . .

Ne întrebam, în sinea noastră, ce rost a avut această noapte furtunoasă. Desigur că a fost o lecţie exemplară. Un avertisment. O încercare. Poate posibilitatea, pentru unele dintre noi, de a urca pe o treaptă spirituală superioară.

Convorbirile încetară, odată cu aducerea terciului. Nimeni n'o mai întreba pe deţinuta de drept comun dacă svonul cu războiul în Corint este verificat. Nu ne mai interesa acest eveniment. Trecusem prin emoţii prea tari şi fusesem toate atât de departe de pământ, timp de două ore cât stătusem sub ameninţarea glonţului.

După consumarea terciului, lanţul de rugăciune începu cu mai multă căldură ca deobicei . Iar "biblioteca" fu asaltată.

Ana veni la mine şi cu lacrimi în ochi îmi mărturisi.

- Am spus atâtea rele până acum. L-am judecat pe Dumnezeu, eu, o fiinţă neputincioasă. Dacă m'a scăpat în noaptea asta, aşa cum am îndrăznit să-L rog, ştiu că îngrijeşte şi de copiii mei. Să ştii că de acum în colo mă aliez şi eu vouă, tuturor, care credeţi. Dar, te rog, organizează o zi de rugăciune şi pentru mine şi copiii mei.

- Totul este ca tu să te aliniezi cu noi, căci noi de mult am făcut rugăciuni în comun pentru tine şi copiii tăi.

In noaptea următoare, o sculai şi pe Ana pentru rugăciunea în comun.

Vestea percheziţiei din dormitorul nostru se împânzi în toată închisoarea. Prin mijloacele noatre secrete, aflarăm că nimeni nu dormise.

Toate erau la curent cu isbucnirea războiului în Corint, cu debarcarea americană. Toate aşteptau să fim noi primele victime şi, apoi, să le vină rândul.

Peste câteva zile de la această noapte de pomină, Dorina, o deţinută politică dela ateliere, reuşi să-i spună Ginei că războiul isbucnise în adevăr, dar nu în Corint, ci? In Coreea! Pe semne o deţinută de drept comun, care, ca şi altele de teapa ei, avea acces în birourile direcţiei, îşi aruncase ochii pe-o pagină de ziar şi silabisi, în loc de Coreea, "Corint".

Cât despre noaptea îngrozitoare, fusese vorba de-o percheziţie spectaculoasă, pe care directoarea o făcu ca o demonstraţie a forţei şi cruzimii ei faţă de inspectorii veniţi s'o verifice. . .

Nicole VALERY-GROSSU

CAPITOLUL 3 TESTAMENTUL DIN MORGĂ

MOTTO:
"Aţi fugit de dracu şi aţi dat peste tatăsu!"
(Un ţăran român din Banatul sârbesc)

Remus RADINA

In noaptea de 2 Noembrie, am trecut frontiera prin regiunea Comorâşte, din Banat. Am mers mai mult pe bâjbâite şi mi-a fost mai frică să nu fiu capturat de grănicerii români, decât de moarte. Am ajuns la o casă unde nişte ţărani făceau rachiu, în miezul nopţii. M'am oprit în întuneric şi am aşteptat să vorbească. Ţăranii vorbeau sârbeşte şi eram acum sigur că sunt pe teritoriul jugoslav. Am mulţumit bunului Dumnezeu pentru ajutorul dat. Apoi am explicat ţăranilor, mai mult prin semne, că vin din România şi unul dintre ei m'a condus până în oraşul Vârşeţ, la securitate. Credeam că aici voi fi tratat omeneşte. Cel puţin aşa îmi spusese studentul salahor, la Bucureşti.

Am fost condus într'o clădire veche, unde, credeam eu, voi fi găzduit provizoriu. Am intrat într'o cameră, după care o uşă masivă a fost zăvorîtă în urma mea.

Primul contact cu închisoarea este îngrozitor, mai ales când te ştii nevinovat. Şocul produs de acest contact nu este departe de cel descris în versurile lui Radu Gyr:

Taică, tăicuţule, taică,
Feciorul vostru se zvârcoleşte ca o lupoaică,
Se zbate, în cuşcă,
Zgârie drugii şi muşcă!

Dar şocul a ţinut numai câteva minute, fiind atenuat de o rugăciune şi de o scurtă meditare la cuvintele Domnului Isus: "In lume necazuri veţi avea. Îndrăzniţi. Eu am biruit lumea!".

In celulă mai erau câţiva bărbaţi şi un copil, care s'au trezit la intrarea mea. Şi ei crezuseră că vor fi primiţi cu braţele deschise de Jugoslavi. Nu scria oare, presa românească despre prezenţa Anglo-Americanilor în Jugoslavia?

Ne-am încurajat unii pe alţii, în speranţa că situaţia actuală nu va dura mult. Copilul, elev în clasele primare, adusese cu el o carte de şcoală în care se afla fotografia Anei Pauker. El a desenat portretul Anei Pauker pe perete, cu un creion, şi din proprie iniţiativă, a scris deasupra: "Bestia umană". Portretul era foarte reuşit şi copilul m'a rugat insistent să-i fac o "poezie" pe care să o scrie el sub desen. I-am scris următoarele versuri, în stil popular:

Izgoniţi de-o crudă doamnă,
Părăsirăm într'o toamnă,
Toţi cu inima pustie,
Scumpa noastră Românie.

Stăm închişi de-o săptămână,
Pentru Patria Română.
Şi-om mai sta cinci ani, mai frate,
Pentru sfânta libertate!

Toţi aveam convingerea că Ana Pauker era principala vinovată de plecarea noastră, că era "omul lui Stalin" în România.

Trebuie să mărturisesc, însă, că în cazul meu versurile de mai sus s'au dovedit profetice: voi fi condamnat la cinci ani de închisoare, pentru această trecere de frontieră!

In aceeaşi zile a trecut frontiera şi inginerul Economu, cu soţia, profesoară, şi cu doi copii, un băiat şi o fată, elevi. Copiii, în vârstă de 16 - 17 ani, erau înalţi şi frumoşi, inteligenţi, cunoşteau câteva limbi străine şi erau foarte bine educaţi. Era o plăcere să discuţi cu ei. Eu m'am împrietenit repede cu această familie. Dar nimeni din familia Economu nu bănuia atunci că nu peste mult timp toţi vor deveni eroii unei mari tragedii.

După câteva zile, am fost transferaţi la închisoarea din Panciova. Pe când mergeam prin Panciova, noaptea şi pe-o ploaie torenţială, un ţăran român din Banatul sârbesc, dând dovadă de mult curaj, a intrat în rândurile noastre şi ne-a întrebat:

- Ce este, măi fraţilor, cu voi?

- Am plecat din România, unde nu mai era de trăit, i-am răspuns eu.

- Aţi fugit de dracu şi aţi dat peste tată-său!, a adăugat ţăranul, depărtându-se în grabă.

Dar noi nu l-am crezut pe bietul om care părea îndurerat de soarta noastră. Am ajuns la închisoare uzi şi tremurând de frig. A doua zi am fost transferaţi la închisoarea din Covaciţa. Această închisoare, unde se spunea că a fost executat Draja Mihailovici, devenise o închisoare de tranzit pentru refugiaţii români.

La Covaciţa, unde am stat foarte puţin, am cunoscut pe profesorul Anton Crihan, despre care se spunea că făcuse parte din Sfatul Basarabiei, şi pe preotul Găldău. După câteva zile, un grup de aproximativ două sute de Români am fost trimişi la mina de cărbuni Banovici, din Bosnia.

Cum am ajuns la Banovici, am scris maiorului Lucian Dimitriu, căruia, în mod cifrat, îi comunicam care este situaţia din Jugoslavia. Aici, timp de o lună, ne-am bucurat de o libertate relativă, având permisiunea să ne deplasăm în localităţile Banovici şi Litva. Eram repartizaţi la tot felul de munci legate de activitatea minei. Eu, spre exemplu, devenisem monteur de reţele telefonice şi trebuia să mă urc pe stâlpii de telefon.

La sfârşitul lunei Decembrie 1948, toţi Românii am fost convocaţi într'o sală din mica localitate Litva. După ce ne-am adunat cu toţii, U.D.B. (securitatea jugoslavă) ne-a înconjurat şi sub stare de arest ne-a condus la Banovici. Nu voi uita niciodată solidaritatea noastră din acele momente. Tot drumul am cântat cu însufleţire, "Pe-al nostru steag e scris unire" şi alte marşuri româneşti.

La Banovici am fost închişi toţi la un loc (femei, bărbaţi şi copii) într'o baracă unde anterior fuseseră închişi prizonierii germani. Toţi bărbaţii am trecut la lopată. Mina de cărbuni fiind la suprafaţa pământului, încărcam cărbunii direct în vagoane. Lucram fără încetare, nici Dumineca nu era zi de odihnă.

Intr'una din zile a venit în inspecţie o personalitate comunistă. Eu i-am vorbit de "medgiunarodno pravo" (dreptul internaţional). Mi-a arătat lopata, spunându-mi:

- Lopata este internaţională!

Cinismul acestui comunist jugoslav mi-a adus în minte figura luminoasă a prof. Dascovici, care ne vorbea cu atâta convingere despre "dreptul sfânt de azil". Nu aş fi putut bănui atunci că există pe lume conducători cu orizontul atât de limitat încât să încalce acest drept. Profesorul Dascovici ne spunea cum după primul război mondial, Olanda a acordat drept de azil împăratului Wilhelm al II-lea şi a refuzat să-l extrădeze, cu toate insistenţele aliaţilor.

Intr'o Duminecă din luna Februarie 1949, doi Români, Ovidiu Horeanu din Cernăuţi, şi Tutoveanu din Moldova au evadat din baracă. Peste câteva ore am asistat la o scenă care ne-a îngrozit pe toţi, dar mai ales pe femei şi pe copii. Securitatea a năvălit cu armele în baracă, urlând şi ameninţându-ne că ne împuşcă. Apoi a luat mai mulţi bărbaţi, dintre care mi-amintesc de Ion Pârvulescu, fost coleg de liceu, actualmente scriitor la Paris, şi de Nicolae Cristescu, şi i-a dus la câteva zeci de metri de baracă, pe un mic deal, în spatele toaletei. Acolo zăceau împuşcaţi, Horeanu şi Tutoveanu. Ei aveau pielea jupuită depe craniu, deoarece fuseseră apucaţi de picioare şi târîţi prin pădure, după execuţie. Pârvulescu, Cristescu şi ceilalţi Români, sub ameninţare cu armele, au fost obligaţi să sape două gropi, unde i-au înmormântat pe Horeanu şi Tutoveanu, fără sicriu. Din cele două gropi mustea apa. U.D.B.-ştii erau în culmea fericirii, beau, cântau şi jucau în jurul gropilor. Aveam strania senzaţie că sunt prizonierul unui trib de canibali, care joacă în jurul meu, înainte de ospăţ.

Petrecerea lor a ţinut câteva ore. Ei ne dădeau un exemplu de ce este în stare să facă U.D.B.

In aceeaşi zi, părintele Barna, ardelean, a oficiat slujba de înmormântare pentru cei doi Români asasinaţi. Seara, la numărătoare, comandantul gărzii ne-a anunţat că pe viitor va răspunde vecinul celui ce va evada. Doamna Timofte, o bună româncă, i s'a adresat comandantului gărzii:

- Eu nu voi pârî niciodată pe vecinul meu, dacă va evada, chiar de voi fi omorîtă! Datoria oricărui refugiat este să-şi caute libertatea!

In prima Duminecă după asasinat, am refuzat să mai ieşim la lucru. Vroiam să se respecte ziua Domnului şi eram extrem de obosiţi. Când au văzut îndrăzneala noastră, la numai o săptămână după asasinarea celor doi Români, U.D.B.-iştii au intrat înarmaţi în baracă şi înnebuniţi de furie au ţipat să ieşim la lucru, că ne împuşcă. Unii dintre noi, timoraţi, au ieşit imediat. Apoi, pentru a ne intimida, comandantul gărzii a strigat:

- Cine nu vrea să iese la lucru să facă un pas înainte!

Mi-am dat seama că este un moment de cumpănă şi am făcut un pas înainte.

- Kako se zoves? (Cum te numeşti?), m'a întrebat comandantul gărzii.

- Radina!, i-am răspuns.

- Sabotira, ne Radina! a ţipat comandantul gărzii, înjurându-mă. Lasă că te împuşcăm noi!

Intâmplător, Radina, înseamnă în limba sârbească un fel de "muncitorul". Iată de ce mi-a strigat el "Sabotorul, nu muncitorul!". Apoi a întrebat:

- Cine nu mai vrea să iese la lucru?

Atunci, dintr'un grup de aproximativ zece studenţi, Maramureşeanul Iuga a strigat:

- Nici noi nu ieşim la lucru!

Comandantul gărzii m'a apucat de mână şi m'a scos din baracă, în timp ce mai mulţi Români mă rugau să ies la lucru, U.D.B. fiind capabilă să mă omoare.

Am fost dus în camera gărzii, unde comandantul a început să mă înjure, să mă lovească şi să mă ameninţe că mă împuşcă. Apoi m'a lăsat sub pază şi s'a dus la ceilalţi Români. După două ore, am fost dus în baracă. Oamenii fuseseră scoşi la lucru şi aduşi repede înapoi. Din ziua aceea nu s'a mai lucrat niciodată Dumineca.

Voi descrie sumar pe studenţii care au refuzat să iese la lucru şi anume pe cei pe care i-am putut fixa în câteva secunde, până când am fost scos din baracă de comandantul gărzii.

Juga, cel care a luat cuvântul în numele studenţilor, era un om hotărît şi avea un caracter integru.

Nicolae Caranica, din Constanţa, fusese student la Facultatea de medicină veterinară. Era un om inteligent, însetat de cunoaştere şi un bun creştin, gata oricând să sară în ajutorul aproapelui.

Ioan Cuşa, din Dobrogea, fusese student la Academia comercială. Era un om de acţiune, desluşit şi autoritar.

Tudor Grigorescu, din Jud. Romanaţi, fusese student la Facultatea de medicină umană. Era un om sincer şi de-o bunătate rară. Talentat, conducea corul nostru religios. Il vedeam deseori dus pe gânduri şi trist. Mă întreb dacă acest tânăr nu avea presentimentul că va fi ucis.

Gheorghe Caramiciu, din Dobrogea, fusese student la Facultatea de medicină veterinară. Era un om bun şi blând, care vorbea puţin şi se străduia să nu supere pe nimeni.

Mihai Pop, Ardelean, fusese student la Academia comercială. Era un om de mare voinţă şi stăpânire de sine. Era tăcut şi prevenitor.

Am prezentat pe aceşti studenţi şi dintr'un alt motiv: nu peste mult timp, trei dintre ei vor fi asasinaţi.

Părintele Barna, care călcase pe nervi securitatea jugoslavă prin rugăciunile înălţate pentru Românii asasinaţi, a fost în scurt timp ridicat şi dus într'un loc necunoscut. Dar rugăciunile noastre au continuat, La câteva zile după plecarea preotului, comandantul gărzii a exclamat stupefiat:

- Aştia toţi sunt popi!

Continuare în numărul viitor

MĂRTURII

Sfârşitul unui Prim-Ministru Român

J.M. ROMALO

Era prin 1956, primavara. Fostul Ministru de Externe, apoi Prim-Ministru al României între anii 1933 şi 1934 Gheorghe G. Mironescu, profesor de Drept Constituţional la Facultatea de Drept din Bucureşti, stătea ascuns într'o casă din strada Popa... în Bucureşti, din anul 1949. Il căutase atunci Securitatea pentru executarea ordinului Moscovei, de a aresta şi interna în lagăre de exterminare pe toţi fostii demnitari şi oameni politici cu familiile lor.

După şapte ani de temniţă benevolă, izolat într'o cameră cu uşa zidită, unde orice comunicare se făcea printr'o fereastră spre curte, bătrânul om de Stat, depăşit cu mult de 80 ani, şi-a simţit scăzând puterile şi a dorit să se ducă la mormântul soţiei sale Elena, la cimitirul de la intrarea spre Sinaia. Ar fi vrut să se închine şi dacă o vrea Dumnezeu, să şi moară acolo, lângă ea.

Cu ajutorul unui devotat al său, a luat trenul de Braşov şi singur, cu vederea şi auzul slăbite, nefiind avertizat de nimeni, a coborât din greşeală în gara Buşteni. Resemnat, a luat-o încetişor pe jos spre pădure, pe drumul Urlătoarei, veche plimbare a tuturor turiştilor din valea Prahovei. După puţin timp, ostenit, s'a aşezat în marginea potecii. Un căruţaş, coborând cu lemne, l-a descoperit: ce-i moşule cu D-ta aci? Bătrânul a mormăit ceva neînţeles în barbă, iar căruţaşul nici una nici două, l-a suit peste butucii ce-i avea în căruţă şi l-a lăsat în faţa gării, de unde miliţianul de serviciu l-a luat, în primire: -Cum te chiamă? -Mironescu Gheorghe. -Domiciliul? -Bucureşti, strada . . . - Bine moşule las'că te aranjăm noi! Şi l-a suit în primul tren spre Capitală. Ce ştia miliţianul din Buşteni de prima ofertă de Securitate pentru fostul demnitar. . .

S'a trezit bătrânul, iar în gara de Nord şi a luat hotărîrea că niciodată nu se va mai întoarce în chilioara protectorului său, care destul tremurase şapte ani de zile să nu fie descoperit. Cu banii ce-i mai avea s'a urcat în trenul de Roman unde avea un frate, medic pensionar. Când a auzit acela că i-a sosit fratele în gară, condamnat politic în lipsă, par'că a auzit de dracul. A venit val-vârtej să-l convingă să plece înapoi. Cât s'ar fi sfătuit cei doi bătrâni, au căzut la învoială să-şi continue drumul fratele rătăcitor spre Iaşi, unde avea un fiu, medic primar la un spital. Acela, om inimos, l-a internat de îndată la secţia de incurabili.

Câteva luni mai târziu, bietul Gică - aşa-l spunea familia - era tot prizonier că şi în anii dinainte, doar că trecuse într'un pat de spital, cu vecini şi miros de dezinfectante. A hotărît într'o bună zi să termine şi a înghiţit conţinutul unui tub de luminal. Dar viaţa îl mai dorea. A fost întors cu picioarele'n sus, cu un tub în stomac, clătit şi salvat. Intors în patul său, a mărturisit finului că singurul său dor era, ca după autopsie să fie utilizat ca obiect de studiu în folosul studenţilor. După care, într'o noapte, când supravegherea, ca în toate stabilimentele victoriosului socialism lăsa ca de obiceiu de dorit, a recidivat. De data aceasta încercarea i-a reuşit - cine ştie cu complicitatea cărui felcer dornic de un mic câştig - şi a trecut apele negrului Styx.

Ultima viziune ce am avut-o a celui care a fost unul din cei 21 prim-miniştri ai României Mari a fost la morga din subsolul acelui spital, unde G.G.Mironescu, eviscerat şi congelat, stătea gol sub un bec aprins, cu ochii închişi şi barba-i de sihastru până la brâu, sprijinit în zid, în picioare.

Nici ultima-i dorinţă nu a putut fi îndeplinită: căci a fost de îndată înmormântat, mai mult pe ascuns într'un colţ părăsit al cimitirului din Păcurari, unde o cruce ponosită i-a străjuit - cât timp oare? - ultimul somn.

J.M.Romalo

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

MIRA SIMIAN

FATA LUI TEMELIE

Ne-a parvenit, prin intermediul unei prietene, această culegere de bucăți în proză, reproduse după originalele apărute în diferite reviste din exil până în anul 1974. Culegerea cuprinde opt bucăți: Fata lui Temelie, Mimi, O casă, Singurătate în galben, Prune, Moșul Grădini și Bărci. Fiecare dintre ele, o adevărată perlă din colierul literaturii noastre feminine, în care Mira Simian, într'un stil cu totul personal, își mărturisește marele și indiscutabilul talent de prozatoare, combinând poemul în proză cu povestirea. Dăm ca exemplu bucata "MIMI", pe care o reproducem în pagina aceasta.

In traze scurte, dinamice și concise, Mira Simian aduce un întreg orizont poetic bogat colorat, comparabil cu un tablou de Van Gogh, realizând în cuvinte, ceea ce marele maestru a realizat în culori. Nu lirism ieftin, dulceag, ci adevărată creație artistică. Si aceasta nu ne miră câtuși de puțin, aflând că Mira Simian, a fost și pictoriță. Nu i-am văzut nici un tablou, dar ne închipuim că și în ele, Mira Simian a cultivat acelaș stil pe care-l folosește în bucățile ei în proză.

Ne-a mai fost trimis iarăși, și o copie a plachetei de versuri: "FARMECE", apărută, după câte ne putem da seama în anul 1966, în editura "Fundația Regală Universitară Carol I" din Paris, care cuprinde șapte poeme și dovedește o altă latură de activitate a Mirei Simian, care la fel, va rămâne în istoria literaturii românești, o altă dovadă a marelui și multilateralului ei talent. Din această plachetă, reproducem alăturat pentru cititorii noștri, poemul: "DESPARTIRE".

Nu știm anume, cât de mult, sau cât de puțin a scris Mira Simian în trecerea ei prin viață. Am întâlnit-o din când în când în paginile diferitelor publicații românești din amarnica noastră diasporă, și, de fiecare dată, am trăit, citindu-i scrierile, o mare și nespusă bucurie sufletească. Când, anul trecut, ne-a fost adus la cunoștință că Mira Simian a decedat, nu ne venea să credem. Citindu-i însă poemul "INTERPLANETARII" în foaia de literatură și artă "MICRON", redactată de dl. Stefan Munteanu (Anul 3, Nr. 15, 1978), pe care-l reproducem alăturat, ne-am dat seama că, această gingașă și talentată scriitoare, și-a simțit sfârșitul și și-a scris, în acest poem, testamentul.

Este trist desigur, nespus de trist, că destinul a curmat viața acestei artiste în cel mai strict înțeles al cuvântului, la vârsta de numai 58 de ani. Căci, fără îndoială, ar fi putut îmbogăți liberatura noastră feminină, cu alte valoroase opere.

Credem, ca încheiere că, atât pentru dovada prezenței noastre a celor de peste hotare, cât și pentru istoria literară a unei Românii libere de mâine, este absolut necesar ca, tot ceea ce a scris și publicat Mira Simian, și tot ceea ce a mai rămas în manuscris, să fie adunat și publicat.

MIRA SIMIAN 1920–1978

Mimi

Mărul din fața ferestrei, gol. Curtea pustie. Iarnă. Cerul cenușiu, în fund violet. In sobă lemne trosnind. Urcasem scara cu grijă: săniuța lunecase pe dâmburi și văi, rămăsese legată de stâlpul din fața ușii. In casă odăile reci, aproape întunerec, arătau mereu aceeași fotografie: o fată frumoasă cu păr roșu, privind fericită. Ii știam numele: 'Mimi'. Singura soră a trei frați. Venisem aici să văd casa unde se spune că la miezul nopții mama ei deschide ferestrele, ușile, aprinde focurile în sobe, pune masa, o așteaptă. Si vine.

- Nu cred în fantome și basme. Cemi spui e poveste.

Focul aprins în grabă trosnea. Frig. Crengile mărului mișcate abea. Probabil vântul.

- Mama crede. Si vine. . .

Așezată pe canapea priveam din nou fotografiile.

- Si cum era?

- Foarte veselă. Nu-mi aduc bine aminte. Eram mic. Când intra pe ușă totul devenea mișcare și râs.

- Tu ai văzut-o vreodată?

- In somn în fiecare noapte. Casa e plină de ea. Gramofoane cântă, mingi de tenis asvârlite prin colțuri. Intră și ese, când în costum de tenis, rochie de bal sau rochie de vară. Buchete aruncate pe scaune.

Tăcere. Focul trosnind. Vântul cerului rămăsese o linie în fund. Mărul. Ramuri întinse apoi rotunde înconjurând fotografia. Mică, apoi din ce în ce mai mare. Râzând Mimi mă privea.

Despărțire

Intrați în mine cimitire havaiene
Palmieri înalți moarte-mi legănați
Bărci albe, păsări, frunze plutitoare
Bucăți de lemn cu corpuri arse în soare
Pești vii, veniți, duceți-mă la mal.

Am rătăcit prin parcuri tropicale
Am ascultat tăcerea unui lac
Si în zăpada vârfurilor goale
Am căutat răspunsul unui veac.

Val de culoare, rochii havaiene,
Negrul păcat al unui păr nativ.
Veniți încolăciți-mă în trene
Si în bătaia tobelor bahiene
Duceți-mă la groapă, la sfârșit.

Interplanetarii

Murim în fiecare stea
lăsăm sămânța'n fiecare vulcan
cruce ruptă, troița Pacificului. . .
Cenușă aruncată'n vânt
în ocean pentru peștii arămii
sau stele căzătoare ascunse'n mărgean.

Mâine vom fi ulcele cu laptele privighetorilor
sau al ciocârliei oprite'n soare. . .
pietriș des
oasele munților
sfărâmate de Inkași ca să crească porumbul.
mâine vom fi trestia de zahăr
lângă țeposul ananas
sau tictacul șopârlei în noapte
dialogul păsării, cioc roșu. . .
toaca dela Cozia
atârnând soarele
în fiecare picătură de rouă.

CRONICAR

Cărți

Ovidiu VUIA

Am pe masa mea de scris 2 cărți, recent primite, care par a fi descinse din porțile Divinei Comedii ale lui Dante Alighieri.

Prima carte este "Demascarea" a lui Grigore Dumitrescu, apărută în editura autorului în 1978, care vine între noi din Infern, având reflexele stacojii și mirosul de pucioasă ale acestuia. Si dacă vom coborâ cu un ascensor imaginar pe axa iadului dantesc vom putea constata că ceea ce descrie G.Dumitrescu în cartea sa, s'a întâmplat în penitenciarul Pitești cu deținuții politici, în anii 1950-1951, întrece cu mult tot ceea ce prezintă în ale sale 34 de cânturi ale infernului, poetul florentin. Căci cartea lui G. Dumitrescu ne duce de fapt sub talpa infernului dantesc, într'un infrainfern, spațiu absurd de apocalips modern.

Ca și din cărțile lui Ion Cârja, aflăm că și la Pitești s'a executat în fond un diabolic experiment psihologic, aplicând-se metode prin care omul ajunge descărnat de tot ceea ce a învățat în decursul secolelor, transformându-se în ființa instinctelor primare, devenind de acum brută și bestie umană. Dacă rinocerizarea lui Ionescu are loc pe pământ, cea din închisorile comuniste pe care le-a descris G. Dumitrescu este mult mai subterană aparținând cavernelor întunerecului, unde domină duhurile oarbe și demente ale violenței.

Cartea este scrisă într'un ritm alert care captivează, autorul arătându-se mai mult decât un familiarizat cu condeiul.

In sfiala sa de a nu fi prolix, G. Dumitrescu redă totul ca pe un reportaj, care se înscrie într'un tablou imens, evitând însă o frescă mai detailată a faptelor, ceea ce eu personal o regret.

Desigur însă scopul este atins și toate eforturile pe care le-a depus autorul, pentru a da tiparului lucrarea sa, merită laudă și participația noastră.

Semnificativă este încheierea cărții în care se arată că până în urmă au căzut mai toți aceia care s'au pus în slujba violenței.

Acest epilog vine ca o îndepărtată lumină care se proectează în acest infern adânc și desigur ca un avertisment pentru acei care se mai pun în slujba teroarei și a nonumanității.

Fie-mi permis să citez aici versurile cu care își încheie Dante excursia sa în infern, potrivită momentului de care ne ocupăm aici:

Pornirăm dar pe cărăruia sumbră
spre lumea albă de lumini, prin prund,
și fără gând de-a poposi la umbră
Urcarăm sus și printr'un ochi rotund
zării la capul căii lungi și grele
podoaba bolții'n cer, și din străfund
ieșirăm iar către lumini și stele.

(Trad. Eta Boeriu)

Cartea a doua coboară de pe meleagurile celeste ale paradisului dantesc, ea fiind iscălită de Eglantina Daschievici, care în "Ma patrie" prezintă un volum original de poezii în limba franceză.

Este aici o Beatrice, care cu chipul unei alte Simonetta Vespucci de un alt Botticelli, își cântă dorul de țară de care anii și oamenii au despărțit-o barbar.

Născută în dulcea țară a Bucovinei, versurile ei nu arar se lasă îmbăiate de lava aurită a melancoliei, amintindu-și de munții acelor meleaguri, de ciobănașul care cântă din fluier, de doina și hora lor, de Crăciunul, Anul nou și cântecul de sorcovă al copilăriei sale; versul Eglantinei Daschievici se desfășoară într'o tindă luminoasă și albă, bucolic dar niciodată dulceag, amintind o pânză de Grigorescu:

Village, mon petit village,
Je te vois comme dans un reve..
Avec la maisonette cachee
Sous la haute colline,
Porte d'un paradis.

Sufletul ei este legat și de țara Basarabiei, alt pământ drag, robit azi, ceea ce face cântecul ei mai adânc, mai plin de rezonanțe,

Dar E. Daschievici împlinind caracterul dârz al femeii romănce, care undeva închide în el suferința milenară a poporului nostru, începând cu Dochia regina dacă, nu se lasă copleșită de durerile ei, de morbidezza care poate să ardă sufletul ca o leșie.

Cântecul lui E. Daschievici este optimist, credința în viitor nepărăsindu-o, ca cea pe care o are în Bunul Dumnezeu.

Așa, gândul îi este nu numai la ea ci și la soarta țării ei, România, cât și la frații ei de neam, mai ales la acei care trăiesc în exil. Pentru aceștia din urmă versul ei vine ca un cuvânt de îmbărbătare, un îndemn la luptă chiar și atunci când lupta pare pierdută. Este aici desigur îmviat gestul mamei lui Stefan Vodă precum îl știm cântat în versul antic al lui Bolintineanu.

Deacum poezia Eglantinei Daschievici părăsește domeniul liric, devenind o epică patriotică, un stindard pus în fruntea oștilor. Si a mormintelor care nu trebuesc uitate; cartea fiind dedicată memoriei căpitanului Romulus Daschievici, fratele ei, mort pentru patrie în 1943.

Versul patriotic al E.Daschievici are ceva din lumina poeziei lui Octavian Goga tradusă în limba franceză.

Iubirea pe care o emană cartea Eglantinei Daschievici, este demnă de a-i fi dedicată versurile cu care Dante își termină drumul său pe căile Paradisului:

Mai mult să spun nu-s vrednic prin cuvinte;
căci vrerii Sale potrivind pe-a mele,
asemeni roții mă'mpingea'nainte
iubirea ce rotește sori și stele.

(Trad. Eta Boeriu).

Ovidiu VUIA

Aurel D. BUGARIU

DRAGOSTE ALBĂ

ROMAN

Urmare din numărul precedent

10

Plecară.

In urma lor, Ionel Cernea rămase năuc, cu gândurile pierdute. Intâlnirea aceasta era absolut ireală. Tot atât de ireală ca noaptea de afară, ca fulgii mari și grei ce colindau în văzduhul de plumb.

Cu mișcări obosite se desbrăcă, stinse lumina, apoi se aruncă în pat, acoperindu-se bine. Incercă să nu se mai gândească la nimic. Gândul îi sbură însă nevolnic la doamna Magdalena Măcrineanu, la întâlnirea din tren, discuția, autograful, intenția de a o săruta, streinul care deschisese brusc ușa, cu fața zâmbitoare și plină de viață și se retrăsese apoi trist, abătut, invitația la o plimbare cu sania, despărțirea...

Unde să mai fi întâlnit oare femeia aceasta care aduce atât de bine cu Neli?

Desigur că și Neli, acum, tot așa trebue să fie. Cu trupul mai împlinit, mai matur.

Se păstrase oare Neli până acum pentru el? Mai era ea fata dragostei lui albe? O va întâlni oare? Mai era ea în orașul acesta? Cine știe...

Trecuse atât amar de vreme de când nu o mai văzuse. Ce o fi făcut oare Neli în tot acest timp? Rămăsese și ea aceeași de acum zece ani, ca el și ca Panait Vardaru? Sau, era așa, ca Ion Dragu, ca Olga.

Drăcușorul acela de fată își putuse oare atât de ușor sacrifica libertatea ca Olga? Renunțase la feciorie tot atât de ușor ca zâna din luminișul pădurei fermecate? Iși uitase promisiunea din seara aceia de toamnă cu ploaie melancolică de pe peronul gării? Dar el, el cum n'a uitat? Ii spusese atunci că are să se reintoarcă odată și are s'o smulgă din lumea aceasta banală și absurdă, are s'o ducă undeva departe, unde vor fi numai ei doi împreună cu amintirile și Dumnezeu.

Și acum, revenise.

Se păstrase așa ca să pară adolescentul de acum zece ani, ca să se reintâlnească la o cotitură a vieții cu ea, cu Neli de atunci.

Ionel Cernea, adormi în vâltoarea gândurilor.

De unde putea să știe el că destinul unei vieți fusese pecetluit deja de atunci de când părăsise orașul acesta? Nu-și putea închipui una ca asta. Totuși, realitățile lumii acesteia, nu se potriveau cu lumea visurilor lui. El nu trăia în lumea reală și cotidiană. El nu era ca oricare alt muritor. Lumea lui, era lumea visului. Și acolo, totul era posibil, pe când aci, toate acelea nu valorau nimic. In fața realității oarbe visurile lui erau niște crâmpee de viață banală, niște născociri ale minții neghioabe, niște absurdități.

Pentru el, viața a apărut întotdeauna prin această prismă a visului, așa că, niciodată nu și-a putut da seama că există și o altă viață, o viață pe care el n'a cunoscut-o niciodată, o viață a realităților imediate, care nu cruță și care nu iartă.

Pus în fața acestor realități împlinite, omul pare, sau cel puțin, caută să pară, indiferent, ușuratec, deși poate în sufletul lui se dă o luptă mare din care sigur, tot el va eși învins. Indiferența nu este întotdeauna un mijloc pentru a scăpa de ceva, pentrucă de multe ori, indiferența aceasta poate să fie ucigătoare. Ea este totuși, o poartă pe care te poți strecura ușor, dar numai în aparență. Insă tocmai această fugă îți demască gândurile și suferințele pe care cauți cu orice preț să le înăbuși...

11

A doua zi, Cernea se trezi târziu.

Lumina intrase pe ferestrele înghețate, mohorâtă. In cameră era frig, un frig care îți prelungește odihna și căldura patului.

Cu privirile pironite pe albul tavanului, se gândea la Magdalena Măcrineanu, la buzele ei fragede care se sustraseră atât de gingaș sărutului din tren, la asemănarea ei cu Neli, la necunoscutul care deschisese ușa compartimentului, apoi gândul i se opri întunecat asupra celor ce urmaseră.

Ce vis sumbru, și totuși, cât de frumos fusese..

Olga.. Dragu.. Panait...

Mai lipsea Silviu și Mantu.

Și cuibul de lumină de pe Semenic.

Ce s'o fi ales de ei?

De când îl prinsese în mrejele ei viața tumultuoasă a Capitalei, numai știa nimic de ei. Primise câteva scrisori dela Dragu și Panait cărora le-a răspuns în graba, plictisit. Viața lui de veșnic vagabond, îndrăgostit de mirajul plecărilor și sosirilor, nu-i permitea să întreție o corespondență permanentă cu nimeni. El era o pasăre pribeagă purtând în lumina ochilor vraja necunoscutului.

O lovitură puternică în ușa camerei, îi întrerupse firul gândurilor.

— Hei... Cernea... Scoală, mă, că s'a ridicat soarele de trei sulițe pe cer...

Ionel Cernea făcu ochii mari, ascultând cu atenția încordată.

Cine-l cunoștea oare aci? Cine-i era atât de intim în orașul acesta în care venise noaptea ca un hoț, încercând să-și fure adolescența pierdută?

A ascultat ecoul pașilor ce se pierdeau dealungul coridorului și 'n sufletul său, necunoscutul se strecura ameților. Nu-și putea da seama ce se întâmplă cu el. Toate câte le trăise de când intrase aci, erau realități sau erau simple visuri? Ce putea crede?

Era asemeni unui sălbatec care nu poate deosebi visul de realitate. Dealtfel, viața lui, toată o trăise aci, în această anticameră a realității, în lumea visului frumos, în lumea umbrelor amintirilor sale.

Cum putea crede oare că aterizând din lumea aceia a perfecțiunii pure, va întâlni aci, în orașul amintirilor, un fragment de viață care încă trăia? Era oare posibil lucrul acesta în lumea realităților imediate?

Se ridică greoiu din pat și începu să se îmbrace. Iși desmorți apoi fața cu apa rece din lavoar, își luă pălăria, o perie frumos cu mâneca hainei, îndreptându-se spre ușe. La mijlocul drumului se opri, țintuit de colindul ce se înălța dincolo de ușa camerei lui.

Scoală gazdo nu durmi-re
Domnului, Domnului, Doamne
Că nu-i vremea de durmit...

Deschise ușa și rămase din nou înmărmurit.

Incepu să se pipăe, să se convingă și de data aceasta că nu visează, că totul e realitate.

Și se repezi spre cei ce cântau, îmbrățișându-i.

— Voi??... Ce căutați voi aici?... Cine v'a adus?... Cine v'a spus că sunt aici?...

Ei îl luară de braț și porniră cu el pe coridorul lung și întunecos.

— ...Știi Ioane... Panait... Olguța... Nu pot înțelege nimic din toate acestea... Absolut nimic.

Dragu îi strânse cu putere brațul, zicându-i:

— Ce vrei să înțelegi, Nelule?... Ce vrei?... Nu-ți este de ajuns că ne vezi, că suntem alături de tine? Nu te bucură oare această ciudată reintâlnire?

Intrară în sala spațioasă a restaurantului și se așezară la o masă retrasă, în cel mai îndepărtat colț. Și în timp ce își luau cafeaua, Dragu îi povesti cum o cunoscuse pe Olga pe scările facultății de drept din Cluj, cum se împrieteniseră, viața de studenți, dusă împreună, apoi căsătoria. Ii aminti c'a practicat câtva timp avocatura, apoi s'a lăsat. Pierdu-se pe rând, toate procesele. Și acum, acum, era un biet funcționar, trăindu-și viața nefrutunoasă, aci, într'o cameră de hotel, alături de Panait Vardaru și Constantin Mareș, prietenul comun, care ducea aceiași viață ca și ei.

Fața lui Cernea se dăltuise într'o lumină de bucurie și pace. Incepuse să se regăsească în mijlocul lor, începuse din nou să devină el.

— Măi Dragule, dacă nu vă mai întîlneam, aşi fi crezut cu toată tăria că tot ce s'a petrecut în noaptea asta, n'a fost decât vis... Tu zâmbești. Se vede că n'ai trăit niciodată asemenea momente. Nu găsești oare în întâmplarea aceasta ceva supranatural, ceva de basm?... Numai la una ca asta nu m'am așteptat, măi fraților, măi...

Și îmbrățișându-i cu privirile și cu dragostea sa, tăcu un moment privindu-i, apoi continuă.

— ...Și tu, Olguțo, cum te simți în mijlocul oamenilor acestora?

Ea tăcu, aplecându-și încet pleoapele, neștiind ce să răspundă, neștiind ce voia el cu o asemenea întrebare, neștiind unde voia să ajungă.

— Dece apleci ploapele, Olguțo, ca o fată mare; rușinându-te de vorbele mele?... Când vorbesc azi cu tine, vorbesc cu soția prietenului și fratelui meu de școală și suferinți... Sau, ești poate încă... fată mare...

Se supăraseră oare ei că prea-i neglijase? Sau... cine știe...

Au isbucnit cu toții într'un râs sincer, într'un râs care-i apropia mai mult. Singură Olguța, tăcea cuminte pe scaunul ei, absenta și melancolică.

In sufletul ei, se trezise dragostea fugară dintr'un parc uitat. Avea în față după zece ani pe omul acela care i-a descătușat simțurile, pe omul acela care i-a incrustat pe buze întâiul sărut și i-a aprins în suflet candela iubirii. Avea în față cea dintâi întruchipare a visurilor ei, dragostea dintâi și prima desiluzie.

Amintirile acestea îi torturau sufletul.

Cu câtă nevinovăție se aruncase atunci în brațele necunoscutului. Cu câtă disconsiderare de sine îl înălțase pe el, pe zeul acesta pentru care nutrea cel mai fanatic cult. Și el, cu câtă nepăsare îi vorbea acum, după ce atunci, dăduse cu piciorul în templul sfânt al dragostei ei, dărâmându-i toate nădejdiile și desvelindu-i în acelaș timp sufletul bărbatului în tot ce are el mai crud.

Dece făcuse oare Nelu lucrul acesta? Și dece-și râdea acum de ea. Nu vedea oare sbuciumul sufletului ei? O considera soția fratelui de suferinți, soția celui mai bun prieten de școală? Dece? Dece n'o considera fata de acum zece ani, fata căreia i-a coborât într'o seară stelele de pe cer oferindu-i-le dar de nunta sufletelor lor...

Cine-i va smulge oare din suflet trăirile acelea? Cine-i va tămădui rana aceia pe care o primise în primăvara sufletului ei?... Vremea?... A fost incapabilă de asemenea minuni!... Ion, omul acesta care nu știe altceva decât să bea, împreună cu Panait Vardaru și Constantin Mareș, cu atât mai puțin.

Nelu, el era acela, care putea să mântuiască sufletul Olguței. El însă, o considera soția fratelui său.

Il ura? Il ura pe omul acesta. Și totuși, cât de mult îl dorea.

A ridicat încet ploapele și capul, și privirile ei s'au încrucișat cu privirile lui.

In străfulgerarea aceasta, Ionel Cernea a văzut în ochii ei lumina făcliilor stinse și s'a înfiorat. Ce voia oare Olguța dela el? Ce însemnau privirile acelea atât de cerșetoare?...

Și'n sufletul lui, au început să coboare stelele unei seri pe care o petrecuse alături de Olguța, în parcul „*Scudier*".

Tăcerea se lăsase între ei, peste ei, în ei, ca o ceață. Simți tristețea cum căuta să i se furișeze în suflet și căuta cu orice preț să o alunge.

Zadarnice îi erau însă toate încercările. Tristețea care se cobora în sufletul lui, în valuri din ce în ce mai groase, nu era altceva decât o prevestire urîtă. Incepuse ziua nașterii, ziua reînoirii și purificării materiei, trist și abătut, deși trebuia să fie vesel în mijlocul acelora pe care i-a iubit atât de mult și pe care-i mai iubea încă.

Continuare în numărul viitor

ÎNVIEREA DOMNULUI
CÂNTATĂ ÎN VERSURI DE POEȚII NEAMULUI NOSTRU

—ANTOLOGIE—
ALCĂTUITA ŞI PREZENTATĂ DE

Nicolae NOVAC

ÎNVIERE

Cuvânt de mântuire s'a rostit;
Vânzarea s'a făcut; sărutu-i dat;
Sub spinii hulei frunți au sângerat;
Pe dealul crucii urcă neam trudit.

Supliciu'ncepe; cuele se bat;
In umilinți și'nfrângeri răstignit
Destinul țării'n jertfe împlinit
Cu fiere și oțet s'a adăpat.

Catapetesmele stau despicate
De-a cerului lumini străfulgerate,
Pământul peșteri și prăpastii cască...

Dar` undeva a treia zi străluce
Si Patria se smulge de pe cruce
In învierea nouă, românească !

Grigore BUGARIN

HRISTOS A ÎNVIAT

Un cântec de mărire străbate omenirea
Cu el aduce viața, aduce mântuirea.
E cântecul de slavă atât de așteptat
Răsună pretutindeni "Hristos a înviat"

Prin sate și orașe pe dealuri și câmpii
Sclipesc în seara sfântă, mulțime de făclii
Si pare că văzduhul întreg e fermecat
De-un cântec sfânt și dulce "Hristos a înviat"

Plutește peste fire îmbătător parfum
Chiar haina primăverii mai scumpă pare-acum
Iar lacrimile toate pe fețe sau uscat
Se-arată mântuirea "Hristos a înviat"

Din unghiurile lumei se'nalță rugi fierbinți
Se'nflăcărează inimi, se'nobilează frunți
Din suflete'nvrăjbirea și ura au plecat
Al păcii rege vine "Hristos a înviat"

Prin zările senine se pierd în depărtări
Al clopotelor glasuri, al lumilor cântări
Si slab se mai aude, ecou îndepărtat
A lumilor ce cântă "Hristos a Inviat"

Benedict PANAITESCU

CRISTOS A ÎNVIAT

S'au tremurat stăpânii lumii
La glasul blândului profet
Și-un dușman au văzut în fiul
Dulgherului din Nazaret!

El n'a venit să răsvrătească,
Nu vrea pieire nimănui:
Desculț, pe jos, colindă lumea,
Și mulți hulesc în urma lui;

El orbilor le dă lumină
Și muților le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoală din mormânt.

Și tuturor deopotrivă,
Imparte darul său ceresc,
Și celor care cred intr'Insul,
Și celor ce-l batjocoresc.

Cât bine, câtă fericire,
Și câtă dragoste-ai adus!
Și oamenii drept răsplătire,
Pe cruce'ntre tâlhari te-au pus.

Voi toți, ce-ați plâns în întuneric
Și nimeni nu v'a mângăiat,
Din lunga voastră'ngenunchiere,
Sculați ... Cristos a Inviat!

Alexandru VLAHUȚĂ

CRISTOS A ÎNVIAT

Cristos Mântuitorul din morți a înviat
Și fruntea-i ca un soare
Lucind peste popoare,
Fiori de nemurire în lume-a 'mprăștiat!

Cristos, zeul credinței, eșit-a din mormânt!
Și-a sa reînviere
ne-arată că nu piere
Dreptatea și credința și adevărul sfânt!

Cristos e viu! Ca dânsul, o! voi ce suferiți
In lanțuri de robie,
Curând la viață vie
Din umbra trist'a morții veți fi cu toți eșiți!

Vasile ALEXANDRI

CÂNTEC DE PAŞTI

Hristos a înviat - și moartea
Zdrobit-a fost pe crucea sfântă!
In primăvara ce se-avântă
Răsună ceru'ntreg de cântec
Si'n mine Invierea cântă. . .

Zadarnic a'ncercat Satana
Să schimbe rostul mântuirii,
Căci pedeapsa răstignirii
Hristos a biruit mormântul,
Nălțând stindardul nemuririi!

De-aceia, sufletelor triste
Si voi, sărmane inimi goale.
Uitați de răni, de spini și boale-
Cu ochii la Isus cel Veșnic
Aduceți flori și osanale!

Si-aduceți, mai presus de toate,
Dorința unei vieți sihastre,
Dorința învierii voastre:
De-a trece dincolo de moarte,
Pe porțile de sus, albastre. . .

Simion CUBOLTA

RUGĂ PENTRU ÎNVIERE

Doamne.
Amar aduc din satul meu uitat, departe,
La margini de hotar.
Deschis să-mi fie sufletul - o carte
Pentru copii - abecedar. . .

Din lacrima ce-o poartă'n colțul genei
Tărani cu palma noduroasă și suflet răstignit,
Am însemnat opriri la porțile Gheenei
Si-am împletit
Cunună de măriri pentru Inviere.

Din datina poporului sărac și bun,
Aduc azi ruga mea la denii.
Nădejdile în salbă să le-adun
Si să distrăm năpraznice vedenii.

Umil,
Cu gând neistovit, în ceasul răstignirii Tale
Cobor în giulgiu trupul vlăguitului norod.
Din chinul frământărilor o cale -
Să-i hărăzești - cu bucurie și cu rod.

Din ochii stinși și fețe măcinate.
Răsară floarea traiului mai bun.
In ruga mea - străbun după străbun -
Noi toți, am năzuit spre deslegarea de păcate.
Când toaca va vesti nemărginita Ta putere
Si îngerii vor proslăvi Minunea în sobor,
Trimite răstignitului popor,
Mult așteptatul semn de Inviere.

Valeriu CÂRDU

PE URMELE RĂZBOIULUI RECE:

La moartea Tiranului

Prof. Mircea MILESCU

Motto: "Fiind cel mai puternic, el nu se considera agresorul, dimpotriva defineşte cotropirea popoarelor libere drept autoaparare".

Bossuet: Principii politice extrase din Sf. Scriptură

In zorii zilei de Duminecă, 29 Iunie, 1950 trupele nord coreene au trecut linia de demarcaţie a Paralelei 38 care despărţea Republica Democrată Coreeană de Coreea de sud. Diviziunea apăruse la sfârşitul războiului când trupele sovietice au invadat Coreea în urmărirea forţelor japoneze în retragere. Sfârşitul războiului le-a surprins în marsul spre sud, la Paralela 38 care avea să rămână până astăzi linia de demarcaţie a Cortinei de Fier în Tara dimineţilor liniştite.

Nici până astăzi nu se ştie cine a luat această decizie, chiar Hruşciov în Raportul secret despre crimele lui Stalin, păstrează tăcere asupra faptului. Un atac similar s'a petrecut în 1939 când Stalin şi-a azvârlit trupele asupra Finlandei crezând că afacerea se va sfârşi în câteva zile, cu sacrificii minime, însă a gresit, ceea ce l-a făcut pe Stalin să fie mai prudent de atunci înainte.

De astă dată, o nesăbuită declaraţie a Secretarului de Stat american, Dean Acheson, l-a convins pe Stalin că nu există nici un risc. In discursul dela National Press Club, din 12 Ianuarie, 1950, Dean Acheson a exclus Coreea de sud din "Perimetrul defensiv" al Statelor Unite din Extremul Orient. Pentru Stalin acest lucru suna ca o invitaţie la invazie. In plus opinia generală era că dacă Statele Unite nu au intervenit când comuniştii au ocupat toată China, cum s'ar arunca în luptă cu colosul chino-sovietic pentru o fâsie îngustă de Coree, pe care ei însăşi o evacuaseră cu un an înainte?

In douăzeci şi patru de ore tancurile comuniste erau aproape de capitala Coreii de sud. Truman şi Pentagonul intră în panică: dacă invazia comunistă nu era oprită, bazele americane din Okinawa, Taiwan şi chiar Japonia, erau ameninţate. Pentagonul ştia că sovietele nu erau pregătite de război, dar Coreea putea fi un teren de încercare al Războiului Rece, o repetare a blocadei Berlinului din 1948.

Consiliul de Securitate ONU votează 9-0 împotriva invadatorilor din nord dar fără nici un efect asupra acestora. La 29 Iunie Truman trimite două divizii americane sub pavilion ONU să oprească puhoiul dar în scurt timp ele sunt respinse şi ameninţate să fie azvârlite în mare.

La ONU, John Foster Dulles, un strălucit jurist şi anticomunist fulmina împotriva lui Andrei Vişinski, reprezentantul sovietic.

Conflictul coreean ia amploare în timp ce presa sovietică dădea puţină atenţie faptului, fiind preocupată de Mişcarea Mondială pentru pace.

Aceasta era o manevră politică a lui Stalin de a cuceri opinia publică mondială în care antrenase toate partidele comuniste din occident, reuşind sa-şi atragă şi cooperarea catolicilor din câteva ţări. Adenauer al Germaniei era înfăţişat ca un vampir însetat de răzbunare, iar în Franţa Jean Paul Sartre se prezintă la Palatul Elisee cu petiţia la Vincent Auriol să-l elibereze pe comunistul Henry Martin care luptase împotriva războiului din Indochina.

La 5 Noiembrie Mao anunţă public că "întregul popor chinez, în mod voluntar, a decis să ajute Coreea în datoria sacră de a rezista invadatorilor americani". Stalin a angajat în luptă toate resursele umane din Coreea şi China, rezervându-şi exclusiv frontul diplomatic, dezlănţuind o campanie anti - americană fără precedent.

Pravda din 17 Decembrie scria: "Nu există limită la crimele agresorilor americani în Coreea. Agresorii americani au zmuls un copil din braţele mamei. I-au omorât scoţându-i ochii, apoi au forţat pe nenorocita mamă să-l mănânce."

Suferind serioase pierderi, Truman se vede nevoit să escaladeze războiul.

Din Coreea, Generalul Mac Arthur făcea următoarea sugestie: "Aruncarea a 30 până la 50 de bombe atomice în Manciuria şi debarcarea a 500.000 soldaţi a lui Chian-Kai-Shek". Truman urmărea o linie moderată, să nu se lase blocat în Coreea de trupele chineze şi coreene, timp în care Stalin putea acţiona în voie în Europa. Truman voia încheierea unei păci fără învingători, fără învinsi, care putea fi acceptată de Stalin, dar acel Gen. Mac Arthur susţinea morţiş că "nimic nu poate înlocui victoria". Prin dorinţa unei victorii totale şi radicale asupra comuniştilor, Mac Arthus stătea de-a curmezişul politicii Casei Albe. Cum putea deci Truman să-l convingă pe Stalin sau pe chinezi că acest bătăios general Mac Arthur nu exprima punctul de vedere al guvernului american?

La 11 Aprilie 1951, Truman îşi concediază proconsulul din Coreea şi Mac Arthur se întoarce la San Francisco, apoi la New York, unde este aclamat de milioane de americani ca un adevărat erou sacrificat de laşitatea politicienilor.

In Europa, la sfârşitul anului 1951, alegerile din Marea Britanie readuc la putere pe Winston Churchill. Leul britanic îmbătrânise, avea 77 de ani, era aproape surd iar judecata nu-i mai era limpede. Visul său era să restabilească tandemul anglo-american din anii războiului, de pe timpul lui Roosevelt. Lumea se schimbase. Războiul Rece era un duel între cele două supraputeri. Puterea britanică era doar o amintire.

Ofensiva comunistă ia amploare. După ce China a invadat Tibetul stăpânit de India, Stalin porneşte o ofensivă puternică în sud, în Vietnam unde armata franceză pierde bazele de la Cao Bang şi Lang Son. Rebeliunile comuniste iau amploare în Malaja şi Indonezia. In ţările sud-est europene, ocupate de armata sovietică, tratatul de pace este violat, armatele acestor ţări sunt organizate după model sovietic. Germania de este devine o garnizoană militară. Pe fundalul acestor focare, războiul din Coreea n'a făcut decât să dramatizeze slăbiciunea diplomaţiei americane şi mai ales postura militară americană. In timp ce sovietele aveau şase milioane de oameni sub arme, Statele Unite dispuneau de zece divizii combatante.

Situaţia era acută şi Truman a trecut la măsuri. In August 1950, Congresul a aprobat "Defense Production Act" alocând 12 miliarde dolari pentru înarmare şi 5 miliarde ajutor militar aliaţilor.

Cursa înarmărilor luase startul, se crea o balanţă a terorii în ambele tabere, care, în curând aveau să - şi schimbe comanda. Truman pleca de la Casa Albă, Stalin pleca la cele veşnice.

In Noiembrie 1952 America aducea la Casa Alba pe Gen. Eisenhower, care în ciuda profesiei sale de militar a fost un pacifist, trăsătură moştenită de la mama lui, martoră a lui Jehovah.

La 17 Decembrie 1952, generalul destituit Mac Arthur i se adreează într'un mod patetic, căutând să-l determine la o acţiune radicală: "Ai în mâinile tale puterea de a produce cea mai puternică impresie asupra lumii civilizate de le răstignirea lui Christos încoace.

Dacă te duci la Casa Albă acţionează imediat şi dinamic-vei fi amintit în istorie ca un Mesiah." Se vede că puţin i-a păsat lui Ike de istorie. Neavând combativitatea necesară, Stalin a intensificat propaganda anti-americană. Pe frontul din Corea era linişte, deşi armistiţiul era suspendat. Brusc, radiourile comuniste din toată lumea anunţau o nouă crimă americană-plaga bubonică- a fost împrăştiată în Coreea şi China.

Savanţii occidentali înfrunte cu Joliot-Curie sprijină acuzaţia.

Agenţii imperialişti aruncau gândaci din avion care distrugeau recoltele de cartofi în Ucraina, Bielorusia şi apoi în ţările de "democraţie populară". Propaganda sovietică lua forme de circ, antrenând toate vârstele şi categoriile de muritori. Deodată, infernala maşină tăcu.

La 5 Martie 1953, era anunţată moartea lui Stalin. La ştirea morţii lui Stalin, Pres. Eisenhower a spus: "Odată cu Stalin se sfârşeşte o eră".

Pentru lumea occidentală, moartea lui Stalin avea o simplă semnificaţie politică: Războiul Rece îşi va schimba cursul. Persoana lui Stalin se reflecta în opinia occidentală în mod diferit. Incă din 1948, Truman spunea despre Stalin, următoarele "Im' place de Unchiul Stalin. E un om cumsecade, dar este un prizonier al Comitetului Central. Ai putea să te înţelegi cu el dar cei din C.C. nu-l lasă să-şi ţină cuvântul dat".

Truman nu stia că în 1934, după cel de al VII-lea Congres al P.C.U.S. denumit "Congresul Cuceritorilor", din cei 1970 de delegaţi bolşevici din Congres, 1108 au fost masacraţi sau deportaţi.

O referire şi mai măgulitoare la adresa persoanei lui Stalin ne-a lăsat-o ambasadorul american la Moscova Joseph H. Davis: "Privirea din ochii lui căprui era excesiv de drăgăstoasă. Sunt sigur că orice copil ar fi dorit să stea pe genunchii lui şi orice câine ar fi sărit în două picioare."

Pentru oamenii care au trăit sub dominaţia comunistă, Stalin a fost personificarea teroarei şi morţii.

In perspectiva celor 26 de ani dela moartea sa ne întrebăm ce a reprezentat Stalin? Un fenomen rus sau o consecinţă a revoluţiei marxist-leniniste? A fost o aberantă deviaţie de la leninism?

Istoricii occidentali îl aseamănă lui Ivan cel Groaznic şi rezolvă dilema:

"Aşa este ţara aceea, ce vreţi ?"

Este o formulă geopolitică convenabilă. Alţii îşi amintesc tensiunea începutului dominaţiei sale: înapoierea economică, războiul civil, ofensiva împotriva Germaniei. Se putea fără un pumn de fier ?

Alţii măsoară drumul parcurs, dintr'o ţară cu păduri, cu drumuri înglodate în noroi, locuită de mujici primitivi, ea a devenit o putere mondială care l-a putut înfrunta pe Hitler.

Dar cei care au simţit mâna grea a lui Stalin nu pot neglija un aspect. Elita intelectuală: politicieni, ofiţeri, ingineri a fost extirpată. Generaţii întregi decimate de represiuni, deportări şi executări. Aceste lovituri au împiedicat progresul material şi spiritual al tuturor ţărilor cotropite de Stalin, inclusiv Uniunea Sovietică. A încetinit şi chiar a distrus creşterea demografică lăsând teritorii pustii pe întinsul Europei şi Asiei.

Poate cineva ignora faptul că Stalin a umilit spiritul, a călcat în picioare omul de rând, ridicând deasupra acestora o clasă a birocraţiei ce ţinea în mâini cnutul hanilor tătari ?

Poate cineva să-l ierte pentru că a ucis nu numai milioane de oameni dar şi credinţa lor ?

Poate cineva să-l absolve de vina de a fi zdrobit şi exterminat oamenii până în ultima zi a vieţii, chiar şi când vechii rivali fuseseră lichidaţi, când nimic nu mai putea justifica uciderea decât setea devorantă de putere ?

La toate aceste întrebări răspunde prezentul.

Stalin a fost un produs al bolşevismului rusesc.

Persoana teroristă a lui Stalin a decedat. A decedat şi Beria şi Hruschiov, dar teroarea trăieşte.

Dela golful Finlandei la Marea Bering, din Kamciatka la Berlin, totul s'a oprit pentru zece minute: - fabricile, vapoarele, locomotivele fluierau anunţând planetei că Marele Tartor trecea la cele veşnice.

Radio Vatican anunţa îndoliat;

"Acesta este momentul ca să vedem în şeful Statului Sovietic un suflet mântuit de Christos, un suflet pentru care Catolicii imploră mila lui Dumnezeu în spiritul universal al carităţii creştine".

La Peking, în marea piaţă a Păcii Cereşti, Mao şi câteva milioane de chinezi stăteau încremeniţi în faţa unui portret urias.

La Praga, Bucureşti şi Budapesta viaţa îşi ţinea răsuflarea în timp ce Stalin era coborât în mormânt unde urma să fie înbălsămat pentru veşnicie.

In Octombrie 1961, corpul său a fost scos din Mausoleul Lenin şi îngropat sub zidurile Cremlinului alături de Dzerjinski, Kalinin, Frunze, Zdanov şi alţi vecini, răpuşi de gloanţele lui Stalin.

Stalin lăsa în urma sa copilul favorit, Svetlana, care a renunţat la numele Stalin în 1957, luând numele Aleluieva, al mamei sale asasinată de Stalin. La 6 Martie 1967 după 14 ani de la moartea tatălui, călătorind în India, a cerut azil politic în vest, stabilindu-se în S.U.A. unde s'a recăsătorit.

Ironia istoriei: ultimul descendent, nepot al lui Stalin, s'a născut în California şi este cetăţean american.

Cel de al doilea copil, Vasily fiul rătăcitor, general de aviaţie, victimă a alcoolismului, trimis de Stalin la închisoare apoi exilat în Cazahstan a murit la vârsta de 41 de ani, în 1962 ros de alcool.

Incepând cu rivalii politici, continuând cu popoarele subjugate, sfârşind cu familia sa, Stalin a lăsat în urmă, o mare de sânge.

Cu câteva zile înaintea morţii lui Stalin, Anthony Eden îl soma pe Andrei Gromâko să elibereze pe ambasadorul englez la Seoul, care împreună cu alţi funcţionari erau deţinuţi de comunişti din Iunie 1950.

Guvernul britanic primea acelaşi răspuns: "Guvernul sovietic nu are cunoştinţă de acest fapt şi nu are nici o responsabilitate în această privinţă."

Unsprezece zile, după moartea lui Stalin, Moscova eliberează pe ambasadorul prizonier.

După 4 luni de la moartea lui Stalin războiul din Corea se încheie. Durase 37 de luni şi a lăsat în urmă 2 milioane de morţi.

Americanii sfârşeau un război fără să-l câştige, cu preţul a 54.000 de soldaţi morţi.

Frontiera a rămas aceeaşi, la Paralele 38 ca înainte cu 3 ani.

Guvernul şi opinia publică americană erau decişi să împiedice un astfel de război în viitor.

Cinsprezece ani mai târziu însă, americanii aveau să se împotmolească în Vietnam unde aveau să lase mai multe victime, mai multe miliarde de dolari.

Confruntările Războiului Rece aveau să continue până în ziua de azi.

Mircea MILESCU

ÎNTRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail EMINESCU

MARTURII INCONTESTABILE

Frantz Iosif I scria în diploma sa împărătească dela 9 Decembrie 1862: "Tara de sus a Moldovei se numea dintru început Arboroasa. Si abea după trecerea ei la Austria începu să i se zică Bucovina. Pentrucă, galițienii și rutenii, vecini cu Arboroasa, nu puteau rosti acest cuvânt românesc și venind deseori la Cernăuți cu treburi negutătorești i-au dat numele de Bucovina, dela cel mai răspândit copac prin părțile locului-buc (fag). Deci, "Bucovina" înseamnă "făget" sau țară a pădurilor . . ."

Impăratul se referea și la recensământul populației din acest ținut ce se termina sub supravegherea generalului austriac Spleny în Decembrie 1776. Potrivit acestui recensământ Arboroasa avea atunci 75 mii de locuitori grupați în 12500 de familii. Ca pături sociale capii de familii numărau 197 boieri și mazili, 415 preoți, 86 dascăli, 466 dregători, 45 negustori, 14-922 țărani români. Urmau apoi 58 armeni, 526 evrei, 294 țigani și . . . nici un ucrainean sau rus!

O dovadă elocventă că majoritatea populației o formau românii sunt scrisorile generalului Soleny și ale succesorului său Enzemberg trimise curții împărătești dela Viena, precum și atestările savanților timpului, Goehlert și Gray, care menționau în lucrările lor că "poporul de baștină erau moldovenii" și că numai pe alocuri "se auzea vorbind armenește și evreește". Iar împăratul Iosif al II-lea poruncea în vara anului 1783 ca să fie numit la Cernăuți "un auditor care să știe limba țării". Tot atunci împăratul îl numai pe boierul român bucovinean Vasile Balș secretar al consiliului curții de război dela Viena "ca să se afle și la consiliul acela cineva care scrie limba Bucovinei" - scria împăratul.

Scrisorile dregătorilor deasemeni erau scrise în limba română. Căpitanul districtului Cernăuți, un oarecare Platzer, scria: "Cinstitului Domn Doxachi fon Hurmuzachi la Cernauca.

De bun neam născutule! Fiindcă Excelența Sa Domnul Gubernator iară vine la Bucovina în trebi de slujbă, și voesce la acest prilej a vorbi cu unii din Dumnealor Stăpânii moșiei pentru unele și altele; pentru aceasta dau poștă Dumitale, ca să binevoesci la 8 a lunii acestii la amiază-zi a te afla la Toporouți, în care zi și Execelența Sa va sosi acolo. Eu rămân cu deosebită cinste a Dumitale gata slugă, Platzer. 5 Octombrie 1818".

Această marcare de an blestemat pentru întreaga suflare românească, anul primei ocupări a Basarabiei de către ruși, ne duce la călătoria de studii prin părțile Hotinului, Noua Suliței și Bricenilor a savantului Goehlert care scria spre sfârșitul secolului XVIII: "Baștina locuitorilor a fost din început Românii. Dar îndată după ce țara de sus a Moldovei a trecut la împărăția Austriei, ea fu călcată de cele mai felurite nații. Din mejieșita Galiție fugiră încoace Rutenii și Polonii de frica cătăniei țariste, pentru că în anul 1780 împăratul Iosif al II-lea scuti țara de cătănie pe timp de 50 de ani".

Acești 50 de ani de scutire militară au adus până la 1830 în Bucovina și Basarabia de Nord zeci de mii de ucraineni care se așezau cu traiul pe la margini de cătune românești, cum ar fi Stănești, Bobești, Călinești, Cuciurul Mare, Mamaești și altele, ce se transformă cu timpul în sate rusești: Stanovți, Bobivți, Cuciur - Velichi, Mamaevți, etc. In multe cazuri denumirile au rămas românești-Codreni, Floreasca, Păunel, locuitorii lor însă fiind asimilați până la urmă.

Spre deosebire de Bucovina, unde pătrunderea rușilor și ucrainenilor se producea în mod sporadic, în Basarabia înstrăinarea ținutului a fost ridicată la rang de politică de stat. Au fost închise toate școlile românești. Intinsurile rămase libere după strămutarea tătarilor din Bugeac au fost declarate pământuri de stat și moldovenilor le era interzis să se stabilească cu traiul pe ele. Incepu colonizarea cu așa numiți țărani ruși liberi aduși din toate capetele imperiului. Tarul a acordat și el, după exemplul împăratului austriac, înlesniri de momeală pentru cei aduși: scutire de impozite pe trei ani și de serviciul militar - pe 50 de ani.

Valuri nesfârșite de emigranți din guberniile Rusiei și Ucrainei au inundat pământurile sudice ale Basarabiei. Afară de acești "legaliști", zeci de mii de iobagi din interiorul Rusiei găseau adăpost la familii de români din județele Tighina, Cetatea Albă, Izmail și Hotin, fiind ascunși sub numele rudelor răposate. De atunci se trage și zicala: tata rus, mama rus, iar Ivan - moldovan. Bunătatea românului, sireacul!

In timp ce rușii și ucrainenii curgeau cu nemiluita în ținutul dintre Nistru și Prut, băștinașii luau drumul pribegiei. Deacum către anul 1815 numărul acestor refugiați în Principatul Moldovenesc atingea cifra de 30 de mii!

Nicolae LUPAN

Cunoașterea trecutului a fost și continuă să fie un imperativ al oamenilor din toate timpurile. Așa cum fiecare dintre noi știe cine i-au fost bunicii și străbunicii, la fel și popoarele tind spre cunoașterea trecutului lor. Cine nu știe astăzi că după căderea Imperiului Roman, din trupul lui dădură lăstari noi care cu timpul au format popoarele italian, francez, spaniol, portughez, român?. . Acesta din urmă, asemenea unui grăuncior dus de vânt, a prins rădăcini adânci într'un meleag împrejmuit mai apoi de țarini slave. Iar până la statornicirea acestora, precedată de nesfârșite năvăliri de peste Nistru, strămoșii noștri de pe cuprinsul fostei Dacii erau singurii stăpâni ai câmpiilor și luncilor ce le aparțineau din tată în fiu. . .

Grigore VIERU *

Firicel de in plăpând,
Bucovină,- al tău pământ
Il iubesc și-mi este drag
Până'n vârf de brad și fag,
Pân' la crestele de munte,
Pân' la stelele mărunte,
Pân' la ochii mamei mele
Care sânt ca două stele.

*Se publică fără știrea autorului.

PE MARGINEA TESTAMENTULUI LUI PETRU CEL MARE

In 1757 ambasadorul francez de la St. Petersburg reușește să obțină o copie după testamentul lui Petru cel Mare, testament, ce este publicat abea la 20 Februarie 1843 în ziarul parizian "Echo Francais".

Petru cel Mare cere "iertare de la Atotputernicul Dumnezeu" pentru îndrăzneala de "a privi poporul rus ca fiind chemat să stăpânească în viitor toată Europa". Mai departe Petru vede "năvălirea popoarelor Nordului asupra Occidentului" ca ceva hotărât de providență. Zis și făcut: la 1700 el începe războiul nordic care îi aduce gurile Nevei unde fondează orașul ce urma să-i poarte numele. In 1721 el devine stăpân pe țărmul Mării Baltice iar peste doi ani și pe cel al Mării Caspice. Aceste cuceriri cu forța îl fac pe ambițiosul țar să-și continue testamentul, zicând: "Am găsit Rusia un pârâiaș și o las un râu mare", îndemnându-și urmașii s'o facă "mare întinsă" ele cărei valuri "se vor revărsa peste toate stavilele" și să țină "națiunea rusă tot timpul în stare de războiu. . ., nelăsând-o a răsufla decât numai pe câtă vreme va fi nevoie. . . în interesul extinderii Rusiei. . .", băgând-o "de fiecare dată în toate conflictele și disputele din Europa, mai ales cele privind Germania care, fiind mai aproape, prezintă interes în primul rând. . . Așa să poate și așa trebuie a să subjuga Europa", - închee Petru cel Mare porunca lăsată cu limbă de moarte urmașilor.

Iar acești urmași, chiar dacă nu mai sânt țariști, îi urmează cu sfințenie poftele cotropitoare. Vorba aforismului cu trunchiul și surcelele. . .

N. L.

---

27 Martie 1918

27 Martie 1979

Prutul, Dunărea și Nistrul,
mândre ape, ceresc dar,
azi în jurul tău sinistru
sânt al morții trist hotar. . .

Alexandru Sever POP

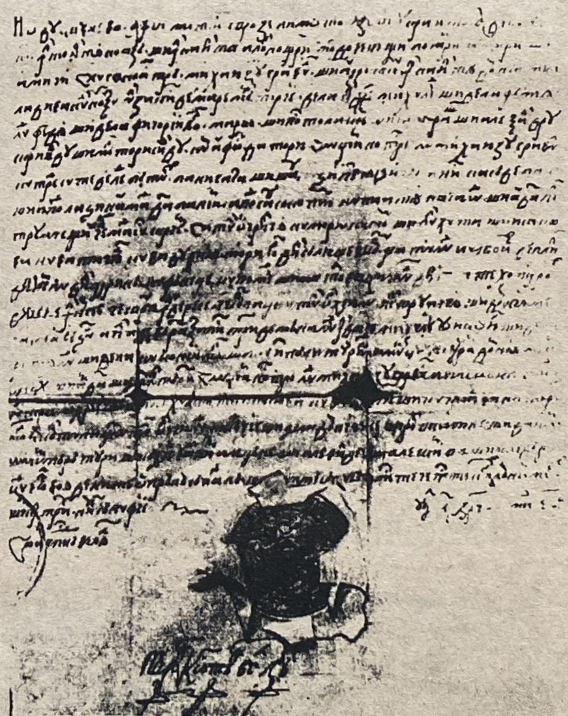
Spre marele nostru regret, al tuturor românilor, aniversările Marii Uniri de la 1918 nu pot da deocamdată decât prilej de tristețe și doliu atât pentru cei de acasă, cât și pentru cei rupți de vatra strămoșească și aruncați în cele patru zări ale lumii. Si nici nu e cazul, probabil, să savurăm actul întregirii atâta timp cât cele circa 4 milioane de români continuă să se afle sub sapogul rusesc.

Anume despre acești oropsiți ai soartei va fi vorba în pagina permanentă consacrată ținutului dintre Nistru și Prut. Despre acei care, chiar din primele zile de eliberare sovietică, erau, fără de nici o vină ca atare, arestați, executați, trimiși cu forța în Rusia la mine de cărbuni și în batalioane de muncă silnică. Despre acei ce se ascundeau prin labirinte subterane săpate în mare secret. Despre acei cărora li se lua, fără plată, ultimul bob de porumb din pod, ultimul cartof din beci, ultimul litru de lapte de la gura copiilor. Despre acei care mureau de foame cu zecile în fiecare sat. Despre cei mânați cu forța în gospodării colective. Despre tragedia unui neam dezbinat de marele vecin din răsărit. Despre cei a căror înstrăinare n'a fost apărată de România lui Dej și Groza, după cum nici în ziua de astăzi nu sunt apărați de Ceaușescu contra asimilării rusești.

Un lucru totuși trebue să ne mângâie pe noi, cei din exilul nostru forțat: românii din Bucovina și Basarabia păstrează mereu treaz sentimentul național latin și speranța fierbinte într'o unire cu frații de peste Prut și Siret, cum zic ei.

N. L.

DOCUMENTE

Cartea lui Duca Voevod, DOMN ȚĂRII MOLDOVEI și al ȚĂRII UCRAINEI, prin care întărește lui Mihai Zugravul stăpânirea asupra satelor Chrincea, Burhuța, Isacova și Vaticiul din ținutul Orheiului.

SEMNĂTURA LUI MIRON COSTIN MARE LOGOFĂT.

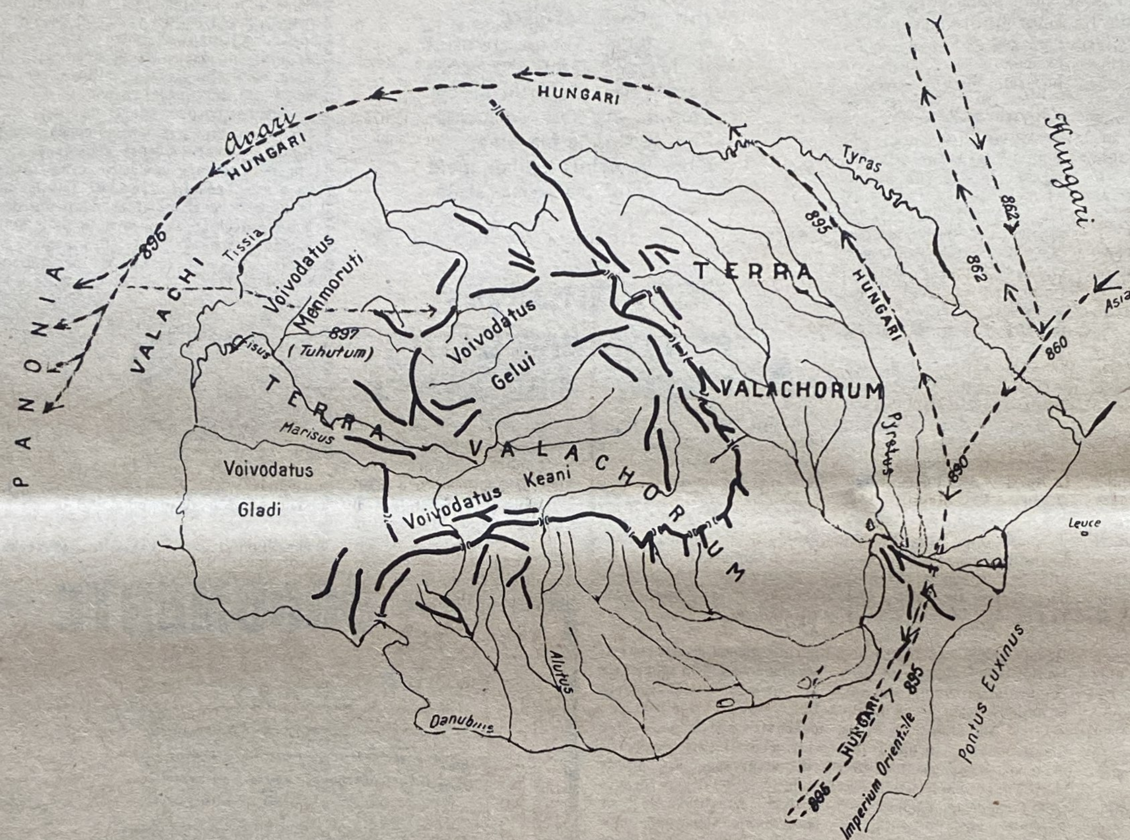
Anul 1682, Mai 5.

PAGINA "ÎNTRE PRUT ȘI NISTRU" APARE SUB ÎNGRIJIREA ROMÂNULUI-BASARABEAN: NICOLAE LUPAN

DOCUMENTA TRANSYLVANIAE

Edited by John HALMAGHI

L'invasion des Hongrois en Panonie (896 après J.-C.).
Invasion of The Hungarians in Panonia (896 after J.-C.).
Năvala Ungurilor in Panonia (a. 896 după Christos).

---> Les lignes marquées: Voies d'invasion des hordes magyares.

---> Dotted lines: invasion roads of the magyar hordes.

---> Linie marcată: indică drumul urmat de hoardele maghiare.

Les Voévodats roumains entre la Tisza (Tissia) et les Carpathes existant à la même époque : *Voevodatus Menmoruti ; Voevodatus Gladi ; Voevodatus Gelu ; Voevodatus Keani.*

The Roumanian «voivodats» between the Tisza (Tissia) and the Carpathians existing at the same period : *Voivodatus Menmoruti ; Voivodatus Gladi ; Voivodatus Gelu ; Voivodatus Keani.*

Voevodatele române dintre Tisa și Carpați existente în aceeaș epocă : *Voevodatus Menmoruti ; Voevodatus Gladi ; Voevodatus Gelu ; Voevodatus Keani.*

FARA ARMÂNEASCĂ

CU SIBEPEA SĂRBĂTORILOR DI PAȘTI
"FARA ARMÂNEASCA" UREAZĂ A TUTULOR CITITORILOR:
SĂRBATORILI CU HARAUĂ ȘI TRI MULȚI ANI!

HRISTOLU IŇVIA

Pași

Dumidzască name pi'ntreg loclu s'tindi,
lăhtărsită moartea cadi niputută;
Niadzănoaptea cheari, Ngreulu Mari s'aprindi,
amintata bană, umpli lumea tută. . . . . .

Bat analt cămbăñli fără-acumtinari
s'disteaptă laolu t'ună dzuă nauă
țerlu va discllidă porțlli di vreari,
anghilli-ahurhiră căntic di harauă. . . . . .

Di pi munț dipună avra di primveară!
Ca di'nă ciudiă s'curmă pidhimolu. . . .
Di milețli tuti, mas a noastră fară
NU-AVDI PI-ALLEI LIMBA CA "INVIA HRISTOLU". . . .

Zahu PANA

CALINDAR PI APRIL

Sămbătă	14 April	Lazuru
Dumănică	15 April	Floriili
Gioi	19 April	Gioia Mari (S'cântă 12 Vănghelli) S'văpseaști protul ou roș
Viniri	20 April	Vinirea Mari (Ngruparea Hristolu) S'căntă prohodu
Dumănică	22 April	Niadză noapti (Ngreulu Mari) Paștili
Luni	23 April	Săntu Ghiorghi
Dumănică	29 April	Săntu Toma(Dumănica al Toma)

Carti Di La Papu

Tu ahurhită, tuti s'anvârteau pi ninga bisearică, la sculii s'anvița ațeali di cai avea ananghe ca si-s facă prefț. Cu treațirea chirolui și cu ligăturli ți feațiră cu Ascapitu, ahurhiră ș'moscopuli si s'discllidă cătă alti lucări.

Era di ani di dzăli la Moscopuli ună sculiă la cai lumea pitrițea fumeallia s'anveață. La 1774 sculia aistă s'alâxi ș'lo numa di NEA ACADEMIA. Cumanda fu dată a unui mari'nvițat moscopulean, după numă CAVALLIOTI TEODOR, cai avea faptă nâscănț ani pi ninga un filosif grec cu mari numă, Evghenie Vulgaris, din Poli. Ei isis filosof, Cavallioti cunuștea pi cama marlli-nvițaț dit Ascapit. Șum cumanda lui, Acadimia s'feați ațea cama marea, cama avdzăta școală dit Balcañi. Om fricat cu limbili xeani, cunuștea vără trei, patru, Cavallioti, nu putea s'nu-și bagă'ntribarea: cum di tută lumea anveață pi limba lor și noi, nu? La el acașă videa sărghilli și vurgarlli că s'duc la sculii iu si-anvița tu limba slavonă, limba lor veaclliă. Aveau ș'alfabet fapt maxus ti elli. Maș armânilli lipseau s'li'nveață tuti pi grățești. Iasti diarihina cu tu chirolu ațel nu para s'antriba lumea, că luguria dămarllei ninga nu s'băga. Cum a noști iarau mult pit călliuri, fățeau lișviriș cu tută lumea ș'limba tu cai s'achicășeau irea greaca, (vâsillia turțâlor iara mari ș'tini știi că elli nu para aveau'ndreptu s'facă tugirlichi că nu-lli afâsa Alah) nu-și fățeau mari chideri di aistă. După ți viniră tu ligătură cu Ascapitu, cu chirolu, vidzură ș'elli că ună nu vlăpseaști pi alantă. . . ș'irea'ndrept s'agiungă s'întreabă ună dzuă. Nafoară di ațelli ți earau anângâsiț s'cunoască limbi xeani, aproapi tuț ațelli ți lucrau cu xeñilli știau grățești, sârbeaști, vurgăreaști, turteaști, alț cunușteau italiana ș'germana, iar alanț ți stăteau pi ningă cuppili di oi, nu aveau ți ți s'anveață si zburau mas armâneaști. Iu va'nvița mullerli și ñițălli altă limbă? Tini vahi ț'aduț aminti ninga di mumă-ta, iarai ñic când muri llirtata, nu aveai ma mult di șapti-opt añi, s'aibâ tricută di astumțea vără 15, mumă-ta nu știa mârata nică un zbor grățesc cu tuti că grețilli aveau vinită tu Machiduniă ninga di la 1912!

Când ună ideiă intră'n cap ș'ahurheaști s'aradă tu inimă, așteaptă-ti că ma avoñia i ma amânat s'acață trup. Așe s'feați ș'cu moscopuleañiili. Cacallioti va avea el țiva sum căciulă că pi neaștiptati, cu tuti că Moscopulea avea ună di cama mărli tipografii dit Balcañi, scoasi la Veneția ună carti ți s'ancllima "PROTOPIRIA", adhică învățătura di prota, ațea di cai avea ananghi ațelli ți vrea s'ahurhească studii di prefț i psalț. Până aoa nu iara ș'mari lucru, avea ișetă ș'altăoară ahtări cărț, ma Cavallioti băga ti prota oară tu cartea lui un lexico dicționar cum îlli dzățem azâ) ș'lexicolu aist avea trei limbi: rămăna, greaca ș'albaneza! Tută cartea eara scrisă cu literi grățești ma tu soni avea băgată, așe ca ti șacaie, ș'născănti frăndză cu litiri latini! Vahi vrea s'veadă cum ies zboarăli scrisi așe, ș'cama mult cum va u llia grețâlli. Ghini nu-lli acâță, că nica lui carti ți putea s'treacă nividzută, s'feați afand di cum ișe! Ari cartea aistă ună mari istoriă, va ț'u dzăc cu altă nispeti, altoară.

Cum eara di aștiptat, aclo iu earau tuti tu puterea ali patriarhii, nu putea si-s facă mari lucru, ma di Moscopuli avea fudzită multa lumi că bana nu ma eara salami. Ligăturli cu Veneția aveau ahurhită ș'eali s'llia apă, Veneția avea chirută mult di putearea ți avea ună oară, ș'părmăteftâlli moscopuleañi s'aveau turată cătă Niadzănoapti, cătă Viena.

Aclo, ficiorlli a lor s'duțeau pi la sculiili nemțești, cunuscură româñi ți vineau dit Transilvania, luară ligătura cama mult cu limba latină ș'ți nu putea si-s facă Moscopulea, eara mult licșor Viena. Așe lă si pârea a lor. Măna patriarhului eara mult lungă. Lli agiumsi ș'aclo! UCUTA, feați un abecedar ti cilimeñilli cama ñiț, BOIAGI, ună gramatică, ROSA, ahurhi să scriă ună istorie a AROMANILOR!

Papu MICIU

VĂNGHELU DI PAȘTI

După ți tricu Sămbătă, tu apirita protillei dzăli di stămănă (Dumănica) Maria Magdalena și-alantă Mariă viniră s'veadă murmintlu. Si ialea mari cutrimurari a loclui s'feați, că anghilu al Dumidză, dipunândalui din țer, arucuti cheatra di la ușa murmintlui și șidea pi năsă.

Si mutrita lui irea ca sfulgu iara alâcsămintea lui irea albă ca neaua. Aviglitorlli trimurară di frica lui și armasiră ca morț. Si anghilu zbură și lă dzăsi a mullerlor: "Nu v'aspăraț că știu că pi Iisus încrufusitlu îl căftaț. Nu easti aoa! Că învia cum avea dzâsă. Viniț s'videț loclu iu dzăcu. Ma troară alăgândalui spuneț a'nvițăceilor a Lui că învia dit morț și ialea va neargă nintea voastră Galilea; aclo va-L videț. Ialea vă spuș aist lucru".

Fudziră eali troară di la murmint, cu frică ș'cu harauă mari și-alăgară s'da hăbare a învițăceilor a Lui.

Ma cum nădzeau năsi s'da hăbare, ialea Iisus lă ișe în cale ș'lă dzăsi: "Hărisiț-vă!". Eali s'apruchiară s'lli-anvârligă cicioarili și-Lli și încllinară.

Atumțea Iisus la dzăsi: "Nu v'aspăraț. Duțeț-vă di spuneț a fraților a Mei s'neargă tu Galilea și aclo va Mi veadă.

Cum s'dusiră eali, intrară tu țitati nândoi aviglitori și spusiră a arhiereilor ațeali ți-s tihisiră.

Se - adunară arhiereilli deadun cu aușilli, țănură zbor și deadiră pradz a aviglitorlor spunândalor: "Dzățet așe: - Invițăceilli a Lui, viniră noaptea când noi durneam și lu-afurară", S'ma si-s avdă lucrul aist la Mamarili, va'l mulliem noi, și voi s'nu vă fățeț mirache".

Aviglitorlli luară pradzilli ș'feațiră cum îlli învițară.

Si s'arăspândi zborlu aist pit Iudei,până tu dzua di azâ.

LA LITURGHIĂ

Tu ahurhită fu Zborlu, și Zborlu irea la Dumidză și Dumidză irea Zborlu. El irea tu ahurhită la Dumidză. Tuti fură fapti pit El, și țiva dit tuti căti s'feațiră nu putură si-s facă fără El.

Tu El irea bana și bana irea lunina oamiñilor.

Luñina luñineadză tu scutide și scutidea nu u putu.

Víni un om pitricut di Dumidză; numa lui irea Ioan. El vini ca martur, ca s'bagă mărturiă ti Luñină ca tuț pit el s'pistupsească. Nu irea el Lunina. El irea vinit s'mărturisească ti Lunină.

Zborlu irea alihea Lunina ți lunineadză cafi om ți vini pri lumi.

El irea tu lumi, și lumea pit El s'feați ma lumea nu-L cunuscù.

Víni la a Lui, ma a Lui nu-L apruchiară.

Ma a tutulor ațălor ți-L apruchiară cari pistupsesc tu numa Lui lă deadi puterea si-s facă hilli al Dumidză, amintaț nu dit săndzi, ni di vreari trupească, ni di vreari bărbătească, ma di la Dumidză.

Si Zborlu s'feați trup și bănă namisa di noi și noi vidzum mărirea Lui, mărire ca a Unui Amintat dit Tată, plin di har și aver.

Ioan mărturisea ti El și aura zburândalui: "Aist easti Ațel ti care va dzăș: Ațel ți vini după mini și fu nintea meacă irea ma ninti di mini.

Si noi tuț lom har după har dit plinlu-a Lui. Că Scrisa nă fu dată pit Moise, ma harlu și averlu nă viniră pit Iisus Hristolu.

Pi grailu armânesc di
Zahu PANĂ

Cărarea

Cărarea s'alcè! Ca zur, pit păduri,
la grem, tu cirică, la izvuri muti. . . . .
chiru picuraru șcupia. . . . Bâruti
la stani, urvii. S'aumbră di furi.

Birbecu nu s'primnă cu lăna di-azvara
s'lli-aștеargă suratea udată di ploaiă. . . . .
ni unglliă di ñeauă ni țâță di oaiă. . .
nu căntă flueru ți-anganâ Mânara. . . . .

Maș noaptea, când luna si-ascundi cu silă
s'nu veadă irñia ți s'timsi tu mas,
Baliuca și-alagă suțata pârpas

ș'un lup, chindurit tu cutaru uscat,
zghileaști di foami, di meș nimăcat. . .
O Doamne! Ti-Ț feațim s'nă-astindz fără ñilă?

D. BACU

ANDĂMĂSIRI CU ARMÂÑILLI

S. GARLEANU

Doamna Therese Carolus-Barre di Olanda cunuscu lumea Armânilor dit Epir cu sibepea că - la Pireu - tu tavabia di turiști cu cari avea vinită, cunuscu un "Grec", ți pănă tu bitisită și spusi că easti armân. Olandeza nu se-alăsă și după niscânț ani, amintă ună bursă di studii, maș ca s'neargă tu lumea plină di ciudii a armâñilor epiroț. Patria Armânlui-spuni nâsă - easti muntili. Aclo agiumsi armânlu di pit Sec. IX poati cu sibepea trădzearillei di dinintea urvíilor slave. Ti u ciudisi ma mult tu pistea armâñilor, easti tiñia ți u țăn ti "Mamarli a casillei". Bana mullerlor armâne dit munțilli Epir, u arisi mult pi olandeză și easti vidzută după ma mulți fațe: casa-univers a mullerillei armâne; lucărli di nicuchirată; bana namisa di suțată; mullerea și muntili; muhabețli iarna cu pârmithi și cântiți; sărbătorli tu munti, giocurli armânești.

Namisa di munti - spuni scriitoarea -armânlu easti liber și fără stăpăn. Ma, si'ntrebă nâsă: cât va s-poată s'țână aistă fălcare armânească ahât di interesantă cu limba, adețli și mușuteața di totna? Macă oamiñilli di aoa dit Epir azâ (1967) se-ancllească nica vlahi, cum va s'armână cu cilimeñlli și nipoțlli a lor, cându emigrarea, pitrundirea greacă plină di aspărdzeari, cum și civilizația modernă, va si-și spună tuti lăitile urvii, pisti aistă fară di zămane, păstrată până tora ahât di sănătoasă?

Pi grailu armânesc di
Zahu Pană

NOUTĂȚI ÎN ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

PORNIREA MAȘINII DELA DISTANȚĂ

Jet Hoist Ltd.,Quebec, a scos pe piață un dispozitiv compact, ușor, pentru pornirea dela distanță de 30 m. a automobilului; un întrerupător automat oprește motorul după 7 minute. Folosirea acestui dispozitiv dă posibilitatea de a intra într'o mașină caldă, dezghețată, în timpul iernii.

ARLA ACIDOPHILUS

Fabrica de produse lactate "Arla" din Suedia a introdus produsul Arla Acidophilus, bogat în bacili lactici, eficient în tratarea bolilor gastrointestinale. Produsul a fost experimentat cu succes în spitalele din Suedia, pe pacienți ce erau sub tratament cu antibiotice. Ceea ce Arla descrie ca proces unic, este tratarea laptelui la 140° C pentru câteva secunde, în care timp sunt distruse bacteriile care ar putea împiedica acțiunea lactobacilului acidophilus, care este adăugat ulterior.

MOARA DE VÂNT JUTLAND

In Danemarca, profesorii și elevii dela "Tvind College Complex" de lângă Ulforg, au construit o moară de vânt care produce acum 2.000 kW. In plină capacitate primăvara viitoare, moara daneză va produce 4 milioane de kW anual. Aceasta va asigura energia electrică, căldura și apa caldă pentru 120 locuințe medii.

NOUL COMBUSTIBIL

Hidrogenul, un combustibil potențial, poate fi înmagazinat, pompat și transportat ca și gazul metan. Hidrogenul poate fi produs în cantități nelimitate prin electroliza apei, gazeificarea cărbunelui sau din biomasă. Pentru folosirea la vehicule, hidrogenul poate fi lichefiat și înmagazinat în butelii "Dewar" sau sub formă de hidruri metalice. Metale ca -vanadiul- pot fi preparate într'o stare foarte poroasă, ca un burete. Aceste metale reacționează cu hidrogenul și rețin gazul sub forma de hidruri. Printr'o ușoară încălzire, hidrogenul poate fi scos din metalul spongios și ars apoi în motorul vehiculului. O variantă practică și comodă va fi de a folosi un "electrolizor de casă", cu care conducătorul vehiculului își poate produce singur hidrogenul necesar în propria locuință. Motorul cu hidrogen va fi de două ori mai eficace decât motorul cu benzină. Astfel, se poate ca în anul 1985, prețul hidrogenului să fie competitiv cu cel al benzinei. Fabricanții de automobile din Japonia în colaborare cu "Billings Energy Corporation of Provo", Utah, U.S.A., experimentează motoare cu combustibil-hidrogen.

VITAMINA "C" ȘI COROZIUNEA

Intr'un raport al Societății Chimice Americane la Miami Beach toamna trecută, un cercetător metalurgist dela Centrul de Cercetări al PPG, Ind., a spus că vitamina " C " este un inhibitor coroziv efectiv pentru suprafețele metalice și poate înlocui parțial folosirea cromatului. El a spus că vitamina " C " -acidul ascorbic- este un deosebit de bun prevenitor de rugină pentru produsele pe bază de fier, care în mod normal trebuie acoperite. Vitamina acționează ca acid curățind și decapând suprafețele metalice și ca agent reductor combătând oxidarea. Mai mult, el crede că vitamina va adera chimic la suprafața metalului, protejându-l în viitor.

VOLANȚI MAGNETICI

Original folosiți în controlul sateliților, volanții de inerție centrați și suspendați magnetic pot rezista la viteze mari în funcție de materialul din care sunt construite. Cu o compoziție de "kevlar" sau de fibre de sticlă și noi structuri, s'a ajuns la rezultate de până la 40 wh kg. Institutul din Franța "Aerospatiale" a perfecționat un motor-generator cu comutare electronică, care rotește acești volanți și care este compatibil cu lagărele magnetice, și are un randament foarte mare. Comutația electronică permite ca volanții să fie închiși în vid la foarte joasă presiune. Pentru folosințe practice, se poate înmagazina energie cinetică până la 24 ore. Un transfer tehnologic este în perfecționare pentru ca acești volanți și lagăre magnetice să se aplice în echipamente și produse de consum în următorii ani.

NOI TRANSPERANTE

Chiar ferestrele duble pierd căldură de 8 ori mai multă decât aceeași suprafață de perete izolat. Dacă suprafața ferestrelor la toate clădirile comerciale și rezidențiale ar putea fi izolate ajungându-se la valoarea de rezistență pe care o au 9 cm de izolație, s'ar putea economisi 150 bilione litri de combustibil importați în fiecare an. Noul transperant numit "IS high "R" shade" produs de Insulating Shade Co. din Guilford, Conn, U.S.A., montat la o fereastră dublă ar putea rezolva această problemă. Noul transperant este făcut din 5 straturi separate de foi subțiri de aluminiu Mylar, plasate într'un transperant obișnuit de lemn. Automatizarea acestora și conectarea lor la termostate ar putea duce la economisirea de energie necesară în timpul verii pentru aerul condiționat.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Aurel CLOTEANU-OHIO

ANIVERSAREA SEMICENTENARULUI EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN AMERICA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1								■						
2						■								
3				■									■	
4					■		■							
5									■			■		
6			■							■				■
7	■			■			■				■			
8						■		■						
9		■		■					■				■	
10			■								■			
11					■				■				■	
12			■				■							
13						■								
14									■				■	

ORIZONTAL

(1) Orașul unde s'a ținut Congresul de înființare (1929) a Episcopiei Ortodoxe Române (Michigan). -Oraș în America de Nord (Canada) unde s'a înființat prima parohie ortodoxă română din întreaga Americă (1902). (2) Luna anume în care s'a întemeiat Episcopia. -Preotul Trandafir........ a fost solul împuternicit de Mitropolia Ardealului, care a condus cu succes Congresul (1929) de înființare a Episcopiei Ortodoxe Române din întreaga Americă. (3) Prima și ultimile două din Sibiu ! -Prenumele primului Episcop instalat la 4 Iulie 1935. (4) Clubul Studenților Teologi din...America.(abr.) -Numele (de familie) a Episcopului instalat la 4 Iulie 1935. (5) Imn și Serviciu Divin Ortodox în cinstea Preacurate Fecioare Maria (pl), sau, în altă definiție, rugăciune specială cu pomelnice. (pl) -Eupdihie Nan. -Aron Sideraș, (6) Luca Oprean.-Neted și larg cât vezi cu ochii. -Iulie, scurt. (7) Petre Avram. -Gheorghe Erena. -Capitol, volum, parte. -Nerva A. Vintila. (8) Denumire generală în mitologia greacă, dată zeițelor apelor, pomilor, crângurilor (pl). -"Limbă", latină. (9) Stă'n grădină și la cină ! -Prăpastie adâncă, abis. (10) Constantin Stângaciu. -Numele ultimei zile când sosesc credincioșii, delegații și invitații la marea aniversare. -Romulus T.Eftimiu. (11) Face parte din turma ce adesea ne-a dat-o pildă Mântuitorul. -Trandafir de foc. -Nicolae. (12) Lina Bogolea. -Păhărel gradat, la bufet. -Stă în fața Catedralei Sf.Gheorghe din Detroit (pl). (13) Intr'un oarecare loc mai îndepărtat, undeva în altă parte, altundeva. -In stare de mare pocăință pentru păcatul făcut. (2 cuv.) (14) Cuminecat, împărtășit (subs). -Acatist scos proaspăt de sub tipar.

VERTICAL

(1) Vechi cântăreț din strană. -Mitropolitul Ardealului...... a delegat în 1929 un împuternicit pentru a merge în America de Nord, să înființeze prăznuita de azi Episcopie, sau, cu altă definiție: Prima Biserică "Sfântul........"construită în 1902 pe continentul American, în Regina, Sas.,Canada. (2) Părintele Episcopiei (pl). -Orașul de reședință a Mitropoliei Ardealului, de unde s'a trimis delegat bisericesc pentru înființarea Episcopie, azi în sărbătoare de aur, 50 ani. (3) Preotul Ioan .....din Telna,Alba, România, imigrat în 1923 în America, a slujit pe rând în parohiile Akron (Ohio), Gary (Indiana) și Cleveland (Ohio), a fost primul Președinte al Comisiei Interimare a Episcopiei până la instalarea primului Episcop în 1935, și apoi din nou între anii 1947-1952 Președintele Consiliului Episcopal, în lipsa Episcopului, care a fost reținut arbitrar pentru totdeauna de conducători de stat haini, de vremuri cumplite, de bejenie. -...,amare, amavi, amatum. -Interjecție. (4) Remus Ivașcu. -Cai dobrogeni. -Reședința Episcopiei Ortodoxe Române din Detroit. (5) Organizația Luntrașilor Pensionari (abr). -Fluturași albi, duhuri sfinte, simboluri umane, abundând în atmosfera zonei, în zilele de Sărbătoare de Aur a Episcopie, din 1979. -Păstor. (6) Preotul Iosif Trifa din Sibiu, a întemeiat o "Armată" a Domnului, luptătoare contra ateismului satanic. -Isus Nazarineanul Regele Iudeilor (abr). (7) Tesele ! -Teodor Ivanovici. -Personaj legendar din basmele românilor. -Ioan Sunda. (8) S'a pus din abundență la temelia noilor construcții din 1977-78 dela Vatra Românească, cu referire, atât la propiu cât și la figurat. -Metal inoxidabil. (9) Se numește Romeo Costică Popa, dar colegii îi spun mai scurt..... -Pământ. -Nifon Cucea. (10) "Inchinare" doar pe jumătate ! -Preotul Simion...... din Ohaba, Jud. Târnava Mică, România, a imigrat în USA în 1908 și a păstorit în Indiana Harbor (Ind.), până'n 1963. (11) Specie de stejar (pl). -Tine ! -Asociația Românilor Imigranți din Ontario(abr). (12) International Bureau of Pacific Securities(abr) -Preotul Evghenie........., este primul preot imigrat în America de Nord și întemeietorul primei parohii în 1902 în Regina, Sas.,Canada. (13) Nick Eremia. -Asupritor și criminal. -Radu Toma. (14) Chemat de glasul vocației. -Din 1952, azi I.P.S.S. Arhiepiscopul ales,........ care păstorește Biserica Ortodoxă din America.

Ce ne spun vizitatorii

Am tras la un hotel din Timișoara (mărturisește d.F.F.) Am plătit 400 lei pe o cameră (TV ori telefon în cameră nici pomeneală). Camera era murdară și când am dorit să fac o baie am văzut ca n'am apă. M'am plâns portarului și acesta mi-a răspuns foarte calm că nu trebuie să fiu supărat: toată strada . . .n'are apa !

* * *

In 1978 au cerut azil în Elveția 165 de români; numărul refugiaților români este întrecut doar de chilieni și vietnamezi. . . .medicamentele au început să dispară de pe piață. Aspirina, cea mai populară "pilulă", se găsește foarte rar. A început acuma să se vândă la bursa neagră... Canalul morții progresează. S'au scopit zeci de milioane de metrii cubi și lucrările au avansat vreo 10 km. Nu se spune câți au murit și care-i proporția dintre muncitorii cu plată și cei trimisi forțați, sau siliți să facă muncă voluntară. . . .

Pentru a se face economie la electricitate, lămpile pe stradă se aprind târziu și se sting înainte de a se lumina de ziuă. Majoritatea becurilor intrebuințate sunt de 20 de watts...Iarna grea, lipsa de prevedere și lipsa de interes a țăranilor "funcționari" la cooperație,a avut ca rezultat pierderea unui mare număr de vite....... mărirea pensiilor și a salariilor pe care guvernul o anunță cu trâmbițe prin ziare, radio,discursuri,etc., nu ajunge să acopere cheltuielile zilnice. Ziarele anunță doar ridicarea salarilor nu și ridicarea prețurilor . . . . .

* * *

Sosit recent din România (în vizită la niște rude), un inginer mecanic ne spune: (nu-i dăm numele că se reîntoarce în țară).

Am așteptat pentru pașaport 4 luni (o perioadă foarte scurtă în raport cu alții).

Cum am terminat universitatea am fost repartizat acolo unde au avut ei nevoie, nu acolo unde aș fi vrut eu ca să fiu împreună cu familia.

Am o leafă de 2400 lei lunar.

Costumul ce-l am, (bine croit, dar de calitate medie) costă 1600 lei. A trebuit să dau 400 lei extra, croitorului să mi-l facă la timp ca să pot veni cu el aci. (De obicei ia o lună de zile până ți se execută comanda).

Pantofii m'au costat 313 lei, cămașa 70, cravata 80!

O pereche de ciorapi 11 lei.

Am socotit până acuma 2474, fără a adăuga maioul, izmenele, batista, pălăria, un palton ori pardesiu, etc Leafa lunară 2400 lei.

* * *

La Restaurantul "Capra neagră" - Poiana Brașov cea mai scumpă mâncare este "Beef Stroganoff" care pe farfurie se reduce la orez cu sos.

După ce i-am tradus chelnerului că "beef" înseamnă și " carne ", chelnerul -înarmat cu noile descoperiri lingvistice - s'a dus la șeful bucătar, om foarte generos, pentru că a adăugat pe farfurie trei bucățele de carne de mărimea unghiei dela degetul cel mic.

La Hotelul Intercontinental din Iași, soția a văzut pe menu "Gin & Tonic" și a cerut să i se dea doar "Tonic". A fost refuzată

* * *

DESLEGAREA CAREULUI DE MAI SUS

D	E	T	R	O	I	T	■	R	E	G	I	N	A
A	P	R	I	L	■	S	C	O	R	O	B	E	T
S	I	U	■	P	O	L	I	C	A	R	P	■	R
C	S	T	A	■	A	■	M	O	R	U	S	Ç	A
A	C	A	T	I	S	T	E	■	E	N	■	A	S
L	O	■	I	N	T	I	N	S	■	I	U	L	■
■	P	A	■	G	E	■	T	O	M	■	N	A	V
N	I	M	F	E	■	Z	■	L	I	N	G	U	A
I	■	O	■	R	I	M	A	■	H	A	U	■	L
C	S	■	V	I	N	E	R	E	A	■	R	T	E
O	I	T	A	■	R	U	G	■	L	A	E	■	R
L	B	■	T	O	I	■	I	N	T	R	A	R	I
A	I	U	R	E	■	I	N	C	A	I	N	T	A
E	U	H	A	R	I	S	T	■	N	O	U	■	N

SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

URZICA LIBERĂ

ANUL 2 Nr. 11

APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE!

NICULIȚĂ A INTRODUS PE PIAȚĂ O NOUĂ "VALUTĂ FORTE"

BALADA ȚIGĂRII

Dragă Țară,
Vai de soarta ta amară
Făr' de cânteci și colinde!
Azi străinul, ca o fiară,
El te cumpără și vinde
pe-o ȚIGARA !

In Statele Unite țigările cauzează cancer, emfizemă și au fost declarate periculoase.

In România țigările rezolvă toate problemele: Treci examenul de admitere la universitate, ești tratat mai omenos la spital, te ajută să-ți obții pașaportul, etc...

Revista TIME din 12 Febr. de unde luăm aceste informații precizează : "Țigările Kent americane, în familiarul lor pachet alb, au devenit un mijloc ce înlocuiește banii în Republica Socialistă a Președintelui Nicolae Ceaușescu. Diplomații și vizitatorii străini, le întrebuințează drept bacșiș pentru realizarea unor anumite tratative comerciale".

INFILTRAREA MULTILATERALĂ

—Hai la mine acasă că am chibrituri !

Pentru a familiariza pe vizitatori cu noua circulație fiduciară dăm valoarea de schimb a "valutelor forte" din Republica Socialistă a lui Niculiță Ceaușescu, țară ce pe vremuri era cunoscută sub numele de România Mare.

CARTE DE VIZITĂ

Pătrunzi în cele mai înalte cercuri de discuții politice-culturale și artistice.

VALUTĂ CU DOUĂ SCHIMBURI

A) Se oferă discret și pe încercate.
B) Dat unei secretare deschide uși ministeriale.

GARANTAT DUBLU EFECT

Trezește din somnolență zece funcționari și adoarme zece controlori.

Glume

* Micuța Mădălina privește la televizor, transmisia orei copiilor. Crainicul anunță cu voce sfătoasă: In Republica Socialistă România copiii sunt fericiți, părinții sunt fericiți..., toată lumea are tot ce vrea și se bucură din plin de viață !

Micuța Mădălina se întoarce către mamă-sa și-i spune: "Mămică de ce nu trăim și noi în Lepublica Socialistă Lomânia ?"

* Materialiștii au căutat o pisică neagră într'o cameră în întuneric.
- Materialiștii dialectici caută pisica neagră într'o cameră întunecată, în care nu se află nici o pisică.
- Materialiștii istorici caută pisica neagră într'o cameră neagră, în care știau în mod cert că nu se află nici o pisică.
- Eurocomuniștii caută pisica neagră într'o cameră neagră în care știu că nu se află nici o pisică, dar strigă: Am prins-o !

* In luptele din Angola, un trib anticomunist a făcut câțiva prizonieri, incluzând și "specialiști comuniști" trimiși de Moscova. Printre ei și câțiva români.

Ce să facă cu ei ? A început triere...Asta ce-i ? Cuban. Dă-l la mâncat...Asta ce-i ? Neamț. Dă-l la mâncat...Asta ce-i ? Ungur. Dă-l la mâncat... Asta ce-i ? Român. Pe ăștia lasă-i că se mănâncă între ei.

* Un biet român pleacă de-acasă să facă coadă la carne. Pe drum se întâlnește cu un capitalist și cu un comunist, care îl întreabă unde se duce, iar el le răspunde cinstit: la coadă la carne.

După un asemenea răspuns, capitalistul vrea să știe ce e aceea coadă, iar comunistul ce e aceea carne ?

* (UNA REALA) Părintele Gheorghe Calciu, acum arestat de Securitate, este un om foarte temător. Adică cu frica lui Dumnezeu. Intr'o zi geroasă de iarnă (1979), se duce la niște prieteni. In spatele lui, pas cu pas, îl urmărește un agent. Când ajunge la destinație și înainte de a suna, se întoarce și-i spune agentului: "Poate ești creștin, în sufletul tău. E frig afară și-i păcat să degeri, pentrucă voi sta câteva ceasuri. Mai bine intră, bei un ceai, te încălzești, și-ți scrii raportul la căldură". La auzul unor asemenea cuvinte, "Creștinul" s'a crucit și a luat-o la sănătoasa.

* Niculiță caută să explice cât de multă fericire a adus regimul său clasei muncitoare: "Voi, fericiți muncitori, veniți alene, pe jos sau în tramvaie, ca să fiți la ora 6 dimineața la servici.

Iar noi, cei din guvern, care suntem servitorii voștri, fugim cu automobilul ca să ajungem la servici la ora 10.

Epigrame

Ion CICALĂ

PRONOSTIC POLITIC

Ideologii de serviciu
anunță că, fără'ndoială,
acu, după războiul rece,
urmează pacea...glacială!

UNUI TÂNĂR EXILAT

Frate, suflet de copil,
ce-ai zburat peste fruntarii,
las-o moale în exil,
c-aici în frunte-s...pensionarii!

POETULUI ADRIAN PĂUNESCU

Pentru faptul cum slujești ideologia,
te va ierta, probabil, România!
Dar pentru faptul cum slujești Parnasul!
odată și odată îți va sparge nasul!

INSTANTANEE DIN CIRCUL PECERIST-RESERIST

GAINA FRUNTASĂ

Radu Dunăreanu se întreba (Cuvântul Românesc, ianuarie 1979, pag. 6), dacă "o mai fi trăind"? scriitorul Geo Bogza.

Da, Geo Bogza trăiește bine merçi și scrie în continuare la ploconeli nevertebrate, bine plătite, așa cum se arăta că totdeauna a preferat să facă. Din "tabletele" cu care apare neobosit, reținem îndeosebi una dela începutul anului 1975 (în "Contemporanul"), în care acest scriitor totdeauna cu inspirație suptă din degete spunea, printre altele, : "O găină care a ouat un singur ou, dar de aur, poate să cotcodăcească tot restul vieții..."

Nici în prezent nu lipsește epitetul de "aur", lipit ca adjectiv pe lângă multe cuvinte, dar în anul menționat era o adevărată "auromanie" în limbajul pecerist-reserist; așa încât și Geo Bogza nelăsându-se mai prejos, se grăbise să viseze "oul de aur". Ați greșit însă dacă în găina ce ar avea dreptul să cotcodăcească toată viața ei ați vedea-o pe Lenuța Ceaușescu. Astăzi da, pledoaria lui Geo Bogza, ei i-ar fi atribuit oul în urma "scoaterii la lumină" a lucrării ei științifice elaborată de slugile prea supuse la corvoadă. La începutul lui 1975, însă, "găina" cu oul de aur, îndreptățită la cotcodăcit era... Nicolae Ceaușescu ! E drept, el nu zisese chiar "cot-co-da-cot-co-da", ci poate că a cântat pe "cu-cu-riguu", vestind atunci saltul în agricultura reseristă și obținerea "aurului Bărăganului", prin mobilizarea forțelor de "muncă voluntară" la muncile agricole. Ce are a face însă? Un scriitor poate recurge la figuri de stil, transformând cocoșul în găină. In zelul său Geo Bogza punea pe seama cocoșului depunerea oului de aur și-l îndreptățea pe acesta la cotcodăcit pe toată viața.

Dar, oricât i-ai face scriitorului concesii, procedeul lui totuși era așa ... ceva ... aiurea. Pentru simplul motiv că ou de aur nu făcuse găina nici în basm; nu a slobozit un asemenea exemplar nici măcar găina aceea ce efectiv fusese declarată găină fruntașe pe URSS, în perioada antebelică. Meritul acelei găini fusese că la depuneri de ouă obișnuite, albe, ea reușise să respecte norma anuală stabilită de partid...

Geo Bogza mai pierdea din vedere faptul că găina autentică are bunul simț de a cotcodăci numai cu bun rost, adică de a vesti că și-a depus oul "tradițional", cel cu coaja albă, și că aceasta ea o face fără să ceară cuiva "dreptul", fiind după împlinirea faptei. Numai diriguitorii peceriști-reseriști și în general cei comuniști, obișnuiesc să cotcodăcească pe cuib gol, cu mult înainte de a face vreun "ou", vestind prin aceasta doar intenții, planuri, făgăduieli, demagogii.

Atunci (1975), ca și în prezent (1979), problema oului era și este una cât se poate de prozaică, vitală însă: Câte ouă din cele "tradiționale", cu coaje albă, poate să aibă rumânul, pentru a pune la tigaie, măcar pentru copil? Dar Geo Bogza nici nu se gândește să-și pună o asemenea întrebare. El visa și trăncănea despre "oul de aur" aproape ca și depus, auzindu-l deja, în marele său geniu, pe cocoș "cotcodăcind". In stilul acesta, o ține el până astăzi. El clocește multe ouă în serviciul pecere și acestea i se plătesc bine, la tarif preferențial.

Cât privește oul de rând, importat adesea și acesta din RP Bulgaria, care arareori ajunge în tigaia sau în supa din oase a rumânului, lui Geo Bogza nu i-ar strica să citească explicația lipsei lui dată de confratele său decedat Tudor Arghezi, în tableta după numele ei: "Zdreanță". Se arată acolo cum cățelul pripășit, Zdreanță, "înțelege cotcodacul găinilor din bătătură și-l interpretează exact. Pândește locul de unde se laudă găina indiscretă că a mai făcut un ou, și o ia într'acolo. Așteaptă... Se uită în dreapta, în stânga, de-l vede careva... Știe că oul nu e al lui, ci al nostru. Il fură și-l mănâncă".

Iată, deci, că și despre ouă se poate scrie în fel și chip. Poate că Zdreanță ăsta totuși e un biped, Baroane ! (cel pecerist - reserist !). **S. GÂRLEANU**

— RĂȚOIUL EXILAT —

ANUL IX — OUL NR. 21

UN CALENDAR FĂRĂ PRICINĂ

De Sfintele Sărbători ale Paștelui

DO'N PROFESOR SPUNE:

AUGUST 1979

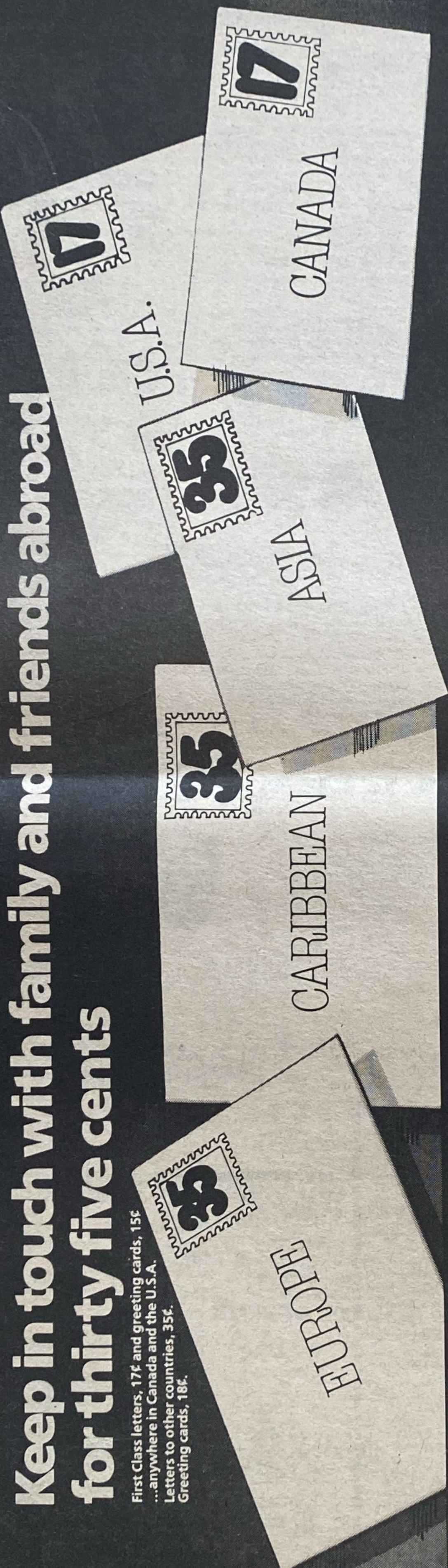
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

32 (fost 23 August) Se fac spovedanii și se unesc toți care luptă pentru ELIBERAREA NEAMULUI

Inversați și transformați, o zi de doliu, într'o zi de mari speranțe !

Dona-RĂȚOIUL

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PAȚITE

George DONEV

NUMAI 14 ANI

Am văzut multe lucruri realizate în 14 ani: americanii au ajuns în lună, s'a terminat un plan cincinal în România etc., dar premiul întîi trebuie acordat secției de pașapoarte din București.

Au trecut 14 ani, dela 1957 până în 1971, ca Dl. Traian Cica, acum stabilit în Chicago, să-și poată obține pașaportul cerut pe bază că soția lui este cetățean american.!

ÎMPRUMUTURI FĂRĂ DOBÂNDĂ

Printr'un agent din Akron-Ohio, un fecior a trimis părinților 1.000 $. Părinții au primit dela oficiul de turism Carpați înștiințarea de sosire a banilor, fiind chemați la București să-i ridice.

Când au sosit bătrânii, să-și ridice banii, oficiul de turism a refuzat să le înmâneze banii pe motiv că "e o sumă prea mare", și trebuie aprobare specială etc. și i-a trimis pe la conducerea ONT și la alte oficialități (o încercare de a-i sili să accepte o sumă mai mică??).

După câteva zile de alergătură dela "Ana la Carpați" bătrânii s'au întors acasă, fără bani, dar cu economiile cheltuite pe drum, mâncare, hotel etc.

Disperați au trimis chitanța băiatului în America.

Băiatul a informat pe agentul din Akron a cerut agenției Carpați restituirea urgentă a banilor încasați dar nepredați; iar feciorul și-a recăpătat $992.50 ($7.50 fiind cheltuielile de expediere a banilor).

O tranzacție financiară care se putea termina satisfăcător în 4-5 zile a durat 10 luni!

Cel care a fost în câștig este oficiul de turism Carpați. El a manipulat timp de 10 luni $1ooo, fără să plătească măcar un cent interes, plus devalorizarea, între timp, a dolarului.

SUPRA LACOMIE

"Cumnatul meu, doctor în Timișoara, m'a rugat să-i trimit niște cărți noi de medicină unde se descriu ultimile tratamente a unor boli de inimă.

Am făcut sacrificiu și i-am trimis cărțile care m'au costat 230 dolari.

Dar până ce cumnatul meu a fost informat de cei dela vamă că i-a sosit pachetul, până ce i s'au completat formularele și până a putut să împrumute 5.000 de lei pentru a plăti vama (o sumă mai mare decât leafa lui lunară și de două ori mai mare decât valoarea lor), au trecut vreo 5 săptămâni.

Păcat, îmi scrie doctorul, dacă aș fi putut împrumuta mai repede banii ca să scot imediat cărțile dela vamă, poate prelungeam viața unui pacient bolnav de inimă".

"DRAGOSTE" SUBVERSIVA

Nu-i vom da numele. A venit pentru scurt timp și se va întoarce în țară.

"Ca să pot să-mi văd băiatul am făcut câte trei cereri timp de zece ani de zile și am fost refuzată de treizeci de ori.

Am tras la 31 și am "câștigat" pașaportul!

Nu pot să înțeleg de ce m'au oprit până acum. Stiau foarte bine că am să mă întorc. Am rostul și restul familiei în țară. Era doar dragostea de mamă ce mă făcea subversivă în fața autorităților".

LA REVEDERE LEGAȚIE ÎMI IAU GEAMANTANUL ȘI PLEC

Pitiriciu Ion, în țară era doar șofer, dar a fost șofer la ministerul de externe, și'r mașina oficială dusese mulți miniștri și văzuse multe.

Când s'au instalat comuniștii, un "tovarăș" dela externe, l-a ales și trimis ca șofer al legației din Berna cu condiția să țină urechile ciulite și să raporteze tot ce vede și aude.

A plecat doar cu soția, copilul fiind ținut zălog în țară. A sucit Ion volanul cu abilitate prin munții Elveției, dar nu și-a sucit urechile ca să audă ce se vorbește în mașina ministerială.

Pentru "neglijență" de serviciu a fost rechemat în țară.

Când a primit ordinul s'a arătat bucuros. Apoi împreună cu soția au început să-și facă geamantanele; cântau de parcă se realizase raiul comunist și ei erau singurii care căpătase bilete de intrare gratuită.

A terminat cu cântatul și împachetatul pe la 2-3 noaptea, după aceea au ieșit afară să se plimbe .. era o noapte foarte frumoasă.

Și de atunci s'au tot "plimbat" prin Europa, Canada și acum sunt în Florida.

Intre timp au reușit să-și aducă și băiatul cu familia din țară.

Un mic amănunt: înainte de a părăsi locuința oficială din Berna și-au coborât, cu ajutorul unui cearceaf, bagajele pe fereastră (în strada din dosul legației) și bine înțeles că n'au uitat să le ia cu ei.

"ONLI INGLIS, PLIZ"

A fost trimis de gurvern, în străinătate, dar a uitat să se întoarcă.

Au trecut ani, și-a luat cetățenia americană și ambasada dela Washington i-a dat voie să meargă în România ca să-și vadă părinții.

Și-a cumpărat o mașină luxoasă din Germania (Mercedes) și a trecut, bătându-i inima, hotarul țării.

Dar curând a făcut cunoștință cu realitatea.

Cei de la vamă i-au desfăcut mașina ca să vadă unde are ascunsă "contrabanda". L-au ținut vre-o 6 ore, vorbind brutal: "Ce bă, nu mai știi de unde ai plecat?", și au căutat să-l provoace.

Vizitatorul n'a zis nimic, așteptând să-și facă datoria, singura grijă era să-i păzească spre a nu găsi în mașină ceva pus tot de ei.

"Ce m-a înfuriat, îmi mărturisește amicul S. e că cei care desfac mașina nu-s capabili să pună înapoi nici capacele dela roți.

... Dar m'am răzbunat și eu! După ce i-am văzut cum se poartă, decâte ori mă întrebau ceva le răspundeam: Vorbiți "onli inglis, pliz".

PRIMELE IMPRESII

Familia Vasile și Ana Pavel sunt veniți de câțiva ani. Dânsul a fost maestru mecanic la Politehnica Gh. Gheorghiu-Dej din București. Azi face aceiași meserie la un atelier din Hollywood, Florida.

"N'am putut să cred când am văzut că aici poți să-ți cumperi tot ce-ți trebuie ca să-ți repari mașina: bujii, curele de transmisie, țevi de eșapament etc.

In țară, dacă ai o mașină fabricată în Vest, trebuie să aștepți luni de zile până îți procuri părțile necesare".

"COLAC PESTE PUPAZA"

La Vaslui a fost comemorat Constantin Tănase, creatorul teatrului modern de revistă.

Tănase numea pe fiecare "Mitică". Astfel era "Mitică dela Universul". "Mitică al Lung" etc.

El a sintetizat într'o glumă situația post belică din România, și a avut curajul s'o spună pe scenă:

"Era rău cu Der. Die. Das;
Dar mai rău cu Davai Ceas"

A fost oprit imediat de autoritățile care aduseseră libertatea în țară.

A doua zi, în loc de cuplet, Tănase a apărut pe scenă în maio și izmene având brațele pline de ceasuri.

Autoritățile de atunci ca și cele de azi, grijulii de a păstra pe humoriștii neamului, au constatat că pe marele artist l-a tras curentul (ieșise doar pe scenă în izmene) așa că l-au dus repede la "spital" unde doctorii, bine antrenați în echipa lui Tudor Vladimirescu, l-au vindecat de viață în câteva săptămâni.

Acum aceiași oameni, din acelaș regim, sărbătoresc 90 de ani dela nașterea lui Constantin Tănase, fostul învățător din comuna Cursești, pompier și elevul lui Nottara. Dar, Tănase din mormânt, le spune acestor mici "mitici": Niet Tovarăsie !

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

DEMONSTRAȚIE ÎN FAȚA AMBASADEI COMUNISTE ROMÂNE DIN HAGA-OLANDA

OLANDA- Sâmbătă 3 Martie crt.. Amnesty International a organizat un marș de protest în orașul Haga, împotriva teroarei pe care o exercită regimul comunist din România asupra populației.

Incolonați, purtând placarde cu inscripții ca: Să se înceteze cu munca forțată, Să se înceteze cu abuzul de psihiatrie etc.. câteva sute de participanți, au parcurs centrul orașului, postându-se apoi, în fața ambasadei, unde urma să se înmâneze o petiție.

La aceasta s'a renunțat, în momentul când s'a convenit cu ambasada ca în cel mai scurt timp să aibă loc o întâlnire în care să se discute problemele care au adus la această manifestare de protest:

MUNCA FORTATA

TRATAMENTUL PSHIATRICAL DETINUTILOR POLITICI

LIBERTATEA RELIGIOASA

CORESPONDENT

Scrisoare deschisă

Ascultam postul de radio "Europa Liberă" încă de pe atunci când se chema "Ziar vorbit al românilor de pretutindeni". Il ascultam și de fiecare dată mă gândeam: cât de mult îi lipsesc mărturiile concrete aduse de oameni concreți de la fața locului! Treptat, începu să nască în mine o dorință fierbinte de a umple, odată și odată, acest gol impardonabil. Nu era o ambiție de ordin personal ci național. Si iată că acum cinci ani găseam refugiu în Occident. Refugiu, dar nu și libertatea visată de a spune adevărul despre basarabeni și bucovineni prin intermediul undelor "Europei libere" care, în realitate, nu este liberă. Nu este, pentru că la acest post de radio există cenzură întocmai ca și la cele din Moscova, București și Chișinău. O cenzură impusă de un "guvern invizibil" de peste ocean și străjuită cu vigilență la fața locului.

După sosirea mea în Belgia imprimam împreună cu soția mea și d-l Noel Bernard o "masă rotundă" privind starea de lucruri din Basarabia și Bucovina de Nord pe tărâm economic, politic și cultural, imprimare ce n'a fost difuzată nici până în ziua de azi. Motivul, cred, rămâne mărturisirea deschisă ce mi s'a făcut atunci la Munchen: "Domnu Lupan, cauza Basarabiei este pierdută!", sugerându-mi-se totodată că de soarta acestor două provincii trebue să se ocupe "Liberty". Adică, rușii, pentrucă, vedeți dumneavoastră, aceste ținuturi se află acum în componența Rusiei. Cu o atare logică, baci la stână trebue pus lupul!

Cu prilejul celor 60 de ani de la întregirea României propuneam "Europei libere" un ciclu de emisiuni "fără revendicări teritoriale", "pur istorice", cum sunt de fiecare dată sfătuit aici, promițând că materialele vor fi "fără umbră de antisovietism", că voi ascunde mesajul antirusesc, "tot așa cum la Chișinău ascundeam printre rânduri de cenzura sovietică mesajul românesc". S'au scurs vreo zece luni de când emisiunile, în număr de treisprezece, au fost trimise dar n'au luat încă zborul undelor.

Scriam acum câtva timp în "CUVANTUL ROMANESC" că Bucureștii nu contrapun nimic gorniștilor și falsificatorilor sovietici ai istoriei Basarabiei și Bucovinei. Nu contrapun din simplul motiv că se tem de Moscova. Dar diplomatul minune, cum era numit odată la "Europa liberă" Kisinger, de cine s'a temut? Sau lui Cyrus Vance de ce-i este frică? De nesăbuitul Act Final de la Helsinki? Istoria cunoaște atâtea cazuri când angajamentele luate de ruși devin simple petece de hârtie în momentul când nu le mai convin.

In Aprilie '78 inițiam și făceam o scrisoare președintelui american Jimmy Carter, scrisoare, la care aderau cu toată bunăvoința prin punerea semnăturilor Paul Goma, Mihai Corne și Grigore Filitti. Expuneam încă odată problema ridicării interdicțiilor de la "Europa liberă", privind Basarabia și Bucovina. S'a primit un răspuns de formă. Exact ca în zicala cu sfinții care te mănâncă înainte de a ajunge la Dumnezeu.

Un lucru e cert: acest post de radio se vrea liber, se vrea românesc și, deci, crainic al întregii glii strămoșești care începe la Nistru și nu la Prut.

E timpul, cred, să-și spună cuvântul Consiliul Național Român, ziarele și revistele românești din Occident, întreaga suflare românească din exil.

Nicolae LUPAN

Bruxelles, 1 Februarie 1979

VESTE BUNĂ

Un Grup de Români din Exil au înființat în ziua de 22 Februarie 1979 la Frankfurt/M. în Germania de vest, o comunitate religioasă de cult ortodox român, cu denumirea de: "Biserica ortodoxă română "Maica Domnului", Landul Hessen, Republica Federală Germania".

Noua comunitate religioasă face parte canonic din Biserica ortodoxă română din Germania de vest, sub jurisdicția ecumenică a Patriarhatului ortodox de Konstantinopol.

Ea și-a propus să realizeze următoarele;

- unirea credincioșilor care recunosc principiile de bază ale Bisericii ortodoxe române;
- asigurare de preoți pentru oficierea de servicii divine, botezuri, nunți și înmormântări, cum și răspândirea învățământului creștinesc și formare de noi cadre preoțești;
- manifestări caritative-bisericești;
- păstrarea datinelor spirituale românești;
- promovarea de legături cu toate bisericile creștine.

Urăm din toată inima confraților români din Landul Hessen din Germania de vest, să ducă la o bună îndeplinire scopurile nobile pe care și le-au propus a le realiza. Ne vom bucura să auzim că și alte grupuri de Români din Exil au pornit să realizeze unitatea românească prin înființarea de comunități religioase de cult ortodox român.

Corespondent

• Informații Culturale •

* SERGIU GROSSU: LA CHAINE - Poemes de prison - Illustrations de Jaques Richard. Les Paragraphes Litterairea du Paris. 1973.

Credem că nu se poate spune nimic mai mult și mai bine despre acest poem în limba franceză al compatriotului nostru Dl. Sergiu Grossu, decât cele ce însuși autorul o spune în "Cuvânt Inainte"; "Acest poem, de viziune apocaliptică, poartă pecetea propriei mele suferinți, dragostea pentru libertate; el vrea să exprime lupta etern creștină, al cărei sfânt ideal este acela de a realiza o lume eliberată pentru totdeauna de toate lanțurile și acela al triumfului luminei împotriva tenebrelor. . . El n'a fost creat numai cu ritualul propriuzis al scriitorului, ajutat de hârtie și condei. Acest poem a fost și rămâne pentru mine fructul străin și prețios al condamnării, al scalviei, al lanțurilor". . .

Lanțuri odioase, înfrânte însă de puterea credinței, cum reiese limpede din următorul fragment:

- C'est moi qui ai enfreint,
qui ai brisé
tous les chaînons
au nom
du Crucifié,
noi, l'homme de demain,
hier encore oppressé.
Tu n'as rien à chercher
sur la terre!
Ton ère
este périmee,
odieuse Chaine usee!

Admirabile și adânc grăitoare cele trei ilustrații de Jaques Richard.

Lanțurile comuniste, n'au putut și nu vor putea ține în ele, credința în cel crucificat.

* PETRU REZUS și DUMITRU ICHIM: "SUB UMBRA SFINXULUI". Colecția literară "Vestitorul Român Canadian", Kitchener, 1975. (Desene de Nistor Cupșa).

Interesant acest schimb de scrisori și gânduri dintre profesor (Petru Rezuș) și elevul său (Dumitru Ichim), conversația având loc, nu între bancă și catedră, ci dela egal la egal. Dascălul de filozofie, filozofează pe margine de gând și semn de întrebare, de mare și adâncă întrebare. Si elevul îi răspunde cu visul ce se întrupează în mijlocul pustiei în care arde flacăra dorului de cunoștință. Dascălul întoarce pe dos zisa lui Descartes: "Cuget, deci exist", punând-o pe partea cealaltă: "Exist, deci cuget". Elevul îi răspunde de pe drumul setei de auto-cunoaștere: "Sunt om și nimic din ceea ce este ceresc nu poate să-mi fie străin". . .

Nu se pot povesti nici rezuma aceste scrisori, căci li-s'ar scutura florile visului celui de o ființă, și li-s'ar destrăma frumusețea ca un chilim de paianjen bătut de grindină în umbra Sfinxului celui necuvântător.

* SIMION CUBOLTA: "PIETRE DE ADUCERE AMINTE". Un volum de 110 pagini cu ilustrații în culori, cuprinzând 43 de poezii religioase, ușoare de învățat și declamat în școlile duminicale și în serbările tineretului de pe lângă biserici, pe care-l recomandăm cu toată căldura. Se poate procura direct dela: CATACOMBES, Dir. Sergiu Grossu, Boite Postale 98; 92405 Curbevoie - Cedex, France. (Prețul: $3.00 exemplarul, ce se poate trimite în numerar, în plic).

Poeziile acestea, sunt însă o lectură plăcută și de întărire spirituală si pentru adulții ce mai cred încă în nașterea și învierea din morți a Domnului și Mântuitorului nostru, Isus Christos.

* O RUGAMINTE. Persoanele care au primit vol. 1 și 2 din cartea: "FARA PASAPORT PRIN U.R.S.S." dar nu le-au plătit până în prezent, sunt rugate de autor a le înapoia pe adresa: Johann Urwich, Weitl Strasse 149, - 8000, Muenchen 50 West Germany.

Volumele le-au fost trimise de autor la recomandarea prietenilor și cunoscuților dânșilor din exil. Tipărirea și expedierea lor a costat o sumă colosală de bani. Nimeni n'a fost obligat însă să le rețină. De aceea, achitarea prețului lor sau înapoierea, este fără doar și poate, o chestiune de onoare. Cei ce însă, dintr'un motiv sau altul, nu-și pot permite achitarea lor, sunt rugați să-i comunice autorului. Aceasta este iarăși, o altă obligație de onoare.

CERERILE ADRESATE ACESTEI RUBRICI DE CITITORII ZIARULUI "CUVÂNTUL ROMÂNESC" SUNT PUBLICATE GRATUIT.

MICA PUBLICITATE :

CAUT RUDELE ŞI PRIETENII

* D-l Aurel Gaga, Roma, Via Monte Verde, 5-Interno 5 Etaj I, ITALIA. Doreşte să afle adresa D-lui Paul Goma pentru a-i face cunoscut unele lucruri din Tară după plecare D-sale. D-l Aurel Gaga face parte din grupul organizat în luna Februarie 1978, semnatar al declaraţiei comune. Dânsul se află la poziţia 112-pe listă.

* D-l Ion Popescu, 12-42 35 th St. Astoria, N.Y.1110 , Statele Unite, doreşte să afle adresa prietenului Mitică Banciu cu care a stat o bucată de timp în lagărul din Italia.

* Margareta Munteanu din New York caută pe Flory şi Jean Piere Serban din Montreal, Canada, foşti colegi la Ipromin-Bucureşti.

DORESC SĂ EMIGREZ

* D-l Iorgu Avram, 37 de ani, necăsătorit, aflat în Italia, Via Erasmo Battamelata Nr.33, doreşte să emigreze în Statele Unite. Roagă pe această cale o organizaţie românească, sau o persoană de origine română să-i garanteze venirea în America. Dânsul este de profesie asistent medical şi tehnolog, dar ar lucra în ori şi ce servici, având şi o experienţă de chelner şi barman.

* D-l Stalmari Ioan originar din Salonta(Bihor) de naţionalitate ungară, căsătorit cu o românca, aflat în lagărul din Traiskirchen, Austria, roagă o organizaţie românească să-l ajute să emigreze în Statele Unite. Dânsul este de profesie zidar cu experienţă. Familia dânsului vorbeşte numai româneşte.

CĂSĂTORII

* Român 41 ani, stabilit în Los Angeles, California Statele Unite, doreşte cunostinţă românca pentru căsătorie. Scriţi la adresa: Mihai Milescu, 555 Cherry Ave Nr.7, Long Beach, Ca.90802 U.S.A.

ANUNT REDACŢIONAL

* Tinem să facem cunoscut, şi pe această cale, colaboratorilor noştri că dorim ca să avem articolele sau reportajele lor la redacţie, cu patru săptămâni mai înainte de ziua de întâi a lunii pentru care este scos ziarul. O asemenea cooperare ne este de un imens ajutor în enorm de multul lucru pe care-l avem cu ziarul şi ajută la o mai promptă apariţie.

PE SCURT DIN ȚARĂ

CRONICA RADIOFONICĂ

RADIO BUCUREŞTI

ULTIMA DESCOPERIRE MULTILATERALĂ: ȘCOALA E ȘI PENTRU ÎNVĂȚĂTURĂ!

Impărații romani ofereau mulțimei pâine și circ.

Niculiță oferă speranțe și ședințele MAN.

MAN, în nomenclatura oficială ar fi "Marea Adunare Națională" dar o jumătate dintre români o mai numesc și "Marea Adunare a Neisprăviților" în contrazicere cu cealaltă jumătate care o numesc "Marea Adunare a Nedormiților".

Sunt "nedormiți" sau "neisprăviți"? Aceasta-i întrebarea!

Misterul shakespearian a fost dezlegat de tovarășa "coana Suzi", o ființă blândă, rătăcită pe o scară înaltă la ministerul învățământului din împărăția lui Nicula Ceaursus.

Radio București dă următoarele informațiuni:

". . . . proiectul legii învățământului a fost prezentat de tov. Suzana Gâdea.

In expunere s'a relevat că acest document a fost elaborat pe baza programului partidului, a concepției tov. N. Ceaușescu cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului, integrarea sa cu producția și cercetarea științifică, sporirea rolului școlii, ca principal factor educativ de cultură și civilizație."

Iată ideie genială a secretarului general, zămislită după lungi conferințe în pat, cu sub-tovarășa Lenuța care-i ține locul de savantă și nevastă:

Mergi la școala ca să devii civilizat și să te molipsești de cultură!

Niculiță adaugă azi un rol nou școalei românești, pe lângă acela practicat de a învăța copiii să-și spioneze părinții, a culege bostanii de pe câmp și executa munci voluntare gâfâind cu entuziasm.

**

Volumul schimburilor comerciale dintre România și URSS pe anul în curs este superior nivelului atins în 1978 și depășește prevederile acordului comercial de lungă durată pentru anul 1979.

**

După o anchetă a ziarului Sportul, cel mai bun "driblist" al anului a fost desemnat în persoana fotbalistului Coman. Nu credem că este rudă cu celalt "driblist" John Coman, preș. U-&L.

**

MAI BINE MAI TÂRZIU ...

Guvernele comuniste, după 30 de ani de experiență, au ajuns la următoarea concluzie:

"Nu pot fi admise sau tolerate activități economice, în care cheltuielile să fie mai mari decât veniturile, să provoace pierderi în avuția națională" (Radio Buc. 23. 12. '78).

Pentru a rezolva criza financiară comuniștii descoperă "o ideie principală nouă" de care n'a auzit nimeni până acuma; "introducerii beneficiului" și radio București continuă: "e o formă superioară de dezvoltare a democrației economice și de creștere a spiritului de responsabilitate".

Incă vreo câteva idei noi și regresăm la sistemul. . . capitalist.

**

Celor care donează sânge li se oferă o medalie: "Ordinul Meritul Sanitar".

**

După estimări în 1979 peste 10 milioane de cetățeni vor participa la excursii diferite, în toate anotimpurile și zonele țării.

Anul acesta, ne asigură oficiul de turism, se va acorda o atenție deosebită "creșterii calității serviciilor turistice." Este aceeași promisiune din 1978!

Printre nemulțumirile înregistrate până acum este calificarea necorespunzătoare a ghizilor. S'au luat măsuri pentru calificarea, recalificarea și înarmarea lor cu cunoștințe de specialitate, etc.

"MADE IN ROMÂNIA"

In cursul anului 1978 România a fost prezentă cu pavilioane, expoziții și standuri cu produse pe ramuri industriale la peste 150 de târguri și expoziții internaționale care au avut loc în zeci de capitale și centre economice ale lumii.

Pe piața din Vest România este cunoscută ca "Taiwanul Europei".

"Made in Taiwan" ori "Made în România" este simbolul unui lucru făcut ieftin. Deosebirea fiind că Taiwanul este o țară independentă, cetățeanul se bucură de mai multă libertate și o duce mai bine.

S'a făcut recensământul animalelor domestice, pe baza de numărare la fața locului. S'au înregistrat animalele existente în ziua de 3 Ianuarie, ora 8 dimineața.

După recensământ a urmat un ger mare care a făcut prăpăd în numărul vitelor.

Au fost decorați pentru merite deosebite în activitatea scenică actorul Radu Beligan, Deasemenea a primit ordinul "23 August" pictorul Ion Sima.

"23 AUGUST" ÎN NOUA VERSIUNE

Se fac pregătiri pentru Congresul al XII-lea al partidului comunist român. Tot în anul acesta se va sărbători și a 35-a aniversare a "insurecției armate" dela 23 August.

Complotul făcut de politicieni la inspirația aliaților ca să ne predăm Rusiei, acum a devenit o "insurecție" a armatei.

**

Pe ecranele din București au rulat, anul trecut 150 de filme străine.

Predomină producția europeană și cea nord americană. S'au prezentat deasemenea filme japoneze, indiene, chineze, coreene și câte o mostră de film din Australia, Albania și Cuba. Cel mai mare succes au filmele americane, în special comediile.

Chinezii sunt mari cunoscători ai vieții din România, tot așa cum românii sunt mari cunoscători ai vieții din China.

La Peking a avut loc un vernisaj de fotografii din România și radio chenezesc comentează:

"Peste 100 de fotografii expuse reflectă în mod real viața fericită a poporului român. . . ."

Ceea ce dovedește că acuma chinezul. . . . "face pe românul".

TAXA DE VÂNZARE LA MAȘINI

Autentificarea actelor de vânzări sau donații de autoturisme este supusă taxei în funcție de timp cât acestea au fost în proprietatea acelui care le înstrăinează.

Astfel până la un an 10%, până la 3 ani 6%, până la 5 ani 4%, iar peste 5 ani 2%. Situația se calculează la valoarea declarată de părți dar nu la puțin de o cotă din prețul oficial de vânzare către populație stabilită în raport cu vechimea autoturismului, după anul fabricării astfel vechimea până la 1 an 90% din prețul oficial, vechimea între 3 și 5 ani, 70% din prețul oficial, vechimea peste 5 ani, jumătate din prețul oficial.

CU DOUĂ "CAPURI" LA CONDUCERE

Se accentuiază rolul Lenuței la conducerea României.

"Tovarășa Elena Ceaușescu s'a afirmat totodată ca o participantă activă la colaborarea și înfăptuirea politicii externe a partidului. . . . Inițiativele tov. E.C. sunt cunoscute pe toate meridianele. . ." (Radio Buc.)

Iar coana Lenuța, supra zisă și "virtutea virtuților" a mulțumit tuturor care au felicitat-o cu ocazia zilei ei de naștere:

"Se poate spune că niciodată în întreaga istorie poporul nostru n'a avut o asemenea forță unită conștientă care să-l însuflețească și să-l conducă în lupta pentru o viață liberă, independentă, demnă și fericită, cum este partidul comunist român."

Madam Niculiță a căpătat și o decorație "Ordinul Steaua Republicii Socialiste" și i s'au tipărit prețioasele volume științifice pe care le-a iscălit apăsând cu degetul cel gros.

Pe anul în curs se vor construi în București cca. 40.000 de apartamente dealungul unor artere principale și în marile cartiere ale Capitalei.

Magazinul UNIREA din Capitală are 5 etaje, 70 de raioane și este vizitat zilnic de peste 100,000 de clienți.. Magazinul aduce o mare inovație în comerțul multilateral comunist. Dir. magazinului Badea Toma declară că acum clienții chiar pot cumpăra din magazin "modelele prezentate"... (R.B.)

Colectivul Uzinei de Rulmenți din Bârlad, construit cu "concursul" Rusiei produce doar ca să "exporte în cantități importante" și cel mai bun client este URSS. (Rad. Moscova).

La Galeria Orizont, din capitală, a avut loc o expoziție a pictorilor unguri.

La Suceava s'a comemorat 125 de ani dela nașterea lui Ciprian Porumbescu.

Alexandru Solomonescu, redactor la revista de specialitate "Autoturism", declară că mașinile Dacia 1300 fac "un scârțâit la plecare de pe loc".

Unii susțin că este vorba de pierderea elasticității diafragmei; iar alții că legătura dintre "manșon" și "arborele primar al cutiei de viteză este imperfectă."

Practica a demonstrat că prin înlocuirea plăcii de presiuni, zgomotul dispare. Mașinile noi trebuiesc înapoiate pentru reparații.

Plenara Consiliului Uniunii Generale a Sindicatelor din România a hotărît: ". . . sporirea contribuției sindicatelor la asigurarea și pregătirea forței de muncă necesare îndeplinirii planului de desvoltare. . . pe anul 1979-80. . . . intensificarea eforturilor pentru înfăptuirea exemplară a sarcinilor ce revin și. . . vor face totul în vederea îndeplinirii neabătute a hotărîrilor congresului al IX-lea și conferinței naționale ale partidului. . ."

Observați că în toate discuțiile sindicatelor muncitorești nu se vorbește și nu se pomenește de vreo cerere a muncitorilor. Tot ce li se cere este muncă și iar muncă pentru binele partidului. . . .

Planuri

Planurile pe 1979 prevăd: Creșterea producției medii de 11, 5% (față de 1978) venitul național cu 8.8%, iar veniturile populației vor crește cu 6,4%, față de anul precedent.

Programul de investiții pe 1979 (al patrulea an al cincinalului) se ridică la 233 miliarde. Aproape jumătate din cât s'au investit până acum.

Ca și celelalte investiri din trecut ele vor asigura . . . "noi culmi de civilizație".

In adevăr România face investiții foarte mari. Problema nerezolvată este randamentul acestor investiții.

Radio Moscova atrage atenția Vestului că "Pekinul năzuește la teritoriile vecinilor. . . . O astfel de politică hrăpăreață este complet străină Moscovei. Dovadă Basarabia, Bucovina, regiunea Herța, etc.

Radio, presa, comentând evenimentele din Vietnam au o atitudine "independentă" părtinitoare Rusiei.

La București, s'a sărbătorit 150 de ani dela moartea lui Tolstoi.

GRABĂ MARE LA SUCCES!

Cincinalul a și întrunit mari succese pe anul 1979.

Radio București aduce senzaționala veste ". . . de la furnalul nr. 2, din Hunedoara, se anunță depășirea planului pe primele 2 zile ale noului an!. . . Mai rămân 363 de zile.

S'a modificat legea asigurărilor.

Imbunătățirile urmând exemplu asigurărilor din țările capitaliste.

Astfel se pot asigura oameni și mai bătrâni de 60 de ani, se pot lua polițe (pentru o sumă mai mică) fără examinare medicală.

Asigurarea pentru elevi costă 12 lei anual. (nu se precizează suma).

Din cauza inflației, premiile la unele polițe au fost mărite.

S'au început de mulți ani lucrările la o linie de metrou (subway) care să taie Capitala pornind din Cartierul Militari și urmând paralel cu Dâmbovița. Anul acesta se va deschide o secție a acestei linii.

La Muzeul de Istorie al RSR a avut loc expoziția "Arta și cultura tracă pe pământurile bulgare". Mărturia unei civilizații rafinate egeo - balcanice împărtășită intens, în decursul istoriei lor, în bună tovărășie cu frații carpato-danubieni.

Obiectele au mai fost expuse la Paris, Moscova, Londra, New York, etc.

Guvernul român, făcând oferte avantajoase, a putut obține concesia de a construi linii electrice în Iran, Egipt, de a monta o centrală electrică în Siria și de a construi un baraj în Algeria. Românii care lucrează la aceste proiecte primesc salariile în valută forte, ei pot reține o sumă minimă pentru existență, iar restul din leafă li se plătește în lei când se întorc în țară.

PROMISIUNI NEÎNDEPLINITE

Presa și radio au admis că în anul trecut planul cincinal a mers cam șchiopătând.

Recunoașterea n'are nimic de a face cu libertatea presei. Nu se critică sistemul care a dus la faliment, ci se critică cei care nu au tras destul de tare în jug ca să scoată din gropi sistemul falimentar.

Astfel un reprezentant al ministerului comerțului interior este forțat să admită: (Radio Buc. 13 Ianuarie).

". . . .ar fi de dorit ca în anul 1979. . . . .

". . . . .să fie lichidate unele restanțe din 1978. . . .

". . . . .să se facă eforturi pentru reînoirea permanentă a produselor. . .

". . . .o a treia dorință ca populația va primi permanent mărfuri de bună calitate. . . ."

Alte necazuri ale anului 1978:

Intârzieri la bunuri de consum electrocasnice.

In magazine nu s'au găsit un sortiment complet de becuri electrice, întrerupătoare, dulii, cordoane pentru fiare de călcat, comutatoare, etc.

Cetățenii se plâng că televizoarele noi cumpărate se strică la scurt timp, servisul nu funcționează corespunzator, reparațiile durează foarte mult din lipsa pieselor de schimb.

Alte lipsuri de pe piață: mașini de spălat, de cusut, piese de schimb pentru automobile, etc.

Pe anul 1979 se reînoiesc promisiunile dar, până la data când s'a transmis această știre contractele pe 1979 cu intreprinderile furnizoare nu a fost încă semnate.

Repetăm, aceasta este o listă de lipsuri pe care guvernul a trebuit s'o admită.

Lipsurile nu sunt un secret, și lista de mai sus e doar vârful ghețarului.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

DIN SURSE SIGURE, DIRECT DIN ROMÂNIA, ANUNȚĂM CĂ, PE DATA DE 10 MARTIE, A FOST ARESTAT DE SECURITATE, PREOTUL GHEORGHE CALCIU.

REDACȚIA ZIARULUI "CUVÂNTUL ROMÂNESC", ÎNDEAMNĂ ȘI ROAGĂ TOATE ORGANIZAȚIILE LIBERE DIN EXIL, SĂ SCRIE, SĂ PROTESTEZE, SĂ MANIFESTEZE ȘI SĂ ADUCĂ LA CUNOȘTINȚA OPINIEI PUBLICE MONDIALE, ACEASTĂ NEDREPTATE FĂCUTĂ UNUI SLUJITOR AL ALTARULUI LUI DUMNEZEU.

CEREM IMEDIAT ELIBERAREA PREOTULUI CALCIU.

DIN CELE TREI COLŢURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de

Prof. Nicolae DIMA şi Ing. Dumitru MOLDOVAN

URSEL LORENZEN.

BELGIA

La 7 Martie 1979, URSEL LORENZEN, fostă secretară principală la Cartierul General al NATO-ului, în Bruxelles, cu drept de acces la documentele secrete, a fugit în Germania Răsăriteană cu o parte din foto-copiile secretelor NATO referitoare la eventualitatea unui atac nuclear şi la cooperarea dintre populaţia civilă şi autorităţile militare în timpul acestui atac, acţiune denumită WINTEX - CIMEX 79.

In ziua de 8 Martie a.c., Agenţia de ştiri ADN, din Germania Răsăriteană confirmă succesul obţinut prin acţiunea spioanei URSEL LORENZEN.

Secretarul general al NATO-ului, JOSEPH LUNS, a declarat a doua zi că deocamdată nu se pot estima consecinţele acestei defecţiuni.

In aceiaşi zi, agenţia de ştiri ADN, din Germania Răsăriteană, anunţă că JOSEPH LUNZ, a făcut parte din comitetul pro-NAZIST din Olanda, care a favorizat ocuparea Olandei de către armata germană în perioada celui de al II-lea Război Mondial şi că tot el este acela care a facilitat evadarea.

U S A

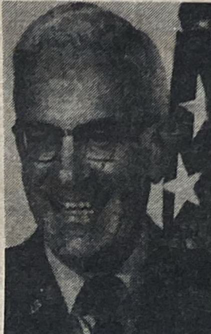
Departamentul American de Stat a declarat că sprijină deplin cererile Japoniei ca Uniunea Sovietică să-i retrocedeze cele patru insule din arhipeleagul Kurile, anexate de ruşi dela Japonia la sfârşitul celui de al II-lea Război Mondial. De fapt, din cauza celor patru insule, Japonia a refuzat până acum să încheie pace cu URSS. Insulele deţin o infimă suprafaţă dar sunt importante din punct de vedere strategic, deoarece închid Marea Ohotsk transformând-o într-un lac interior rusesc. Recent, sovieticii au început să instaleze echipament militar ofensiv şi de observaţie pe cele patru insule (Kunasiri, Etorofu, Sikotan şi Habomia), situate în imediata vecinătate a insulei japoneze Hokaido. Se pare că atitudinea sovietică reprezintă o măsură de represalii împotriva apropierii Japoniei de China. Washingtonul şi Tokio au protestat, dar ruşii au continuat ostentativ acţiunea lor provocatoare. Sperăm că Dumnezeu le-a luat minţile ruşilor şi îi lasă să provoace Lumea Liberă la un război care fără îndoială le va fi fatal (să le fie ţărâna de plumb vorba marxistului).

ROMÂNIA

La 27 Februarie 1979 România a devenit membră a Pieţei Comune cu drepturi depline. Este prima ţară comunistă ce devine membră a unei comunităţi economice a ţărilor libere din Vest.

USA

Seful Statului Major al Armatei USA, Gen. Bernard Rogers, a cerut Congresului aprobarea reintroducerii serviciului militar obligatoriu pentru mărirea numărului militarilor cu cel puţin 100 de mii. Rogers recomandă introducerea serviciului militar pentru minimum 6 luni. Drept urmare a revendicărilor femeilor, Congresul va studia posibilitatea introducerii serviciului militar şi pentru femei, în cadrul serviciilor auxiliare ale armatei.

Gen. Bernard Rogers

INDIA

Imperialismul sovietic încearcă din nou pătrunderea influenţei ruseşti în India. Aşa cum se ştie, după victoria din 1972 a Indiei asupra Pakistanului, victorie care s'a datorat ajutorului în armament primit din partea

URSS-ului, relaţiile Ruso-Indiene s'au diminuat.

Ca urmare a apelului făcut de China pentru corelarea relaţiilor Chino-Indiene şi rezolvarea divergenţelor existente, URSS-ul va face o vizită la cel mai înalt rang pentru a explica actualului guvern indian că prietenia Ruso-Indiană nu trebuie desfiinţată datorită pericolului chinez care oricând poate invada India. După opiniile specialiştilor politici din vest, relaţiile Sovieto-Indiene din 1972 s'au diminuat datorită interpretării greşite a sovieticilor, prin faptul că aceste relaţii au fost axate numai asupra înaltei intelectualităţi indiene care a înţeles substratul ajutorului sovietic. Să vedem ce tactică va adopta URSS-ul pentru o reînoire a relaţiilor sovieto-indiene.

IRAN

Odată cu transformările care au loc în Iran, populaţia de origine kurdă îşi cere dreptul la autodeterminare. Ziarele iraniene, din Teheran, semnalizează la 21 martie a.c., că în oraşul Sanandoj, situat în apropiere de graniţa cu Irakul, se dau lupte de stradă între Divizia de Infanterie 28 şi populaţia de origine curdă. Pentru oprirea ostilităţilor, Ayatollah Khomeini a trimis o delegaţie de şefi religioşi pentru a trata cu reprezentanţii curzilor.

LAOS

Oficialităţile comuniste laoţiene acuză China datorită concentrărilor de forţe militare la graniţa Laosului. La 7 Martie a.c. Ministrul de Externe al Laosului înaintează o notă de protest Chinei datorită pătrunderii pe teritoriul laoţian, în provincia Luang Namtha a 2 batalioane ale armatei chineze.

La 10 Martie ziarele din Laos, acuză din nou China datorită capturării a doi oficiali laoţieni de către soldaţii chinezi care patrulau pe teritoriul Laosului.

In cadrul discuţiilor care se vor duce în Hanoi, China va ridica şi problema Laosului care face parte din sfera sovietică şi care a acceptat programul de înarmare al URSS-ului cu ajutorul militar-uman al Vietnamului. China este hotărâtă să facă tot posibilul pentru a-şi asigura graniţele din Sud. In cadrul discuţiilor ce vor avea loc la Hanoi, a declarat Ministrul de Externe chinez, se va pune problema opririi complete a înarmării ţărilor comuniste din sfera URSS-ului, a regiunii Indochinei. In cazul unei neînţelegeri China va invada Laosul iar Vietnamul va primi o lecţie "finală" care va fi complet deosebită de ultima lecţie a celor două săptămâni de invadare.

EGIPT

Inainte de semnarea acordului dintre Egip şi Israel, Preşedintele Egiptului - Anwar Sadat vrea să fie asigurat de Guvernul USA pentru livrarea armamentului necesar de a face faţă oricărei intervenţii militare.

In momentul de faţă Egiptul cere livrarea a 300 avioane tip F 16, 600 tancuri, 500 tunuri anti-tanc şi antiaeriene şi 40.000 de maşini blindate.

După semnarea acestui acord, Egiptul va cere Senatului USA, livrarea unui mare număr de avioane de vânătoare tip Phantom, diferite tipuri de aruncătoare de proiectile, artilerie, submarine şi echipament electronic pentru modernizarea armatei egiptene.

Agenţia MENA (Agenţia de ştiri pentru Orientul Mijlociu), semnalizează noi mişcări de trupe în Libia şi Etiopia, care sunt cele mai credincioase URSS-ului şi a căror armate sunt deja în posesia celui mai avansat armament sovietic. Se ştie că numai Libia are deja peste 200 de avioane MIG 23 şi MIG 29 şi 2.000 de tancuri care până ieri erau gata să intervină alături de Egipt în cazul unui război Israelo-Egiptean.

U.S.A.

La Washington pe data de 26 Martie a.c., a fost semnat tratatul de pace dintre Israel şi Egipt.

VATICAN

In urma transformărilor care au loc în China, Vaticanul anunţă că a primit toate asigurările din partea oficialităţilor chineze pentru întoarcerea misionarilor catolici care au fost expulzaţi acum 30 de ani şi deschiderea bisericilor şi a şcolilor catolice. Oare când această eliberalizare va fi acceptată şi de Ceauşescu ?.

ROMÂNIA

Pe ziua de 10 Martie a.c., preţurile au fost ridicate cu 28 % la o serie de articole dintre care menţionăm: îmbrăcăminte şi încălţăminte pentru copii, maşini de spălat şi gătit, articole de sticlărie, vopsele, medicamente, cărţi şi produse de mase plastice.

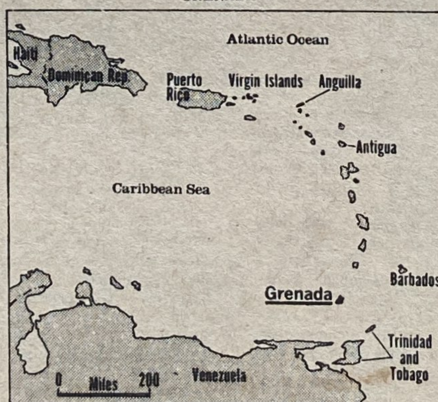
ONU (USA)

Pentru prima dată ONU a acceptat soluţia Sud-Africii în problema Namibiei.

Pentru oprirea infiltrărilor guerilei din Angola, care este instruită de ruşi, germani răsăriteni şi cubanezi, ONU studiază posibilitatea instalării unor sisteme electronice avansate care ar putea fi montate dealungul graniţei dintre Angola şi Namibia. Costul acestor instalaţii s'ar putea ridica până la 300 milioane de dolari.

După cum se ştie Sud-Africa va accepta dreptul autodeterminării populaţiei din Namibia, fără intervenţiile guerilei instruită pe teritoriul Angolei şi care au ca scop transformarea Namibiei într'un satelit al URSS-ului.

GRENADA

La 13 Martie a.c., Primul Ministru al Grenadei, Sir Eric Gairy, a fost răsturnat dela putere în timp ce se afla la New York pentru a cere suportul ONU-lui pentru investigarea obiectelor zburătoare neidentificate.

Seful acestui complot şi al noului guvern este Maurice Bishop, 33, absolvent al Universităţii de Drept din Londra. Bishop a declarat că pentru o perioadă de tranziţie se va numi un guvern provizoriu după care se va alege un guvern democratic, prin "alegeri libere şi corecte". In altă declaraţie Bishop a negat presupunerile unor ştiri că partidul său ar avea orientări marxiste.

Tatăl actualului conducător a fost împuşcat de poliţia secretă, acum 5 ani, în timpul unor demonstraţii anti-guvernamentale.

Bishop va rămâne în cadrul Commonwealth-ului păstrând toate relaţiile diplomatice existente cu ţările din regiunea Caraibelor, dar va întrerupe relaţiile existente cu Chile datorită faptului că foştii militari ai Grenadei erau instruiţi în Chile.

YEMEN

Impresionantul port-avion al USA "Constelaţia", din Pacific, a apărut în zona Mării Arabiei pentru a preîntâmpina o nouă catastrofă în Orientul Mijlociu. Ca urmare a invaziei de luna trecută a armatei din Yemenul de Sud în Yemen, Preşedintele Carter a dat dispoziţii speciale pentru a se lua toate măsurile, inclusiv cele militare, pentru protejarea vecinului credincios al Arabiei Saudite. Cei 3.000 de soldaţi ai Yemenului de Sud, instruiţi de "specialişti" ruşi şi cubanezi sprijiniţi de tancurile tip T -55 şi reactoarele MIG-21 - de fabricaţie sovietică, au pătruns cu uşurinţă pe teritoriul Yemenului datorită armamentului modern în dotare şi în acelaşi timp datorită slabei înarmări yemenite. Inarmarea Yemenului a fost făcută cu 10 ani în urmă, cu avioane tip MIG 17 şi tancuri tip T 34, de fabricaţie sovietică, în perioada când se afla sub influenţa URSS-ului.

Pentru contrabalansarea forţelor militare a Yemenului, Preşedintele Carter a dat dispoziţie ca în maximum 30 de zile armata yemenită să fie dotată cu 12 avioane de luptă tip F 5, 64 de tancuri de tip M 60 şi 300 de specialişti pentru instruirea personalului cu noul tip de armament. Valoarea armamentului care trebuie livrat Yemenului, în această scurtă perioadă, se ridică la 383 milioane dolari. După cum se vede, Preşedintele USA, Carter, a primit o bună lecţie după pierderea "momentană" a petrolului iranian. Odată cu înarmarea Egiptului, Yemenului şi a Arabiei Saudite, Preşedintele Carter a început să înţeleagă că Israelul reprezintă numai o asigurare formală a zonei respective, iar adevărata bază de luptă împotriva ţărilor arabe de sub influenţa URSS-ului, este înarmarea celorlalte ţări arabe şi intervenţia directă a forţelor armate ale USA, aşa cum a procedat URSS-ul în Angola şi Vietnam.

ARMATA YEMENULUI DE SUD INSTRUITĂ DE SPECIALIŞTII SOVIETICI ŞI CUBANEZI

Actualitatea internațională

TITO ȘI SUCCESIUNEA PUTERII IN IUGOSLAVIA

Nicolae DIMA

Iugoslavia are o poziție importantă și delicată între Europa de Est și cea Occidentală, între pactele NATO și dela Varșovia, și între Uniunea Sovietică și Lumea Liberă. În interior, Iugoslavia multinațională este confruntată cu grave disensiuni, cauzate în primul rând de neînțelegerile dintre Sârbi. (micro-rușii Iugoslaviei), și Croați. Ar fi foarte posibil ca într'o Europă cu adevărat liberă, cele două naționalități să se despartă politic, creind condițiile unei destabilizări în Sud-Estul Europei. O asemenea perspectivă ar afecta direct și indirect România; direct, pentru că pe de o parte Iugoslavia ne-a fost o țară prietenă în lupta noastră cu alți vecini mai puțin prietenoși; și indirect deoarece în Iugoslavia trăesc încă neasimilați câteva sute de mii de Români și Aromâni. Deci, ce se întâmplă cu Iugoslavia ne interesează și ne afectează mult și imediat.

De peste 30 de ani, Slavii din Sud sunt ținuți laolaltă de Tito. Oscilând între stalinism, liberalism și bizantinism, Tito a modernizat și occidentalizat Iugoslavia, făcând un joc dublu între Comuniști și Occident. Tito are însă 86 de ani, și poate muri în orice zi. Deși, el a divorțat recent de Iovanka și s'a căsătorit cu actrița Gertrude Minutic în vârstă de 35 de ani, nu încape nici o îndoială că vârsta și sănătatea nu-l mai avantajează iar deznodământul se apropie. Astfel, viitorul Iugoslaviei în perspectiva dispariției sau retragerii lui Tito, este urmărit cu atenție de Iugoslavi, de Ruși, precum și de Occident. După dispariția lui Tito, este posibil ca Sârbii și Croații, instigați de Moscova, să se angajeze într'o dispută primejdioasă. Este deasemeni posibil ca staliniștii și liberalii din partid să se angajeze într'o luptă aprigă pentru putere. In oricare din aceste ipoteze, Rușii pot ocupa militar Iugoslavia deoarece este puțin probabil că Occidentul va risca un război din cauza ei. Observatorii susțin însă că viitorul Iugoslaviei depinde de înțelepciunea viitorilor ei conducători politici. Din acest punct de vedere este extrem de important pentru Tito să desemneze un succesor care să asigure unitatea federației Slavilor din Sud. Primul succesor desemnat de Tito a fost șeful poliției secret, Alexander Rankovic, înlăturat însă în 1966 deoarece ar fi complotat cu Moscova să-l răstoarne pe Tito. Inainte de Rankovic fusese înlăturat un alt lider important, Milovan Djilas, deoarece avea vederi prea liberale și cerea renunțarea la comunismul de factură rigidă. Un alt aghiotant și tovarăș de partizanat al lui Tito, cu mari șanse să ajungă președinte, a fost Edvard Kardelj, comunist Croat cu vederi foarte liberale. Se spune ca Edvard Kardelj ar fi putut asigura unitatea Iugoslaviei în epoca post-Tito. Kardelj a murit însă la 12 Februarie la varsta de 69 de ani.

Era unul din ultimii lideri Iugoslavi comuniști cunoscuți și acceptați în țară și străinătate.

Problema succesiunii este foarte acută la Belgrad. In ultimii ani a fost promovat rapid Stane Dolanc, croat în vârstă de 53 de ani, protejat al lui Tito și Kardelj, și stimat pentru calitățile sale organizatorice excepționale. Recent însă, s'a dovedit că în timpul celui de al doilea război mondial, Dolanc a făcut parte din tineretul Croat hitlerist, ceeace i-a anulat toate șansele să ajungă președintele Iugoslaviei.

Nu de mult, Tito l-a numit în funcția de președinte-adjunct pe Branko Mikulic, Croat născut în Bosnia, cunoscut pentru poziția sa rigidă și anti-liberală. Mikulic este însă puțin cunoscut în Iugoslavia și peste hotare și se bucură de puțin sprijin. Se crede că el nu va putea face legătura între generația de comuniști care a înființat și consoldat actuala Iugoslavie și generația tânără de tehnocrați care nu crede decât în binele personal. Este deasemeni puțin probabil ca Mikulic să-i poată ține sub control pe Croați și Sârbi, deși este un excelent cunoscător al problemelor etnice Iugoslave.

Ultima reorganizare politică dela Belgrad a legiferat "conducerea colectivă", președinția urmând să fie exercitată prin rotație de reprezentanții principalelor șase naționalități Iugoslave. Dată fiind însă natura umană de acaparare a puterii și ineficacitatea conducerilor colective, este puțin probabil că această formulă va supraviețui timp îndelungat. Pe de altă parte, Rușii nu vor înceta să submineze Iugoslavia pentru atingerea propriilor lor țeluri. Situația va fi deci nesigură și precară. Incă nu știm ce se va întâmpla, dar noi Românii avem toate motivele să fim în stare de alertă. In eventualitatea unei posibile desmembrări viitoare a Iugoslaviei, nu trebue să uităm de Românii din Timok și Aromânii din Macedonia. Nu recomand să ne gândim la teritorii, ci pur și simplu la garantarea și asigurarea drepturilor etnice ale confraților noștri di. Iugoslavia.

ARMATA IUGOSLAVA

Nationality of officer corps
(percentages are rounded)

Nationality	General officers (1970)†	Entire officer corps (1970)	Total population (1971)††
Serb	46.7%	57.4%*	39.7%
Croat	19.3	14.7	22.1
Slav Moslem	3.2	4.0**	8.4
Slovene	6.3	5.2	8.2
Albanian	0	1.2	6.4
Macedonian	3.9	5.6	5.8
Montenegrin	19.3	10.3*	2.5
Hungarian	0.4	0.6	2.3
Other	0.9	1.0**	4.6

Din tabelul de nai sus se vede distribuția pe provincii a corpului ofițeresc, care reflectă grija lui Tito de a balansa procentajul etnic al naționalităților (românii lipsesc), pentru stabilitatea viitoare a Statului. După părerea experților militari, armata Jugoslavă este conservatoare, fiind singurul organ unitar al Statului și chiar al partidului comunist. Din corpul ofițeresc, 90 % aparțin partidului comunist (L.C.J.) și numai 8 % din populația țării sunt membrii de partid. Ofițerii superiori constitue 10 % din numărul membrilor C.C.

VIETNAM

Stirile din Pekin anunță că retragerea trupelor din Vietnam s'au terminat. Rezultatele "lecției" chineze se vor vedea după negocierile care vor începe săptămâna viitoare. După cum se știe, Vietnamul are o bogată experiență în această privință, ca urmare a negocierilor americano-vietnameze care n'au dat nici un rezultat. Revendicările chineze sunt rezumate la următoarele puncte:

- Oprirea înarmării Vietnamului de către URSS, care în prezent continuă;
- Retragerea trupelor vietnameze din Cambodgia;
- Limitarea influenței militare și politice a Vietnamului asupra Laosului care a intrat în zona sateliților URSS-ului.

Istoria invaziei Chinei asupra Vietnamului datează de 2000 de ani. Prima invazie a fost în anul 39 a.d. și s'a soldat cu ocuparea provinciei Giao-chi, din Nordul Vietnamului, care s'a menținut sub ocupația chineză aproape 1000 de ani.

In anul 939, considerat ca primul an de independență a Vietnamului, garnizoanele armatei chineze din regiunea Ciao-chi, au fost expulzate de pe teritoriul vietnamez.

Intre anii 1257 și 1288, armatele chineze au făcut mai multe incursiuni pe teritoriul vietnamez având ca scop distrugerea garnizoanelor armatelor vietnameze și apoi retragerea armatelor la punctele de plecare.

In anul 1407, dinastia chineză Ming, a expediat o armată în Vietnam care s'a soldat cu ocuparea Vietnamului pentru o perioadă de 20 de ani.

In 1428, Imperiul Vietnamez LE LOI, alungă armatele chineze de pe teritoriul Vietnamului și stabilește primele relații așa zise diplomatice cu China. Punctul principal al acestei diplomații a fost neamestecul în trebu-rile interne ale țărilor vecine.

Următoarea invazie a armatelor chineze a fost în anul 1788, invazie de 2 săptămâni, pentru a da o "lecție" Vietnamului care se abătuse dela principiile adoptate în anul 1428. După cum se vede "lecția" s'a repetat după 551 de ani, în anul 1979, iar acum suntem în așteptarea rezultatelor pe care le vor da "elevii" vietnamezi. Să vedem ce au învățat armatele vietnameze în urma ultimei lecții. Deocamdată se știe că URSS-ul și-a pus dreptul de veto prin respingerea propunerii Consiliului de Securitate al ONU-ului de a trimite forțe în zona indo-chineză în vederea stabilirii păcii și a dreptului de autodeterminare.

In prezent, URSS-ul continuă înarmarea Vietnamului cu armament modern și instruirea armatelor vietnameze cu specialiști sovietici.

SUD AFRICA

Datorită infiltrărilor comuniste și a guerilei africane pregătite de ruși, germani răsăriteni și cubanezi, în mai multe campuri din Angola, la 6 Martie 1979, forțele aeriene Sud-Africane au trecut la atac prin bombardarea bazelor respective, a declarat Primul Ministru Pieter Botha.

Peste 20.000 de soldați ai SWAPO-ului (Organizația Populară a Africii de Sud-Vest Namibia), au pătruns pe teritoriul Sud-Africii în partea de Nord din Angola, ceeace a determinat ca armata Sud-Africană să treacă la contra atac pentru respingerea guerilei pregătită de "specialiștii" amintiți mai sus, iar aviația, la bombardarea bazelor de pregătire de pe teritoriul Angolei.

Agențiile de presă reamintesc de atacul asemănător care a avut loc în Mai 1978 și care s'a soldat cu uciderea a peste 1.500 "soldați" ai guerilei și distrugerea bazei de pregătire, cu tot armamentul rusesc, dela Cassinga, de pe teritoriul Angolei.

CRONICA VREMII

MEXICUL ÎN ECONOMIA MONDIALĂ

Ion BOIERU

Mexicul a intrat pe neaşteptate în atenţia imediată a întregii lumi, nu atât prin desfăşurarea unei politici de mare amploare, ci prin descoperirile unor mari zăcăminte de petrol.

Aceste zăcăminte de petrol vor putea deschide perspective serioase de refacere, atât pentru poporul mexican, cât şi pentru ţările importatoare de hidrocarburi, care nu dispun de o producţie proprie.

Mexicul este o ţară pe cale de dezvoltare, dar care are dificultăţi imense. Ea are o expansiune demografică cu un procentaj de creştere de 4%, care i-a ridicat populaţia, dela 40 milioane de locuitori, în 1960, la 65 miloane, în 1978. Uşor de înţeles, că şomajul reprezintă un procent extrem de mare - circa 10 milioane de locuitori.

Economia naţională nu a reuşit să reducă numărul şomerilor, din lipsă de capitaluri, iar reforma agrară, deşi aplicată după un plan bine studiat, nu a reuşit pe deplin. Eşecurile reformei agrare se datoresc în primul rând limitelor de terenuri agrare. O bună parte din ţărănime a rămas săracă, deci nemulţumită, nemulţumire care se adaugă la revolta indienilor, care formează o entitate de circa 5 milioane de locuitori.

Deşi politica ţării este condusă de un partid unic, partidul revoluţionar instituţional, nu s'a putut asigura o stabilitate interioară şi nu s'au putut crea condiţiile unei prosperităţi.

Nu lipsesc nici resursele alimentare şi nici cele minerale, dar organizarea economiei a fost deficitară şi n'a dat rezultatele dorite.

Odată cu descoperirea unor zăcăminte uriaşe de petrol, viitorul începe să surâdă acestei ţări din America Latină. Totul depinde de politica adoptată pentru a valorifica aceste resurse uriaşe.

S'a crezut, la început, să Statele Unite, din imediata vecinătate vor beneficia în cel mai înalt grad de aceste bunuri subterane, absolut vitale pentru economia americană.

Vizita preşedintelui Carter a dovedit că Mexicul nu poate fi uşor manevrat, într'un complex de acorduri bilaterale în problema petrolului şi a gazului natural.

Se pare că şansele cele mai mari se oferă Franţei, al cărui preşedinte a reuşit, prin vizita sa recentă în Mexic, să creeze un climat latin, în atmosfera căruia legăturile dintre Franţa şi Mexic se vor consolida. Franţa va reuşi - în felul acesta - să-şi câştige o oarecare independenţă în domeniul dificil al energiei, şi să deschidă o nouă piaţă de desfacere a produselor sale industriale.

Cu toate grevele intermediare, din siderurgie, mai ales, economia franceză este prosperă, iar industria este capabilă de a exporta produse electrice, ca şi bunuri de echipament nuclear, telefoane, material pentru construirea mijloacelor de transport şi produse siderurgice.

Astfel s'a vorbit în presa franceză despre circa 35 proecte de cooperare, pe plan economic şi comercial cu Mexicul.

Pe de altă parte, Mexicul are tot interesul să organizeze o economie dinamică şi diversificată. În felul acesta îşi asigură mai multă independenţă, căci nu ar fi la discreţia unei singure puteri financiare, economice comerciale sau politice.

Mexicul nu poate reface economia ţării, nu poate asigura prosperitatea internă, fără întocmirea unui plan economic. Problemele pe care le are în momentul de faţă sunt prea mari ca să-şi găsească soluţii adecvate pe baza teoriilor clasice ale liberalismului economic.

De fapt se discută, la ora actuală, numai despre petrolul mexican, dar Mexicul dispune de alte imense cantităţi de bogăţii subterane.

Să nu uităm că Mexicul este producătorul numărul 1 de argint în lume. Apoi ţara dispune de circa 3 miliarde de tone de fosfaţi, de mari cantităţi de gaz natural, arsenic, mercur şi uranium.

Pentru a pune în circulaţie - ca bunuri de schimb - aceste resurse, guvernul mexican va trebui să apeleze la organizarea sistematică a unei economii care va îngădui o dezvoltare socială şi politică prin care se va asigura stabilitatea internă şi buna stare a populaţiei, din toate sectoarele.

In cadrul economiei mondiale, apariţia unor uriaşe rezerve de petrol, în Mexic, a creat o adevărată revoluţie. Guvernul mexican este chemat să facă faţă acestei revoluţii, atât pentru redresarea economiei sale, cât şi pentru un echilibru internaţional. Această revoluţie trebuie judicios controlată, pentru a nu crea tulburări, căci acestea vor avea consecinţe nefaste, în prmul rând pentru Mexic.

Dar, existenţa acestor bogăţii petrolifere, din subsolul mexican, arată în acelaşi timp cât de precare sunt aşa zisele legi ale economiei politice.

Problema petrolului mexican nu mai poate fi rezolvată în actuala conjunctură mondială - prin formulele învechite ale economiei liberale. Mexicanii sunt constrânşi de realităţi să avizeze la alte soluţii, în care naţionalismul joacă un rol esenţial. Adică, interesele şi preocupările naţionale primează, faţă de factorul economic. Economia este subordonată elementului fundamental - naţiunea.

Pe această linie, s'a ajuns la o mai eficace şi promptă colaborare mexicano-franceză, în loc de una care ar fi dus la o apropiere cu cei din acelaşi spaţiu geografic (americanii).

Francezii şi mexicanii fac parte din aceeaşi familie cuprinzătoare a latinităţii, care îşi revendică drepturile ei de existenţă, împotriva oricăror constrângeri geo-politice. Legăturile sufleteşti ale lumii latine au înfrânt spaţiile geografice şi sunt pe cale să construiască alte canoane şi formule economice şi politice. Aşa se explică succesul pe care l'a avut vizita lui Giscard d'Estaing în Mexic.

Celelalte ţări, mari producătoare de petrol vor fi nevoite să ţină seama de noul-venit, şi nu vor mai putea exercita aceleaşi presiuni, de până acum. In special, după ce resursele chineze vor fi, şi ele, puse în valoare de tehnologia japoneză şi americană.

Ceea ce va fi mai important în viitor, este capacitatea de a domina activităţile, economice, şi a nu le lăsa la jocul speculei, care are un caracter şi o intensitate internaţională.

Specula economică este un factor destabilizant şi destructiv, în ordinea politicii internaţionale. Ea va trebui să fie redusă la minimum, prin măsuri de planificare, pe care orice stat le poate lua în conformitate cu bunul simţ şi legile morale.

Fără o revenire la legile morale, întreaga economie mondială se va disloca, prin crize din ce în ce mai radicale şi nevindecabile.

Ion BOIERU

NOTE SI COMENTARII

O ÎNTREBARE CU TÂLC

La sfârşitul anului trecut, 800 de elevi de liceu din Franţa şi Elveţia, s'au întâlnit la Geneva, "jucându-se" de-a "Organizaţia Naţiunilor Unite".

Fiecare ţară reprezentată în forul real al "Naţiunilor Unite", îşi avea aci delegaţii ei, dintre elevi.

La un moment dat, unul dintre elevii participanţi şi-a dat seama că există un "non-sens", punând următoarea întrebare: "Cum se face că Rusia Sovietică are trei reprezentanţi, pe când celelalte ţări membre ale acestei organizaţii nu au decât unul? Vrea să ni se spună oare că Ucraina şi Rusia Albă sunt ţări independente când ştiut este că ambele fac parte integrantă din Republica Statelor Socialiste ale Rusiei Sovietice? Dacă aceste ţări nu sunt independente şi de sine stătătoare, este cred timpul ca delegaţii lor să fie aruncaţi afară din acest for, astfel ca şi Rusia să aibe un singur vot, aşa cum au şi celelalte ţări membre!"...

Auzind de asta, Ruşii, care se ştie ce "obraz subţire" au când este vorba de neobrăzările lor, au început să ţipe din toţi bojocii şi să protesteze prin Misiunea Sovietică reală din Geneva, Elveţia.

Rezultatul?

Cei 800 elevi care se "jucau" de-a "Naţiunile Unite", au fost daţi afară din sala "Palatului Naţiunilor" din Geneva...

Citind acestea în "Tribune de Geneve", ne-am întrebat la rându-ne: "Cum se face că elevii aceştia de liceu au descoperit TRUCUL rusesc numai la câteva ore dela deschiderea şedinţei lor, iar diplomaţii lumii, care trăesc pe viu, de ani şi ani de zile, în Palatul Naţiunilor Unite din New York, nu şi-au dat încă seama de această controversă?... Sau, fost-au oare aceşti tineri liceeni, mai deştepţi de cât "părinţii" acestei organizaţii, pe care, fostul Prim-Ministru al Belgiei, Henry Spaak, a definit-o pe drept cuvânt: "TEMPLUL IPOCRIZIEI"?

DELA NAPOLEON CETIRE

"CHINA?... Acolo doarme un gigant... Lăsaţi-l să doarmă, căci de se va trezi, va pune în mişcare întreaga lume"...

Profeţia aceasta, a făcut-o Napoleon Bonaparte al Franţei.

De atunci şi până în zilele noastre, China a trecut prin numeroase faze şi svârcoliri interne, ca, în cele din urmă, datorită unei bastarde conjuncturi politice mondiale, să se instaureze acolo o dictatură comunistă, în frunte cu Mao Tse-Tung şi să aibe loc un carnagiu nemaipomenit în istoria omenerii, în care şi-au pierdut viaţa sute de mii de chinezi, pentru simpla vină de a nu fi comunişti.

Cu câţiva ani în urmă, posturile de televiziune americane, au prezentat un film documentar asupra masacrelor din China comunistă, luat la faţa locului, şi întreaga omenire a rămas şocată şi perplexă, că, în secolul nostru, pot fi comise asemenea bestialităţi şi crime abominabile.

Tot la fel de şocată şi perplexă a rămas omenirea când a luat cunoştinţă că, Statele Unite ale Americii, bastion al luptei pentru drepturile omului, au dat mâna cu ne-oamenii, recunoscând China comunistă.

La 1 Ianuarie 1979, cu "binecuvântarea" Preşedintelui Carter al Statelor Unite, "Balaurul Roşu" chinez, a fost trezit din somn şi s'a pus în mişcare.

Sfârşitul acestei aventuri donchişoteşti, îl va scrie, fără doar şi poate, istoria de mâine.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8365

Redacţia şi administraţia:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

PRIMITE LA REDACŢIE

ZIARE şi REVISTE

TITLUL	ANUL	NR	
Alternativa Nationale	7	27	1979
American Romanian Review	3	3-4	1979
Jesus to the communist world		3	1979
L'Express	4	7	1979
Micron	3	17	1978

CĂRŢI

TITLUL ŞI NUMELE ATUTORULUI	ANUL	EDITURA ADRESA
"Le tremlement des hommes" de Paul Goma	1979	Editura: Du Seuil, 27, rue Jacob, Paris VI, Franţa
"Fără paşaport prin URSS" Vol.III de Johann Urwich	1978	Editura: As. Românilor Liberi din Germania. Procuraţi cartea: Johnn Urwich, Weinstr-149-I-4, 8 Munchen 50 W.Germany